

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Koordinace sociálních dávek pro rodiny s dětmi v EU

Sabina Smejkalová

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Sabina SMEJKALOVÁ
Osobní číslo:	R18M0379P
Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Téma práce:	Koordinace sociálních dávek pro rodiny s dětmi v EU
Zadávací katedra:	Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Rodinné dávky v ČR
3. Koordinace rodinných dávek v EU
4. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- KOLDINSKÁ, K., PIKOROVÁ, G., ŠVEC, L., TOMEŠ, I. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-439-1.
- KOLDINSKÁ, K., TOMEŠ, I., KŘEPELKA, F. *Sociální právo EU*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-701-1.
- KOLDINSKÁ, K., TRÖSTER, P. *Právo sociálního zabezpečení*. 7., podstatně přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-692-0.
- TOMEŠ, I., KOLDINSKÁ, K. *Sociální právo Evropské Unie*. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-831-2.
- ŠÁMALOVÁ, K., VOJTÍŠEK, P. *Sociální správa: organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-2195-3.

Vedoucí diplomové práce: **Bc. et Mgr. Ilona Kostadinovová**
Katedra pracovního práva a práva sociálního
zabezpečení

Datum zadání diplomové práce: **15. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. září 2022

Čestné prohlášení

Tímto čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Koordinace sociálních dávek pro rodiny s dětmi v EU“ vypracovala samostatně a použila pouze uvedených pramenů a literatury.

V Plzni dne 30. 3. 2023

Smejkalová Sabina

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Bc. et Mgr. Iloně Kostadinovové za odborné konzultace a cenné rady, které mi pomohly tuto diplomovou práci zkompletovat, a rovněž děkuji za trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování věnovala.

Obsah

Úvod.....	1
1.Právo sociálního zabezpečení	3
1.1.Historický exkurz.....	3
1.2.Formy sociálního zabezpečení.....	9
1.3.Pojem práva sociálního zabezpečení	10
1.4.Právní dualismus a vztah k jiným právním odvětvím.....	11
1.5.Právo na sociální zabezpečení	13
1.6.Právní vztahy sociálního zabezpečení	15
1.7.Prvky právních vztahů sociálního zabezpečení	17
1.7.1.Subjekt právního vztahu	17
1.7.2.Obsah právního vztahu	19
1.7.3.Objekt právního vztahu.....	20
1.8.Právní skutečnosti.....	20
1.1.Sociální událost.....	22
1.2.Systematika sociálního zabezpečení.....	23
1.2.1.Pojistný systém	23
1.2.2.Nepojistný systém.....	25
2. Rodinné dávky v ČR.....	26
2.1.Státní sociální podpora	30
2.1.1.Testované dávky.....	30
2.1.1.1.Přídavek na dítě.....	33
2.1.1.2.Příspěvek na bydlení	35
2.1.2.Netestované dávky	38
2.1.2.1.Rodičovský příspěvek	38
2.2.Náhradní výživné.....	41

2.3.Pěstounská péče	44
2.3.1.Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	45
2.3.2.Odměna pěstouna	47
2.3.3.Příspěvek při pěstounské péči	49
2.4.Jednorázový příspěvek na dítě	50
2.4.1.Komparace s přídavkem na dítě	52
2.4.2.Komparace s jednorázovým příspěvkem na dítě	56
2.4.2.1.Der Kinderbonus 2022	56
2.4.2.2.Der Kinderzuschlag	57
3. Koordinace rodinných dávek v EU	59
3.1.Obecně ke koordinaci sociálního zabezpečení v EU	59
3.2.Koordináční nařízení v oblasti rodinných dávek	65
Závěr	69
Resumé	72
Seznam použitých zkratk	73
Seznam použitých zdrojů	74
Přílohy	80

Úvod

V posledních letech čelí Evropa mimořádným situacím, které negativně zasáhly do ekonomické sféry jednotlivých států. Z důvodu nepříznivé epidemiologické situace výskytem COVID-19, která Evropu zasáhla v první polovině roku 2020, byly vlády členských států nuceny omezovat volný pohyb osob, což vedlo k poklesu zahraničních pracovních sil, poptávky po dopravě a souvisejících službách.

Než se ekonomika států vůbec mohla vzpamatovat, vlivem ruské invaze na území Ukrajiny počátkem roku 2022 došlo opětovně k hospodářské krizi, především jsme mohli sledovat výrazný růst cen energií a potravin.

Vlády jednotlivých států proto přijaly určitá opatření ke zmírnění ekonomických dopadů, zejména pak finanční deprivace domácností. Jedním z přijatých opatření se týkala rodin, které pečují o nezaopatřené děti (např. zvýšení měsíčních částek jednotlivých dávek nebo naopak zavedení jednorázových dávek).

Primární úloha rodiny spočívá v tvorbě lidského kapitálu, výchovy a růstu budoucích generací. Bezesporu můžeme tvrdit, že je nezbytná pro další rozvoj státu, ať už v jeho samotné existenci nebo v oblasti ekonomické, politické či demografické. Proto je jejich podpora ze strany státu klíčová.

Je nejspíše již zřejmé, že forma podpory, popř. její výše, se odvíjí od konkrétní situace na daném území. Každý stát tak realizuje vlastní tzv. rodinnou politiku. Jinými slovy se každý členský stát Evropské unie snaží vyvíjet činnost a vydávat taková opatření, jež by alespoň minimalizovala negativní překážky, se kterými mohou domácnosti přijít do styku.

Z výše uvedeného můžeme za nejzranitelnější osoby v domácnosti uvést v první řadě nezletilé děti, dále zletilé, ale nezaopatřené děti, a též rodiče nebo jiné osoby o dítě pečující a žijící s ním v jedné domácnosti.

K podpoře tohoto typu domácností evropské státy vyvíjí sociální politiku prostřednictvím např. daňových úlev, ochrany těhotných žen a dětí při práci a tzv. rodinných dávek, na které se dále v rámci své diplomové práce zaměřím.

V souladu se zásadami pro vypracování diplomové práce považuji za důležité se nejprve věnovat obecné teorii práva sociálního zabezpečení pohledem českého právního řádu a jeho historického vývoje na našem území pro celkové uchopení problematiky rodinných dávek.

Teprve druhá kapitola bude zaměřena na konkrétní část sociálního zabezpečení, a to na sociální dávky pro rodiny s dětmi (rodinné dávky) v České republice. Úlohou této kapitoly bude stanovení výčtu rodinných dávek pro účely českého právního řádu, a jejich analýza de lege lata. Následně některé vybrané rodinné dávky porovnam s obdobou německé právní úpravy.

Poslední, třetí, kapitola bude věnována koordinačním pravidlům sociálního zabezpečení na poli členských států Evropské unie (EU). Kapitola bude pojednávat o vlivu primárního a prioritně sekundárního práva EU na vnitrostátní právní úpravu jeho členů, včetně specifických podmínek týkající se rodinných dávek.

Poslední část je věnována závěru práce, ve které zhodnotím veškeré poznatky na základě výše zmíněných kapitol. Přičemž cílem je podat možné návrhy na změnu vnitrostátní platné české právní úpravy zhodnocením analýzy de lege lata s analýzou de lege ferenda.

Metody

Pro naplnění stanovených cílů budu využívat analýzy platné právní úpravy českého státu v oblasti dávek poskytovaných rodinám s nezaopatřenými dětmi, a v souvislosti s koordinací sociálního zabezpečení na poli Evropské unie též její komparace s pozitivním právem ve Spolkové republice Německo, dále studium odborné literatury a cizojazyčných, zejména internetových, zdrojů.

1.Právo sociálního zabezpečení

1.1.Historický exkurz

Sociální zabezpečení je pojem českým právem stále nedefinovaný a svou povahou rovněž pojmem nedefinovatelným. Mohli bychom říci, že kolik existuje literárních autorů v předmětné oblasti, tolik je definic pokoušející se o jeho vyčerpávající vymezení. Pro účely této práce si jako příklad můžeme uvést následující definici:

„Sociální zabezpečení je částí sociální ochrany, která poskytuje sociální jistoty spojené se zdravotními a sociálními překážkami bránící ekonomické činnosti a/nebo účasti na standardních společenských procesech.“¹

Zdravotní a sociální překážky jsou tzv. negativními sociálními událostmi, které dopadají na jedince a před kterými je třeba takového jedince chránit. Tyto sociální události jsou podmíněny historickým vývojem společnosti, který bychom mohli rozčlenit do 4 evolučních fází:

- 1) chudinská péče (zejména 15. století),
- 2) sociální zaopatření (18. století – 19. století),
- 3) sociální pojištění (19. století – 20. století),
- 4) moderní sociální správa (20. století do současnosti).

Počátky pojetí sociálního zabezpečení jako takového spadají k období pauperizace, jež vyvrcholila v pozdním středověku a novověku, která zapříčinila sociální nerovnost a rozdělovala tak společnost na úzkou vrstvu bohatých a početně rychle sílící vrstvu chudých. Ekonomický a sociální vliv se stal podnětem státu k vyvíjení činnosti směřující k postupnému formování sociálního zabezpečení sociálně potřebných osob.²

Sociální ochrana ve formě tzv. chudinské péče spadala zejména do záležitosti církve, která pečovala nejen o chudé, ale i nemocné práce neschopné fyzické osoby, ve formě institucionální (spravovaly specializované špitály; včetně chudobinců apod.) nebo prostřednictvím finančních darů pro sociálně potřebné, tj.

¹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 8

² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 19

almužnictví. Postupně byla odpovědnost za záležitosti týkající se chudinské péče přenesena na obce, které chránili své sociálně slabé občany poskytováním ubytování (zejména v obecních chudobincích) a dostatku potravy pro jejich přežití.³

Sociálně zabezpečovací povinnost obcí vůči chudým byla založena na principu domovského práva, jednalo se o místní příslušnost té obce, ve které měl chudý člověk (původní) domov. Jsou tak pokládány základy práv ekonomicky slabých jedinců, jejich normativní zakotvení poprvé upravilo anglické zákonodárství. Jednalo se zejména o právo na žebrotu, které mělo být tolerováno pouze pauperizovaným občanům dané komunity, a o právo na chudinskou péči ze strany této obce. Sociální pomoc těchto jedinců však byla nedostatečná, proto se za vlády anglické královny Alžběty I. (počátek 17. století) povinně shromažďovaly cíleně určené finanční prostředky ve formě daní.⁴

Kromě církve se sociální ochrana vykonávala i prostřednictvím svépomocných podpůrných spolků (15. století) vytvářených mezi horníky. Hornická bratrstva zakládaly dobrovolně zvláštní tzv. bratrské pokladny, do kterých finančně přispívali jejich členové z jejich mezd. Finančními příspěvky dobrovolně podporovali jejich členy v případě práce neschopnosti z důvodu nemoci nebo úrazu či invalidity, rovněž sloužily k zaopatření sirotků a vdov horníků v případě jejich smrti. Později, v 19. století, státy začaly zaměřovat svou pozornost na jejich sociální ochranu a povinnost zřizovat v dolech bratrské pokladny byla stanovena zákonem. Takto vytvořený povinný příspěvkový princip se stal stavebním kamenem jednoho ze systémů sociálního zabezpečení později zvaného jako sociálního pojištění.⁵

Další etapou je sociální zaopatření, které se rozvíjí zejména v dobách osvícenského absolutismu (2. polovina 18. století) tzv. státním zaopatřením byrokracie. Sociální zaopatření v českých zemích je spojeno s vládou Marie

³ Šámalová, K., Vojtíšek, P. *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada, 2021, str. 42.

⁴ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 20.

⁵ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 20.

Terezie, která svou moc opírala mimo jiné o byrokratický aparát, a její státní reformou. Reforma spočívala v náboru neurozených profesionálů do vyšších úředních pozic na místo obsazování úřadů pouze z urozených vrstev, tj. šlechty. Z důvodu jejich neurozenosti a nedostatku zajištění pro případ nemoci a stáří byl po výkonu jejich služby v případě smrti zaveden první pensijní normál (1771) pro sirotky a vdovy. V případě, že již vykonali minimálně desetiletou službu a nebyli práce schopní, byly finančně zajištěni na základě druhého penzijního normálu (1781) vydaného Josefem II.⁶

V 2. polovině 19. století byl vydán nový Horní řád, který stanovil, jak již bylo výše zmíněno, povinnost zřizovat bratrské poklady, jejichž účelem bylo odstraňování nepříznivých následků vzniklých členům hornických bratrstev stanovenými sociálními událostmi. Tímto aktem začala státní sociální politika chránit průmyslové dělnictvo, neboť pokladny přecházely do povinného pojišťovacího systému. Základní model sociálního pojištění, který ovlivnil ostatní evropské státy, položil německý kancléř Otto von Bismarck. Za doby jeho politického působení byly vytvořeny čtyři subsystémy sociálního pojištění – nemocenské (1883), úrazové (1884), invalidní a starobní (1889).⁷

Na Bismarckovu metodu navázala obdobně politika předlitavského předsedy vlády (součástí Předlitavska byly i Země Koruny české) tzv. Taafeho reformou. Reforma zahrnovala celkem tři zákony v oblasti povinného veřejnoprávního pojištění. Postupně byl vydán zákon o úrazovém pojištění dělníků (1888), zákon o nemocenském pojištění dělníků (1888) a zákon o bratrských pokladnách (1889). Reforma byla dále rozvinuta na počátku 20. století zákonem o penzijním pojištění zřízenců ve službách soukromých a některých zřízenců ve službách veřejných. Nedostatkem rakouského systému v porovnání s Německem bylo postrádání sociálního pojištění v případě stáří a invalidity dělníků.⁸

⁶ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 20-21.

⁷ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 26.

⁸ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 22.

To se však změnilo na počátku vývojového období moderní sociální správy, kterou bychom mohli ještě dále rozdělit do tří etap:

1. období po první světové válce (1918 – 1945),
2. období po druhé světové válce (1945 – 1989),
3. období transformace postkomunistické sociální správy (po roce 1989).⁹

Po první světové válce se formuje samostatný československý stát, který převzal právní úpravu mimo jiné sociálního zabezpečení zavedené Rakousko-Uherskem, stalo se tak tzv. recepčním zákonem (1918). Československá republika však postupně přijímala nové právní předpisy v předmětné oblasti. Ve stejném roce byla zavedena do té doby neexistující státní podpora v nezaměstnanosti, kterou nahradil tzv. gentský systém (1921) založený na principu dobrovolného pojištění. Gentský systém spočíval v decentralizaci státní moci v oblasti podpory v nezaměstnanosti na odborové organizace, stát poté přispíval jen poměrnou část. Tento systém platil až do roku 1940, než byl zrušen nacisty.¹⁰

Nejvýznamnější z nových právních předpisů československého právního řádu uzákonil roku 1924 do té doby u nás chybějící pojištění pro zaměstnance v případě stáří a invalidity. Správním orgánem spravující starobní a invalidní pojištění byla uzákoněna Ústřední sociální pojišťovna se sídlem v Praze. Mezi zavedené dávky patřil také důchod vdovský a sirotčí. Zákon rovněž novelizoval již stávající nemocenské pojištění, z jehož systému se poskytovala pomoc v případě nemoci, mateřství a rovněž se z pojistného titulu poskytovalo pohřebné.¹¹

Dalším významným milníkem té doby se stal rok 1942 vypracováním zprávy Williamem Beveridgem s myšlenkami univerzálního (britského) sociálního státu (*social welfare state*). Jeho ideou pro uspokojení základních potřeb občana byl boj proti pěti základním sociálním „zlům“:

- 1) nevědomost (*ignorance*), vůči které má stát bojovat prostřednictvím rozvojem edukace a rovného přístupu ke vzdělání,

⁹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 22 an.

¹⁰ Šámalová, K., Vojtíšek, P. *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2021, str. 47

¹¹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 22-23.

- 2) nečinnost (*idleness*), resp. zahálka (vyhýbání se práci), by měla sociální politika státu potírat nezaměstnanost prostřednictvím podpory zaměstnání,
- 3) nemoc (*disease*) je překážkou v práci, z toho důvodu je třeba sociální politiku zaměřit na pomoc při řešení zdravotních problémů,
- 4) nouze (*want*) spočívá zejména v ochraně při zajištění minimálních standardů pro přežití sociálně slabého jedince,
- 5) zanedbanost nebo-li bída (*squalor*), jejímž zdrojem dle Beveridge jsou nedostatečné bytové podmínky.¹²

Jeho myšlenky podstatně ovlivnily pojetí sociálního zabezpečení po druhé světové válce, zejména pak sociální práva člověka obsažena ve Všeobecné deklaraci lidských práv OSN (1948). Rovněž zapříčinily přijetí zákona o národním pojištění na půdě Československa (1948), který kodifikoval tehdejší pojištění do jediného právního předpisu.¹³

Dalším vývojem pojmu „sociálního zabezpečení“ je období socialismu (1948–1960) a na něj navazujícího komunistického režimu (1960–1989) v českých zemích po 2. světové válce. V průběhu ruské okupace se začalo užívat pojmu „*obespečenie*“, tedy v překladu „zabezpečení“.¹⁴ Výraz sociální zabezpečení představoval v zestátnění péče o občany, šlo o výsledný stav přidělování „blaha“ státem potřebným občanům.¹⁵

Komunistický sociální režim zakotvil poprvé na našem území zabezpečení rodin s dětmi. Cílem této sociální politiky bylo ovlivnit demografický vývoj společnosti a zvýšit tím natalitu. Nicméně komunistický přístup nesl s sebou rovněž nepříznivý dopad na ekonomiku státu z důvodů vysokých sociálních

¹² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 6.

¹³ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 6.

¹⁴ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 4.

¹⁵ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 25.

výdajů. Řešení přinesla až demokratizace systému (později) samostatné České republiky.¹⁶

Potřebnost změny ekonomického systému zapříčinila zavedení idey záchranné sociální sítě („*Social Safety Net*“) k ochraně a zajištění důstojné minimální hranice potřeb jednotlivce právními instituty, př. životní minimum (zákon o životním minimu z roku 1991), čímž byla zároveň započata i sociální reforma českého právního řádu. Nejvýznamnější, především pro účely této práce, je vydání zákona o státní sociální podpoře (1995). Ve stejné době byl přijat i zákon o důchodovém pojištění.¹⁷

Později na přelomu 20. a 21. století se reforma práva sociálního zabezpečení rozšířila např. o veřejné zdravotní pojištění (1997) a pojištění nemocenské (2006), které bylo později doplněno o relativně nové dávky, tj. otcovskou poporodní péčí a dlouhodobé ošetrovné (2018). Na počátku 21. století bylo rovněž zákonem zakotveno vedle životního minima i minimum existenční (2006) a na něj navazující zákon o pomoci v hmotné nouzi (2006). V daném období byl vydán rovněž zákon o sociálních službách.¹⁸

V současnosti je „sociální zabezpečení“ obecně přijímané, i když svým obsahem se blíží spíše pojmu „sociální bezpečnost“. Sociální bezpečnost je mezinárodně uznávaná terminologie, můžeme se setkat s jeho cizími ekvivalenty jako je anglické „*social security*“ nebo německé „*Sozialversicherung*“. V obou případech slovo „bezpečnost“ označuje činnost, která teprve k výslednému stavu směřuje. Jedná se především o zajištění lidských, a zejména pak sociálních, práv.¹⁹

¹⁶ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 25.

¹⁷ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 25.

¹⁸ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 26.

¹⁹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 4

1.2. Formy sociálního zabezpečení

Každý systém sociálního zabezpečení je charakterizován odlišně z hlediska postavení státu při tvorbě zdrojů a organizaci sociálního zabezpečení. Jednotlivé charakteristiky se označují jako formy sociálního zabezpečení. Formy se vzájemně prolínají a žádný ze systémů neobsahuje čistě jen jednu z níže uvedených forem sociálního zabezpečení.

Z hlediska postavení státu rozlišujeme tři formy podle míry působnosti státní správy v systému sociálního zabezpečení. V první řadě stát vystupuje jako nositel sociálního zabezpečení. Znamená to, že daný systém řídí a realizují státní orgány. Jednotlivé subjekty sociálního zabezpečení se nepřímo podílí na tvorbu příjmů státního rozpočtu, který rovněž slouží na pokrytí výdajů daných systémů sociálního zabezpečení. V daném případě hovoříme o formě označované jako všeobecné povinné státní zabezpečení.²⁰

V neposlední řadě stát vytváří podmínky sociálního zabezpečení a upravuje sociální práva jednotlivců a chování dalších subjektů prostřednictvím právní regulace. Právní rámec sociálního zabezpečení vytváří státní záruky, a to záruku fungování systému sociálního zabezpečení a záruku plnění z takového systému. Jinými slovy stát vystupuje jako garant sociálního zabezpečení. Takovou formu označujeme jako všeobecné povinné pojištění.²¹

Neposkytuje-li stát ani takové záruky nebo nezasahuje-li do organizování a provádění sociálního zabezpečení, tzn. pouze vyvíjí zákonodárnou iniciativu v oblasti sociálního zabezpečení, čímž vymezuje chování jednotlivých subjektů, nachází se v postavení „pouhého“ iniciátora sociálního zabezpečení. Uvedená forma se nazývá dobrovolné doplňkové pojištění či zaopatření.²²

Z hlediska postavení občana v systému sociálního zabezpečení rozlišujeme dva základní principy sociálního zabezpečení, a to princip zásluhový a princip zaopatřovací.

²⁰ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 28.

²¹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 29.

²² Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 29.

Nastane-li u fyzické osoby zákonem stanovená sociální událost a zákon dále předpokládá k poskytnutí plnění ze systému splnění předpokladu tzv. minulé zásluhy jedince, jedná se o princip zásluhový. Fyzická osoba se tak musí sama, tj. vlastní zásluhou, určitým způsobem přičinit, aby systém na ni začal vůbec působit. Zásluha může být stanovena v podobě peněžité (typicky pojistné), ale i nepeněžité, tedy v podobě jiných životních situací (např. péče o dítě). Tento princip koresponduje s formou pojišťovací a zabezpečovací.²³

Forma pojišťovací spočívá v tom, že fyzická osoba se musí podílet na tvorbě finančních zdrojů systému sociálního zabezpečení. Forma zabezpečovací znamená, že fyzická osoba se nemusí podílet na tvorbě finančních zdrojů systému sociálního zabezpečení, ale poskytnutí plnění ze systému je podmíněno určitým právním postavením osoby, ve které se musí vyskytovat po určitou zákonem stanovenou dobu.²⁴

Zákon rovněž může stanovit sociální událost bez dalšího. Tedy takovou sociální událost, se kterou právo dále nespojuje potřebnost vlastní zásluhy. Stav sociální potřebnosti člověka je tak jedinou podmínkou k poskytnutí plnění ze systému sociálního zabezpečení postaveném na zaopatřovacím principu. Uvedený princip představuje totéž jako stejnojmenná forma sociálního zabezpečení.²⁵

1.3.Pojem práva sociálního zabezpečení

Jedním z prostředků sociální politiky, jímž sociální správa dosahuje stanovených cílů v předmětné oblasti je aktivní zákonodárná činnost. Prostřednictvím právních předpisů státní správa stanovuje pravidla chování určené orgánům sociální správy a jejím adresátům, tj. subjektům práva sociálního zabezpečení.²⁶

²³ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 30.

²⁴ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 30.

²⁵ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 30.

²⁶ Šámalová, K., Vojtíšek, P. *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2021, str. 79.

Právo sociálního zabezpečení („PSZ“) bychom proto mohli definovat jako souhrn právních norem, které upravují chování oprávněných subjektů na jedné straně a chování povinných subjektů na straně druhé v jejich vzájemných právních vztazích vznikajících při zajišťování fyzických osob v zákonem předpokládaných sociálních událostech.

1.4. Právní dualismus a vztah k jiným právním odvětvím

Právní řád České republiky tradičně rozlišuje právo veřejné a právo soukromé. Jejich dělení vychází z několika teorií vytvořených právní vědou – teorie mocenská, zájmová, organická, někdy též doplněné o teorii právní regulace. Z tohoto pohledu se právo sociálního zabezpečení řadí mezi veřejnoprávní odvětví.

- *Mocenská teorie* – PSZ řadíme mezi veřejnoprávní odvětví proto, že pro výkon státní správy je využívána státní (veřejná) moc, která vystupuje autoritativně.

- *Zájmová teorie* – PSZ patří mezi veřejnoprávní obory, neboť veřejná správa hájí především zájmy veřejnosti (boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení), kdežto fyzické osoby hájí své vlastní zájmy.

- *Organická (subjektová) teorie* – PSZ spadá do veřejnoprávní sféry, neboť v rámci jeho realizace figuruje vedle fyzických osob nacházející se ve stavu sociální potřeby (soukromoprávní subjekt), rovněž stát, který nepřímo zasahuje prostřednictvím státních orgánů do práva sociálního zabezpečení (veřejnoprávní subjekt).

- *Teorie právní regulace* – PSZ lze považovat za veřejnoprávní proto, že právní vztahy v něm vznikají na základě autoritativního rozhodnutí.²⁷

Je evidentní, že z institucionálního hlediska je právo sociálního zabezpečení úzce spjato se správním právem. Zejména co se týče v úpravě rozhodování a řízení ve věcech sociálního zabezpečení jsou právní předpisy sociálního zabezpečení v poměru speciality k zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád. Poměr speciality právních předpisů se řídí zásadou *lex specialis derogat lex*

²⁷ Malast, J. *Správní právo přehledně*. Správní právo online - Spravko.cz.

generali, jedná se o derogační pravidlo, na základě kterého speciální právní úprava ruší právní úpravu obecnou.

Užší propojenost práva sociálního zabezpečení můžeme vnímat k právu pracovnímu. Existují teze z dob Československé republiky, že právní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení spadají pod právní vztahy upravovaných právem pracovním. Důvodem je zejména uspokojování svých potřeb v pracovněprávních vztazích k překonání sociálně tíživé situace vlastním přičiněním.²⁸

Nejdůležitější vazbou je však vazba k právu ústavnímu, které zejména stanoví právní záruky realizace práva sociálního zabezpečení. Z ústavního pořádku České republiky je nejvýznamnější zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava ČR“), a usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku (dále jen jako „Listina základních práv a svobod“ nebo „Listina“). Ústava ČR zakládá ustanovením čl. 10 právní závaznost a aplikační přednost mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách před právními předpisy „pouhé“ zákonné právní síly, ratifikovaných Parlamentem a vyhlášených v ČR, čímž ovlivňuje nejen aplikaci, ale i tvorbu práva sociálního zabezpečení. Podstatné je rovněž na to navazující ustanovení čl. 10a Ústavy ČR determinující působení evropského (nadmárodního) práva na právo vnitrostátní.²⁹

Nejužší vztah má právo sociálního zabezpečení s Listinou základních práv a svobod. Listina obsahuje především katalog základních sociálních práv vymezených v hlavě čtvrté týkající se práv hospodářských, sociálních a kulturních.³⁰ K sociálním právům blíže v následující kapitole „*Právo na sociální zabezpečení*“.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že i přesto, že právo sociálního zabezpečení vykazuje jak prvky veřejnoprávní, tak prvky soukromoprávní povahy, stále se jedná o součást veřejného práva, tudíž není součástí práva

²⁸ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 36.

²⁹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 35.

³⁰ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 36.

pracovního, který je řazen do druhé oblasti právního dualismu. Sekularizace práva sociálního zabezpečení od práva pracovního je patrná i z historického exkurzu (dříve byly dávky poskytovány pouze pracujícím dělníkům).

Právo sociálního zabezpečení rovněž bývá kvůli úzké vazbě ke správnímu právu označováno za součást jeho zvláštní části. Existují však některé dříve nesamostatné oblasti zvláštní části správního práva, včetně práva sociálního zabezpečení, které se postupně od něj odpoutaly natolik, že začaly být uznávány jako samostatné obory práva.

Z těchto důvodů není pochyb o tom, že právo sociálního zabezpečení vykazuje vlastní specifické znaky, jež je diferencují od ostatních právních odvětví právního řádu České republiky, a jako takové jej lze považovat za samostatné právní odvětví. Samostatnost lze dovést především z předmětu práva sociálního zabezpečení a zájmem státu na jeho kodifikaci. Jelikož právo sociálního zabezpečení má užší či vzdálenější vazby k jiným právním odvětvím, jak jsem již avizovala výše, jedná se pouze o samostatnost relativní.³¹

1.5. Právo na sociální zabezpečení

Od práva sociálního zabezpečení, které značí soubor právních norem, je třeba odlišit právo na sociální zabezpečení. Právo na sociální zabezpečení je sociálním právem, které má zásadní význam v rámci garance lidské důstojnosti pro všechny fyzické osoby, které čelí nepříznivým sociálním událostem.³²

Právo na sociální zabezpečení patří mezi sociální práva, jež jsou deklarována zejména mezinárodními úmluvami nebo vnitrostátními ústavními zákony.³³ V tomto případě je třeba zmínit nejvýznamnější mezinárodní úmluvu přijatou na poli Organizace spojených národů v oblasti práva sociálního zabezpečení, a tím je Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních

³¹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 32-33.

³² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 31.

³³ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 45.

právech (1966). Uvedený pakt o lidských právech byl Českou republikou ratifikován a vyhlášen pod č. 120/1976 Sb. Stanoví následující nezadatelná sociální práva

- právo na sociální zabezpečení včetně práva na sociální pojištění,
- právo na práci,
- právo na uspokojivé pracovní podmínky,
- právo na důstojnou minimální životní úroveň,
- právo na rodinu,
- právo na svobodu a sdružování.³⁴

Právo na sociální zabezpečení je garantována vymezením sociálních práv podle Listiny základních práv a svobod. Jedná se zejména o

- právo na přiměřené hmotné zajištění v případě, že fyzická osoba nemůže bez své viny získávat prostředky pro své životní potřeby prací,
- právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele,
- právo každého, kdo je v hmotné nouzi, na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek,
- právo na ochranu zdraví a právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky na základě veřejného pojištění za zákonem stanovených podmínek,
- garance ochrany rodiny, rodičovství, dětí a mladistvých,
- právo rodičů, kteří pečují o děti, na pomoc státu.

Vedle toho je nutné zmínit též obecná ustanovení Listiny základních práv a svobod stanovených hlavou první. V souvislosti s tím jsou sociální práva charakterizována jako práva

- *nezadatelná* – nikdo je jinému nemůže stanovit, jsou právy vrozenými;
- *nezcizitelná* – nikdo se jich nemůže vzdát ve prospěch jiného;
- *nepromlčitelná* – nezaniknout během času, nejsou-li uplatněny, tzn. jsou trvale vymahatelná; a
- *nezrušitelná* – nikdo je nemůže platně zrušit.

³⁴ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 76.

Na rozdíl od základních lidských práv a svobod uvedených v hlavě druhé Listiny základních práv a svobod *nemají sociální práva bezpodmínečnou povahu, ale jsou omezena skutečností, že nejsou přímo vymahatelná na základě Listiny, nýbrž se jich lze domáhat pouze v mezích zákonů* (čl. 41 odst. 1 Listiny).³⁵ Výhodou příslušných právních předpisů (zákonné právní síly), která provádějí sociální práva stanovená Listinou (ústavní právní síly), tzn. stanovují bližší podrobnosti realizace těchto práv, *je poměrně široká možnost úpravy jejich provedení, včetně možnosti jejich změn, jež jsou ponechána na moci zákonodárné*.³⁶ Taková úprava však *nesmí být diskriminační* (čl. 3 Listiny) *ani v rozporu s ostatními ústavními principy, zejména pak musí vylučovat prostor pro libovůli*.³⁷

1.6. Právní vztahy sociálního zabezpečení

Vycházejíc z definice práva sociálního zabezpečení, je účelem právní úpravy regulace práv a povinností subjektů ve vztazích vznikající při zajištění fyzické osoby, u níž nastala právní skutečnost, která má negativní sociální dopad. Jelikož se jedná o vztahy, které jsou upraveny právní normou, tj. pramenem práva, jedná se o vztahy právní.

Právní vztahy lze rozdělovat různými způsoby. Jedním z nich je vymezení právních vztahů podle Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 102 z roku 1952 o sociálním zabezpečení (minimální standardy). Dle této úmluvy se rozlišují

- vztahy vznikající při poskytování zdravotní péče plně nebo částečně hrazené ze zdravotního pojištění,
- vztahy vznikající při zabezpečení v dočasné pracovní neschopnosti,
- vztahy vznikající při zabezpečení v dlouhodobé a trvalé pracovní neschopnosti,
- vztahy vznikající při zabezpečení těhotných žen, matek, novorozenců,
- vztahy vznikající při zabezpečení výchovy a výživy dětí v rodině,

³⁵ náleží Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 2/08, bod 52

³⁶ náleží Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 2/08, bod 54

³⁷ náleží Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2019 Pl. ÚS 31/17, bod 4 odůvodnění

- vztahy vznikající při zabezpečení ve stáří,
- vztahy vznikající při zabezpečení při ztrátě živitele,
- vztahy vznikající při zabezpečení sociálně potřebných občanů,
- vztahy vznikající při zabezpečení v nezaměstnanosti,
- vztahy vznikající při zabezpečení při pracovních úrazech a nemocích z povolání.³⁸

Jednotlivé členské státy však nemusí provádět na základě uvedené Úmluvy veškerá ustanovení, která stanoví. Mohou tak svůj systém sociálního zabezpečení přizpůsobit místní ekonomické, politické a demografické situaci. V České republice např. absentují právní vztahy sociálního zabezpečení v důsledku pracovních úrazů a nemoci z povolání. Namísto toho rozlišujeme právní vztahy v závislosti na

a) sociální události, která dala vzniku, změně či zániku právního vztahu v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení:

- zdravotní pojištění,
- důchodové pojištění,
- nemocenské pojištění,
- státní sociální podpory,
- sociální pomoci.

b) principu vzájemných práv a povinností subjektů:

- pojistný princip – u pojistných vztahů,
- zabezpečovací princip – u vztahů nepojistných.

c) významu a míry vlivu na účastníky:

- základní – vztahy samostatně zakládající práva a povinnosti,
- odvozené – vztahy, jež potřebují ke svému vzniku existence vztahu

základního.³⁹

³⁸ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 33.

³⁹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 70 – 71.

1.7.Prvky právních vztahů sociálního zabezpečení

Právního vztahu se vždy musí účastnit dva subjekty, kterým na základě jejich chování, resp. právního jednání, vznikají *secundum legem* vzájemná práva a povinnosti. V právní teorii rozeznáváme následující prvky právního vztahu

- subjekt,
- objekt a
- obsah.

1.7.1.Subjekt právního vztahu

Subjektem jsou osoby, které svým jednáním právní vztah vytvářejí. Právní vztahy sociálního zabezpečení slouží k zajištění fyzické osoby v právem uznaných nepříznivých životních situacích (sociálních událostí). Na základě tohoto účelu práva sociálního zabezpečení rozlišujeme na jedné straně subjekt oprávněný (zajišťovaný) a subjekt povinný (zajišťující) na straně druhé.⁴⁰

Oprávněným subjektem může být pouze fyzická osoba. V případě uplatňování systému postaveném na pojistném principu hovoříme o osobě oprávněné jako o pojištěnci.⁴¹

Povinný subjekt je správcem konkrétního subsystému práva sociálního zabezpečení. Jeho úlohou je především realizace zajištění potřebné fyzické osoby, jsou-li splněny všechny podmínky pro vznik nároku na nějakou právem upravenou dávku.⁴²

Z výše uvedeného je patrné, že subjektem musí být osoba (fyzická nebo právnická), které, aby v právním vztahu vůbec mohla vystupovat, právní řád přiznává právní osobnost (právní subjektivitu) a svéprávnost. V právu sociálního zabezpečení není úprava otázky způsobilosti subjektů komplexní. Nejčastěji nastává situace, kdy právní úprava konkrétní oblasti sociálního zabezpečení

⁴⁰ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 97-98.

⁴¹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 99.

⁴² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 72.

způsobilost osob neřeší. V takovém případě postupujeme, umožňuje-li to právní norma subsystému sociálního zabezpečení, subsidiární aplikací jiného právního předpisu. V opačném případě vyřešíme otázku využitím analogie.⁴³

V právu sociálního zabezpečení nejčastěji vycházíme z obecné právní úpravy, kterou je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění. Obecně má subjekt právní osobnost, tj. způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti, od narození až do smrti, jde-li o fyzickou osobu⁴⁴, nebo od vzniku osoby právnické do jejího zániku⁴⁵. Subjekt dále musí být způsobilý nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem, tzn. být svéprávný. Obecně vzato se člověk stává plně svéprávným zletilostí. Zletilá je osoba, která dovršila osmnáctého roku věku. Před dovršením zletilosti může svéprávnosti fyzická osoba dosáhnout přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství.⁴⁶ Právnická osoba je uměle vytvořeným subjektem práva, kterému chybí volní a rozumová stránka. Z toho důvodu není způsobilá nabývat práva vlastním právním jednáním, jedná vždy v zastoupení osoby fyzické, která je k danému úkonu způsobilá.

Vedle této obecné úpravy však jsou i odlišnosti, které zvláště stanoví právo sociálního zabezpečení, které je k občanskému zákoníku v poměru speciality, a jako takový má aplikační přednost. Odlišná úprava je stanovena v právních předpisech jednotlivých subsystémů. Jako příklad si můžeme uvést zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Pro právní vztahy státní sociální podpory se použije v plném rozsahu ustanovení občanského zákoníku o právní subjektivitě a až na výjimku se užije i ustanovení o svéprávnosti fyzické osoby. Výjimku stanoví zvláštní úprava v ustanovení § 67 týkající se procesní způsobilosti nesvéprávné osoby oprávněné (fyzické osoby). Obecně jedná jménem fyzické osoby, která není k úkonu svéprávná zákonný zástupce. Citované ustanovení však řeší věc odlišně. Podle jejího obsahu může jednat

⁴³ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 7., podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 72-73.

⁴⁴ § 23 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ § 118 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- osoba, které byla nezletilá osoba svěřena rozhodnutím příslušného orgánu do péče nahrazující péči rodičů,
- ústav, pokud je nezletilá osoba v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti a mládež,
- nezletilý rodič v případě rodičovského příspěvku.

1.7.2. Obsah právního vztahu

Obsahem rozumíme vzájemná práva a povinnosti subjektů. Právní vztahy sociálního zabezpečení jsou regulovány veřejnoprávními normami. Práva a povinnosti, ať už hmotněprávní či procesněprávní, vznikají subjektům zpravidla na základě zákona (*secundum legem*).⁴⁷

Vzájemnost práv a povinností se projevuje tím, že práva a povinnosti jednoho subjektu odpovídají právům a povinnostem subjektu druhého. Základním právem osoby oprávněné je právo na poskytnutí plnění ze systému sociálního zabezpečení a povinnost splnit podmínky stanovené v hypotéze právní normy. Tomu odpovídá její povinnost, jedná-li se o dávkově definovaný systém, ve kterém se uplatňuje zabezpečovací princip, poskytovat součinnost osobě povinné. Vedle poskytování součinnosti má pojištěnec primární povinnost platit zákonem stanovené pojistné.⁴⁸

Naproti tomu úlohou a základní povinností osoby povinné (nositel subsystému) je rozhodování o nároku na dávku a její výši. V rámci této činnosti je oprávněn vyžadovat splnění zákonem stanovených podmínek a je mu stanovena povinnost, jsou-li splněny všechny podmínky pro vznik nároku na dávku, dané plnění poskytnout.⁴⁹

⁴⁷ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 101.

⁴⁸ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 101.

⁴⁹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 101.

1.7.3. Objekt právního vztahu

Obsah právního vztahu realizují subjekty svým chováním, tj. objekt právního vztahu. Chování subjektu se projevuje právním jednáním. Právní jednání může mít podobu jak hmotněprávních, tak i procesněprávních úkonů, kterých je celá řada. Z nich si můžeme uvést zejména uplatnění žádosti o dávku, podání opravného prostředku, placení pojistného atd.⁵⁰

Kromě objektu rozlišujeme v právních vztazích sociálního zabezpečení rovněž předmět. Předmětem rozumíme poskytnuté plnění z konkrétního systému sociálního zabezpečení. Plněním jsou dávky peněžité či nepeněžité (věcné) a služby. V sociálním zabezpečení se setkáme převážně s plněním ve formě peněžitých dávek. Věcné dávky figurují zejména v systému sociální pomoci, stejně tak služby, které nalezneme i ve veřejném zdravotním pojištění.⁵¹

1.8. Právní skutečnosti

Práva a povinnosti subjektů kteréhokoliv právního vztahu zpravidla vznikají, se mění nebo zanikají prostřednictvím právních skutečností. Právní skutečnosti jsou okolnosti stanovené v hypotéze právní normy, které musí být splněny, aby právní vztah vznikl, se změnil nebo se skončil. Právní teorie je člení na dvě základní skupiny.⁵²

První skupinu tvoří právní skutečnosti, které vznikají volným chováním subjektu. Chování subjektu může být v souladu s objektivním právem, pak hovoříme o právním jednáním, chová-li se subjekt v rozporu s právem, jedná se o jednání protiprávní. Do druhé kategorie řadíme právní skutečnosti, které nastávají navzdory existence vůle subjektu. Mimovolní chování, které je v souladu s

⁵⁰ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 74.

⁵¹ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 74.

⁵² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 63.

objektivním právem, nazýváme právní událost, a v případě, že právu odporuje, jedná se o protiprávní stav.⁵³

Právo sociálního zabezpečení je typické tím, že vznik, změna nebo zánik právních vztahů je podmíněn existencí různých právních skutečností, které musí subjekt splnit kumulativně, přičemž právní následky vznikají až splněním posledním z nich. Hovoříme o tzv. složených právních skutečnostech.⁵⁴

Důležitým předpokladem pro vznik, změnu nebo zánik právního vztahu sociálního zabezpečení je vždy existence právní události dotýkající se společenských vztahů, tzv. sociální události. Sociální událost musí nutně proto být skutečností, která je stanovená právní normou.⁵⁵

Další podmínkou je právní jednání subjektů práva sociálního zabezpečení. Nejčastěji se setkáváme s jednostranným právním jednáním. Na jedné straně jedná fyzická osoba a na straně druhé orgány veřejné moci. Fyzická osoba právně jedná zejména tehdy, žádá-li o dávku, ať už z pojistného či dávkově definovaného systému. Orgány veřejné moci vydávají jednostranná právní jednání při aplikaci práva, nazýváme je individuální právní akty (rozhodnutí). Charakteristickým znakem těchto činností je jejich konstitutivní povaha. Ta je dána přímo působícími právními účinky aktu, tzn. závazně stanoví vymezeným osobám práva a povinnosti v konkrétní věci. Individuálním právním aktem je rozhodnutí, které může zakládat, měnit nebo rušit hmotněprávní nebo procesněprávní vztahy.⁵⁶

⁵³ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 63.

⁵⁴ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 64.

⁵⁵ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 64.

⁵⁶ Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení. 7.*, podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 64.

1.1. Sociální událost

Sociální události jsou právem vymezené a předvídané životní situace, které negativně ovlivňují nebo mohou ovlivnit ekonomickou či sociální sféru člověka, a vznikají nezávisle na existenci jeho vůle.⁵⁷

U některých sociálních událostí se můžeme setkat s určitým projevem vůle dotčeného subjektu, např. v případě rodičovského příspěvku se jeden z rodičů může rozhodnout, zda přeruší výkon výdělečné činnosti a bude poskytovat svému dítěti celodenní péči (poskytování dávky je tak závislé na vůli subjektu).⁵⁸

Z hlediska poskytování plnění jsou významné pouze ty sociální události, které mají pro člověka takové nepříznivé následky, že je nezbytná pomoc zvenčí zakotvena prameny práva.⁵⁹ Hovoříme o sociálních událostech v užším pojetí. Naproti tomu v širším pojetí označuje sociální událost každou na člověka negativně působící skutečnost, která nemusí být právu známa.⁶⁰

Základními sociálními událostmi sociálního zabezpečení *de lege lata* jsou

- nemoc (porucha zdraví),
- pracovní neschopnost,
- dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav,
- invalidita,
- těhotenství a mateřství,
- nezaopatřenost dítěte,
- dosažení určitého věku,
- smrt,
- nedostatečný příjem.⁶¹

⁵⁷ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 86.

⁵⁸ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 86.

⁵⁹ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 88.

⁶⁰ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 87.

⁶¹ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, str. 18.

1.2. Systematika sociálního zabezpečení

Z historického vývoje je patrné, že sociální zabezpečení na území České republiky má dlouholetou tradici a neustále se vyvíjí v konkrétních podmínkách, které jeho evoluci ovlivňují – vývoj politický, ekonomický a demografický. Tyto podmínky odlišují systémové pojetí národního práva sociálního zabezpečení od ostatních.

Systém práva sociálního zabezpečení můžeme klasicky rozlišit na

- *část obecnou* – zahrnuje obecná ustanovení společná všem právním vztahům, upravovaným právem sociálního zabezpečení (např. předmět úpravy, sociální práva, zásady a funkce) a
- *část zvláštní* – zahrnuje jednotlivá odvětví práva sociálního zabezpečení (stanoví věcný a především osobní rozsah, popř. odchýlnou úpravu od obecné úpravy).⁶²

Dalším rozlišením je tzv. tří pilířový systém sociálního zabezpečení, jehož součástí je

- sociální pojištění,
- státní sociální podpora,
- sociální pomoc.⁶³

Vzhledem k principu vzájemných práv a povinností, které se u jednotlivých pilířů vyskytují, si zmíněné tři pilíře rozložíme do dvou systémů, a to do systému pojistného (příspěvkového) a systému nepojistného (nepříspěvkového).

1.2.1. Pojistný systém

Pojistný systém sociálního zabezpečení řeší životní situace, které s největší pravděpodobností v budoucnu nastanou nebo alespoň nastat mohou. Mezi tyto situace řadíme zejména nemoc, invaliditu, těhotenství a mateřství, smrt, dosažení důchodového věku aj. Fyzická osoba se na takovou situaci připravuje odkládáním části finančních prostředků k jejímu případnému řešení ve formě pojištění.

⁶² Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 7., podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2018, str. 18.

⁶³ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. str. 14.

Budeme-li vycházet z dějin práva sociálního zabezpečení, slouží pojištění fyzických osob k pokrytí nadměrných výdajů státního rozpočtu spojených s poskytováním plnění ze systému *sociálního pojištění*. Potřeba zajistit stálý přísun finančních prostředků do státní pokladny je zapříčiněna množstvím osob, které pomoc od státu vyžadují, a kvantitou zejména peněžitých dávek, které mají být vypláceny.

Přispívání finančních prostředků do prvního pilíře systému sociálního zabezpečení je povinností fyzické osoby v případě dvou typů sociálního pojištění. Prvním je pojistné na sociální zabezpečení, zahrnující *pojistné na nemocenské a důchodové pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti*. Nemocenské pojištění poskytuje dávky v nemoci, těhotenství, mateřství, dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a otcovství. Z důchodového pojištění jsou poskytovány důchody buď přímo fyzickým osobám, které pro svůj důchodový věk nebo invaliditu nemohou dále pracovat, anebo nepřímo osobám pozůstalým po jinak oprávněném zůstaviteli, tj. vdova/vdovec a sirotci. Zatímco nemocenské pojištění je pro osoby samostatně výdělečně činné dobrovolné a toliko pro zaměstnance povinné, důchodové pojištění vzniká *ex lege* vždy obligatorně. Pojistné na sociální zabezpečení spravuje okresní správa sociálního zabezpečení a Česká správa sociálního zabezpečení.⁶⁴

Druhým typem je ze zákona povinné *zdravotní pojištění*. Ze zdravotního pojištění nejsou však hrazeny peněžitě dávky, ale „pouze“ zdravotní péče, zdravotnické prostředky atd., tj. služby. Plátce pojistného odvádí finanční prostředky ve formě pojistného nikoliv do státního rozpočtu, ale na účet zdravotní pojišťovny provádějící veřejné zdravotní pojištění, u níž je pojištěn. Plátce pojistného je zpravidla i osobou pojištěnou (pojištěncem), není tomu však vždy. Za některé zákonem stanovené pojištěnce (př. nezaopatřené dítě, osoby na rodičovské dovolené) má povinnost hradit pojistné stát prostřednictvím jednou ze svých organizačních složek, tím je Ministerstvo financí, a to na zvláštní účet právní normou zřízené Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky („VZP

⁶⁴ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. str. 14 a 22.

ČR“). Je tedy zřejmé, že povinnými subjekty jsou zde VZP ČR, resortní, podnikové a další oborové pojišťovny.⁶⁵

1.2.2. Nepojistný systém

Zbylé dva pilíře jsou charakteristické tím, že nejsou dále podmíněny povinností odvádět pojistné. Fyzická osoba tak nemusí být účastna na (nepojistném) systému a nemá povinnost odkládat své finanční prostředky k budoucímu zajištění. Člověk proto může o dávku žádat, jakmile nastane právem předvídaná sociální událost.

Státní sociální podpora je druhým pilířem systému sociálního zabezpečení, ze kterého jsou poskytovány peněžité dávky zejména rodinám s nezaopatřenými dětmi. Peněžité dávky státní sociální podpory jsou dalším výdajem státního rozpočtu, financovány jsou především z daní. Povinnými subjekty v tomto systému jsou primárně Úřad práce České republiky a jeho krajské pobočky (a pobočka pro hlavní město Prahu) a jako vyšší instance Ministerstvo práce a sociálních věcí.⁶⁶

Třetí částí systému sociálního zabezpečení je *sociální pomoc*. Stát poskytuje plnění ze systému sociální pomoci ve formě nepeněžitých dávek nebo ve formě služeb, obě formy jsou financovány ze státního rozpočtu. Stát poskytuje sociální pomoc osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi nebo potřebují mimořádnou okamžitou pomoc k zajištění svých základních životních potřeb.⁶⁷ Přičemž nepříznivou situaci nemohou a nezvládají řešit sami, a to ani s pomocí vlastní rodiny. Základní životní potřeby člověka a jejich zajištění je proto posledním možným případem ochrany fyzické osoby před negativními sociálními vlivy. Z toho důvodu dbá systém na zpřístupnění pomoci osobě v dané lokalitě prostřednictvím řadou povinných subjektů. Správci systému jsou vedle Ministerstva práce a sociálních věcí, Úřadu práce ČR a jeho poboček a okresní

⁶⁵ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. str. 15 a 23.

⁶⁶ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. str. 15 a 23.

⁶⁷ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 41.

správy sociálního zabezpečení, také krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností, územně samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, státní příspěvkové organizace, které jsou právnickými osobami atd.⁶⁸

2. Rodinné dávky v ČR

Sociálními dávkami pro rodiny s dětmi stát realizuje ústavně zaručené právo rodičů pečujících o děti na pomoc státu, které je garantováno ustanovením čl. 32 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Státní podpora rodin s dětmi je zakotvena rovněž v mezinárodním právu, právo Evropské unie nevyjímaje. Právo na sociální ochranu rodiny stanoví zejména ustanovení čl. 33 odst. 1 v souvislosti s následujícím čl. 34 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie. S ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva⁶⁹ spadá rovněž právo na dávky poskytované rodinám s dětmi, jimiž stát prokazuje respekt k rodinnému životu, do působnosti čl. 8 (právo na respektování rodinného života) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Právo sociálního zabezpečení v českém právním řádu není kodifikovaným právním odvětvím, stejně tak nejsou kodifikovány ani sociální dávky pro rodiny s dětmi nebo-li rodinné dávky, jak je nazývá sekundární právo Evropské unie. Z toho důvodu bychom ucelený výčet rodinných dávek v ČR hledali marně.

V první řadě je třeba si uvědomit, co jsou to rodinné dávky. Jejich definici nalezneme v ustanovení čl. 1 písm. z) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále též jako „koordinační nařízení“). Podle citovaného ustanovení se za rodinnou dávku považuje, až na výjimky, *jakákoliv dávka ve formě peněžité i nepeněžité, která je určena k vyrovnání rodinných výdajů*. Výjimkou v příloze I koordinačního nařízení stanovené pouze pro vybrané členské státy jsou zálohy na výživné, zvláštní dávky při narození dítěte a zvláštní dávky při osvojení dítěte tak, jak jsou vymezeny vnitrostátním právem jednotlivých států. Do rodinných dávek České republiky tak nespadá jedna z dávek státní sociální podpory, která je závislá

⁶⁸ Štangová, V., Lang, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. str. 23.

⁶⁹ Rozsudek ze dne 27. 3. 1998, Petrovic proti Rakousku, č. 20458/92, ECLI:CE:ECHR:1998:0327JUD002045892, bod 29.

na příjmu, tzv. porodné. Naopak se však u nás za rodinnou dávku *a contrario* považují zálohy na výživném, nebo-li tzv. náhradní výživné.

Dále, abychom mohli plně stanovit výčet dávek pro rodiny s dětmi, je třeba zhodnotit naši vnitrostátní právní úpravu. Podle systému práva sociálního zabezpečení a podle věcné oblasti sociálního zabezpečení koordinačního nařízení můžeme vyloučit právní předpisy týkající se příspěvkového systému sociálního zabezpečení, zejména pak dávek v mateřství a rovnocenných otcovských dávek, jež jsou upraveny zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Primárně budeme vycházet ze zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, v rámci kterého jsou poskytovány následující dávky:

- přídavek na dítě,
- příspěvek na bydlení,
- porodné,
- rodičovský příspěvek,
- pohřebné.⁷⁰

Jednotlivé peněžité dávky jsou hrazeny státem zejména rodinám s dětmi. Cílem státní sociální pomoci je především ekonomická pomoc v případě nedostatečných finančních zdrojů rodiny a rovněž podílení se na krytí nákladů na jejich výživu a ostatní základní potřeby, není-li ještě dítě zaopatřené.⁷¹ Obdobný cíl platí pro náhradní výživné.

Z výše uvedeného je patrné, že sociální dávky pro rodiny s dětmi slouží k finančnímu vyrovnání jejich nákladů na základní osobní potřeby. Z toho důvodu a v souladu s koordinačním nařízením za rodinnou dávku nebudu považovat pohřebné.

Obdobný účel můžeme spatřovat také u dávek pěstounské péče. Je to zejména proto, že byly součástí zákona o státní sociální podpoře, dokud se nevčlenily novelou zákona č. 401/2012 Sb. do zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-

⁷⁰ § 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ § 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Podle definice se pěstounskou péčí rozumí péče osobní, která je poskytována osobou pečující.⁷² Svou povahou se podobá rodičovskému příspěvku, jehož hlavní podmínkou je osobní celodenní péče rodiče o jeho nejmladší dítě, v případě pěstounské péče se jedná o péči (nejen nejmladších) dětí ze strany náhradní rodiny.

Budeme-li vycházet z internetových zdrojů, jejichž správcem je Ministerstvo práce a sociálních věcí, dozvíme se, že podle nich se do oblasti rodinných dávek řadí dávky státní sociální podpory a náhradní výživné jako dávky určené pro rodiny s dětmi. Pěstounskou péčí stanoví samostatně jako příspěvky a dávky určené pro oblast náhradní rodinné péče.⁷³

Výčet rodinných dávek bychom našli i na stránkách Ministerstva zahraničních věcí, podle nichž jsou však za rodinné dávky považovány pouze některé dávky státní sociální podpory. Jedná se o rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a porodné.⁷⁴

Odlišnou úpravu stanoví i jedna z příloh žádosti o rodičovský příspěvek, jedná se o přílohu s názvem „*Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU*“. Na tiskopise je uvedeno v poznámce pod čarou pod bodem 10, že mezi rodinné dávky v ČR patří přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna.

Za sociální dávky poskytované ryze rodinám s dětmi proto dále budu považovat:

- přídavek na dítě,
- příspěvek na bydlení,
- rodičovský příspěvek,
- náhradní výživné,
- příspěvek na úhradu potřeb dítěte,

⁷² § 47a odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

⁷³ *Dávky a příspěvky* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí © [cit. 8. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/davky-a-prispevky#rodinne-davky>

⁷⁴ *Rodinné dávky* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí [cit. 8. 3. 2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/cesi_v_zahranici/cz/zdravotni_a_socialni_pojisteni_duchod_a/rodinne_davky/index.html

- odměna pěstouna a
- příspěvek při pěstounské péči (obdoba odměny pěstouna).

Rodina je z pohledu zákona o státní sociální podpoře chápána jako osoba oprávněná včetně osob společně s ní posuzovaných a není-li jich, pak se rodinou rozumí pouze sama oprávněná osoba. Za samotnou oprávněnou osobu se považuje i nezaopatřené dítě, které je zařazeno do ústavu pro péči o děti a mládež poskytující dítěti stravování, ubytování a ošacení. Stejně tak jím může být osoba osamělá, tj. rodič, který je svobodný, ovdovělý nebo rozvedený, pokud nežije s druhem.⁷⁵

Rodinné dávky spadají do nepřispěvkového systému, v rámci kterého neplatí podmínka povinné finanční účasti na systému. Z toho důvodu je systém financován především z finančních zdrojů ve formě daní. Rodinné dávky jsou proto založeny na *principu* (povinné) *sociální solidarity*. Sociální solidarita ve světle rodinných dávek, jak ji budeme chápat pro účely této práce, je státem řízená povinnost občanů, aby se postarali o zabezpečení rodin s nezaopatřenými dětmi v případě budoucího sociálního rizika.⁷⁶ Solidarita tak vzniká mezi jednotlivci nebo rodinami se zaopatřenými dětmi či rodinami bezdětnými na jedné straně a rodinami s nezaopatřenými dětmi na straně druhé. Dále rovněž mezi rodinami s vyššími příjmy a rodinami s příjmy nižšími.

Primární podmínkou pro přiznání dávek je podání žádosti o přiznání dávky. Věcně příslušný v prvním stupni řízení o podané žádosti je Úřad práce České republiky prostřednictvím krajských poboček nebo pobočky pro hlavní město Prahu. Podáním žádosti se zahajuje správní řízení upravené zejména zvláštními právními předpisy týkající se jednotlivých rodinných dávek s ohledem na subsidiární užití *lex generalis*, kterým je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Žádosti včetně potřebných příloh se podávají na tiskopisech předepsaných Ministerstvem práce a sociálních věcí na příslušné pracoviště Úřadu práce ČR osobou, která má na dávku nárok, tj. oprávněné osoby. K žádosti je nutné přiložit

⁷⁵ § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁶ *a contrario* Tomeš, I. *Povinná sociální solidarita*. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3835-5. str. 36

též doklady osvědčující identifikaci osob, tj. průkaz totožnosti nebo rodný list, pokud není žádost podána online prostřednictvím tzv. *eIdentity*.

2.1. Státní sociální podpora

Státní sociální podpora je II. systémový pilíř sociálního zabezpečení. Jeho náplní je především finanční podpora rodin s dětmi. Jedná se o nepříspevkový systém, v rámci kterého neplatí podmínka povinné účasti na systému s odvodem pojistného.

Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu, tzv. testované dávky. Vedle dávek testovaných jsou zákonem zavedeny dávky ostatní, tedy nezávislé na příjmu.⁷⁷

Pokud by byla státní sociální podpora stále nedostatečná, poslední možností pro rodiny s dětmi je žádat o dávky v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a v případě, že bychom potřebovali finanční prostředky bezodkladně a zákon by to v konkrétní sociální situaci umožňoval, mohou se rovněž obrátit na úřady se žádostí o mimořádnou okamžitou pomoc. V tomto případě musí být žadatel uznán za osobu v hmotné nouzi, tzn. že osoba nemůže vzhledem ke svým sociálním a majetkovým poměrům uspokojovat své základní životní potřeby a současně nemůže zvýšit svůj příjem (popř. příjem rodiny) vlastním přičiněním.⁷⁸

2.1.1. Testované dávky

Testované dávky jsou dávky, jejichž podmínkou, která musí být pro jejich přiznání splněna, je mít určitou výši příjmu, tzv. rozhodný příjem, který nesmí překročit zákonem stanovenou hranici. Hranice se určí buď jako součin rozhodného příjmu a příslušného koeficientu (příspěvek na bydlení) nebo jako

⁷⁷ § 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁸ Podmínky nároku a jednotlivé dávky upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

částka životního minima vynásobena koeficientem stanoveným v zákoně pro jednotlivé testované dávky (přídavek na dítě, porodné).

Rozhodný příjem je příjem rodiny, na základě kterého se zkoumá potřebnost finanční pomoci od státu. Stanoví se jako součet jednotlivých měsíčních průměrů čistých příjmů rodiny za rozhodné období, které činí u příspěvku na bydlení a přídavku na dítě kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje (uplatňuje). Za příjem rodiny se považují příjmy podléhající dani z příjmů fyzických osob podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, i v případě, že jsou od daně osvobozeny, včetně již poskytnutých dávek ze systému státní sociální podpory, ze systému nemocenského či důchodového pojištění atd. Do příjmů se nezapočítává příjem nezaopatřeného dítěte ze samostatné výdělečné činnosti v průběhu letních prázdnin, stipendia, příspěvek na bydlení, jednorázové sociální dávky aj.⁷⁹

Životní a existenční minimum je definováno a posuzováno podle stejnojmenného zákona publikovaného v roce 2006 ve Sbírce zákonů pod č. 110. Zákon je definuje jako zákonem stanovené minimální hranice peněžních příjmů fyzických osob. Životním minimem se stanoví hranice peněžních příjmů, jež jsou potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Obdobně to platí v případě existenčního minima s tím rozdílem, že je stanovena minimální hranice příjmů nezbytných k zajištění těchto potřeb na úrovni umožňující přežití.⁸⁰ Pro účely této práce se budu dále zabývat toliko životním minimem.

Částky životního minima se stanoví zvlášť pro jednotlivce a zvlášť pro společně posuzované osoby. Společně s oprávněnou osobou se posuzují podle zákona o státní sociální podpoře⁸¹:

- nezaopatřené děti,
- nezaopatřené děti a jejich rodiče, včetně osob, jímž byly děti do péče svěřeny,

⁷⁹ § 4 až § 6 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ § 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

⁸¹ srov. § 4 odst. 1 zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

- nezaopatřené děti a jejich rodiče, kteří jsou osamělí a jsou sami nezaopatřenými dětmi a rodiče těchto rodičů, žijí-li trvale spolu s oprávněnou osobou a spolu s ní uhrazují náklady na své potřeby,

- manželé, partneři nebo druh a družka, nejsou-li již posuzováni jako rodiče dětí nebo jako osoby, do jejichž péče byly děti svěřeny.⁸²

Dříve citovaný zákon stanoví měsíční výši životního minima, ale k navýšení jednotlivých částek dochází prostřednictvím vládního nařízení č. 436/2022 Sb., o zvýšení částek životního a existenčního minima. Nařízení je podzákoný právní předpis, který je v případě změn jeho obsahu flexibilnější než zákon. Vláda tak může reagovat rychleji na změny v nárůstu nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby (tj. obuv, oblečení, hygienické potřeby atd.⁸³).

- pro první nejstarší osobu v domácnosti 4 470 Kč,
- další osobu v domácnosti, není-li nezaopatřeným dítětem 4 040 Kč,
- pro nezaopatřené dítě
 - ve věku do 6 letu 2 480 Kč,
 - od 6 do 15 let 3 050 Kč,
 - od 15 do 26 let 3 490 Kč.

Aktuálně činí měsíční částky životního minima pro jednotlivce 4.860,- Kč⁸⁴ a pro společně posuzované osoby se určí jako součet všech následujících částek životního minima:

Životní minimum společně posuzovaných osob se stanoví součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.⁸⁵ Částky nezahrnují nezbytné náklady na bydlení.⁸⁶ Ochrana oblasti bydlení je řešena v rámci dávek státní sociální podpory (příspěvek na bydlení), popř. v systému pomoci v hmotné nouzi (doplatek na bydlení).

⁸² § 7 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁸³ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. ledna 2011, č. j. 3 Ads 126/2010 - 74

⁸⁴ § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ § 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ § 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

2.1.1.1.Přídavek na dítě

Přídavkem na dítě se stát podílí na krytí nákladů na základní osobní potřeby nezaopatřených dětí. Nárok na měsíčně se opakující dávku proto vzniká výhradně dítěti, který není zaopatřený. Žadatel může být samo nezaopatřené dítě, je-li zletilé. V opačném případě za něj žádost o přídavek na dítě podává zákonný zástupce nezletilého nezaopatřeného dítěte nebo zařízení, které nezletilé nezaopatřené dítě (žadatele) zastupuje, tj. příslušný obecní úřad nebo ústav.⁸⁷

Pro přiznání nároku dítěte je nutné na formuláři „*Doklad o výši čtvrtletního příjmu*“ doložit rozhodný příjem žadatele a případně i ostatních osob, které s dítětem patří do okruhu osob společně posuzovaných. Formulář se přikládá k žádosti za každou osobu, jejíž příjmy se dokládají, zvláště. Rozhodný příjem se sleduje za rozhodné období, tj. za kalendářní čtvrtletí předcházejícímu čtvrtletí, ve kterém žádáme o dávku, a v souhrnu nesmí převyšovat částku součinu životního minima rodiny a koeficientu 3,4.⁸⁸ Žádat o dávku lze až o 3 měsíce zpětně.⁸⁹ Do rozhodného příjmu se nezapočítává rodičovský příspěvek, náhradní výživné a opakující se zaopatřovací příspěvek.⁹⁰

Jestliže příjem rodiny spadá do výše uvedeného výpočtu, vyplácí se oprávněné osobě přídavek na dítě v zákonem stanovené výši podle věku dítěte, kterému dávka náleží. Oprávněné osobě se vyplácí dávka v aktuální výši

- a) 830,- Kč dítěti mladšímu 6 let věku,
- b) 970,- Kč dítěti staršího 6 let, ale mladšího 15 let věku,
- c) 1.080,- Kč dítěti staršího 15 let věku, nejdéle však do 26 let.⁹¹

Každá z těchto jednotlivých částek může být zvýšena o 500,- Kč na tzv. zvýšenou výměru. Podmínkou je stálý měsíční příjem v průběhu rozhodného

⁸⁷ Viz údaje o žadateli v části A. a B. *žádosti o přídavek na dítě*. Dostupná též online na: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-pridavek-na-dite>.

⁸⁸ § 17 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁹ *Leták: Přídavek na dítě* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Pridavek+na+dite-2022-12.pdf/cd73bfc3-5d29-64cd-3dc2-d2cd457d49d2>

⁹⁰ Viz poznámka pod čarou č. 5 *žádosti o přídavek na dítě*. Dostupná též online na: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-pridavek-na-dite>.

⁹¹ § 18 odst. 1 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

období přídatku na dítě některé ze společně posuzovaných osob. Pro účely přídatku na dítě se tímto příjmem rozumí příjem ze závislé a ze samostatné činnosti, příjem ve formě náhrady mzdy a jiný období příjem v době prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), příjem z dávek ze systému sociálního pojištění, vyjma zdravotního pojištění, příjem z rodičovského příspěvku, pokud je poskytován po vyčerpání peněžité pomoci v mateřství, a příjem z příspěvku na péči o osobu do 18 let věku.⁹²

Podmínkou pro nárok na dátku je tzv. nezaopatřenost dítěte. Nezaopatřenost dítěte znamená, že dítě není schopné se samostatně živit, nevykonává soustavnou výdělečnou činnost. Dítě se může (vyjma „činnosti dítěte“⁹³) zavázat k výkonu závislé práce, je-li nezletilé, nejdříve však uplynutím 15 let věku, přičemž nastoupit do práce může až v den následujícím po dni ukončení povinné školní docházky.⁹⁴ Dítě splní povinnou školní docházku tím, že projde všech 9 ročníků. Může tak činit až do konce školního roku, ve kterém dosáhne 17 let.⁹⁵

Primárně je tedy dítě označováno jako nezaopatřené, závislé na jiné osobě, která by jej zaopatřila, do skončení povinné školní docházky. Pokud je dítě mladší 18 let věku, je evidován jako uchazeč o zaměstnání na příslušném Úřadě práce ČR a současně mu nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti ani při rekvalifikaci, přikládá se k žádosti „*Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku*“.

V případě, že dítě nenastoupí do práce a není ani evidováno jako uchazeč o zaměstnání, ale soustavně se připravuje na budoucí povolání, musí vyplnit „*Potvrzení o studiu*“. Za soustavnou přípravu na budoucí povolání ve smyslu ZSSP se považuje studium na střední nebo vysoké škole, které může trvat nejdéle

⁹² § 18 odst. 2 a 3 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁹³ ve smyslu ustanovení § 121 an. zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁴ § 34 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁵ § 36 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

do 26 let věku dítěte.⁹⁶ Potvrzení platí vždy po omezenou dobu, tj. do konce školního či akademického roku příslušného kalendářního roku. Z toho důvodu je potřeba, aby žadatel skutečnost o statutu studenta dítěte dokládal každý rok, popř. sdělil místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce ČR jiné skutečnosti rozhodné pro přiznání či odejmutí dávky.

Jednou ze skutečností rozhodnou pro přiznání dávky i po skončení povinné školní docházky je neschopnost nezaopatřeného dítěte soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, tento údaj je třeba potvrdit na stejnojmenném tiskopise. To obdobně platí pro osobu, kterou trápí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, pro který není schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. V obou případech platí, že osoba není poživitelem invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně ze systému důchodového pojištění.⁹⁷

2.1.1.2. Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka závisející na příjmu žadatele a spolu s ním posuzovaných osob (dále též „rodina“), která, je-li žadateli přiznána, se vyplácí opakovaně jednou za měsíc Úřadem práce ČR na základě podané příslušné žádosti. Na rozdíl od přídatku na dítě se okruh společně posuzovaných osob řídí zákonem o životním a existenčním minimu. Nárok na příspěvek vzniká, je-li součin příjmu a koeficientu 0,30 nižší než normativní náklady na bydlení.⁹⁸

Žádost o příspěvek na bydlení může řádně podat osoba, která byt skutečně užívá. Žadatel tak může být buď vlastník nebo nájemce bytu⁹⁹ – tyto údaje je třeba doložit Úřadu práce ČR příslušným dokumentem (př. nájemní smlouva). Pro účely příspěvku na bydlení se za vlastníka považuje též člen družstva, jež byt

⁹⁶ § 12 až 16 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁷ Leták: *Přídatek na dítě* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Pridavek+na+dite-2022-12.pdf/cd73bfc3-5d29-64cd-3dc2-d2cd457d49d2>

⁹⁸ § 24 odst. 1 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ Leták: *Příspěvek na bydlení* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-bydleni-2023-01.pdf/fa83c8c3-2f70-ddf1-fd6a-cd32e8162008>

vlastní, uživatel celého bytu na základě věcného břemene, vlastník stavby pro individuální či rodinnou rekreaci, který ji užívá k trvalému bydlení a manžel/manželka vlastníka bytu na základě práva bydlení odvozeného od vlastnického práva druhého z manželů. Za nájemce se považuje též podnájemce celého bytu.¹⁰⁰

Byt je soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.¹⁰¹

Stejně jako u ostatních dávek závislých na příjmu rodiny se i v tomto případě musí k žádosti dokládat výše čtvrtletního příjmu na předepsaném tiskopise. Za rodinu se v tomto případě považují osoby, které společně byt užívají. Pokud posuzované osoby byly v rozhodném období bez příjmu, musí vyplnit „*Prohlášení osob bez příjmů*“. Do rozhodného příjmu se nezapočítává příjem nezaopatřeného dítěte ze závislé činnosti. Nezaopatřenost je nutné rovněž doložit prostřednictvím jednoho z celkově čtyř formulářů, o kterých bylo pojednááno výše v souvislosti s přídatkem na dítě nebo rodným listem je-li dítě mladší 15 let.

Vedle příspěvku na bydlení se v souvislosti se zvyšujícími náklady na bydlení aktuálně zaviněné mimo jiné ruskou agresí na Ukrajině poskytuje též tzv. úsporný tarif. Úsporným nebo-li energetickým tarifem se stát podílí na krytí nákladů na energie v domácnostech, které potřebují pomoc s vysokými cenami energií¹⁰². Poskytnutí tarifu se rovněž nezapočítává do rozhodného příjmu.¹⁰³

Vedle dokladu o čtvrtletním příjmu posuzovaných osob je nutné k žádosti o příspěvek na bydlení přiložit i „*Doklad o výši nákladů na bydlení*“ za rozhodné období. Rozhodným obdobím je v případě příspěvku na bydlení kalendářní

¹⁰⁰ Viz údaje o žadateli v části A. *žádosti o příspěvek na bydlení*. Dostupná též online na: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443563/PByd221001109.pdf/4a3db57d-37c1-aa1d-b8ff-664ed9314f7e>.

¹⁰¹ § 24 odst. 5 zákona č. 117/2006 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰² Odbor komunikace 01400. *Vláda schválila konečnou podobu úsporného tarifu*. In: *mpo.cz* [online]. 25. 8. 2022 [cit. 10. 3. 2023] Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/vlada-schvalila-konecnou-podobu-usporneho-tarifu-z-dilny-mpo--269504/>

¹⁰³ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pomoc MPSV v číslech: rodina se dvěma dětmi může získat téměř 20 tisíc korun za jediný měsíc*, tisková zpráva [online]. 28. 8. 2022 [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné na: https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/TZ_pomoc_modelove_prikklady_28_08_2022_1.pdf/2aac1d54-e7e3-0874-8d8b-d5dd1343239b

čtvrtletí bezprostředně předcházející čtvrtletí, ve kterém podáváme žádost o dávku.

Náklady na bydlení tvoří jednotlivé položky, kterými jsou nájemné, plyn, elektřina a náklady za plnění spojené s užíváním bytu. Mezi náklady za plnění spojené s užíváním bytu řadíme zejména dodávku tepla, provoz výtahu, osvětlení a úklid společných prostor v domě, odvoz komunálního odpadu. V případě osoby vlastníka se nájem nahrazuje srovnatelnými náklady, jejichž výše je ovlivněna počtem osob v rodině. Srovnatelné náklady činí v případě

- a) jedné nebo dvou osob v rodině 3.571,-Kč,
- b) tří osob v rodině 4.669,-Kč,
- c) čtyř a více osob v rodině 5.632,-Kč.¹⁰⁴

Náklady na bydlení se stanoví jako jejich průměr za rozhodné období. Do těchto nákladů se započítávají náklady na bydlení, jež byly v rozhodném období uhrazené osobou oprávněnou, popř. osobami společně posuzovanými, pokud v příslušném bytě žily, dále náklady na bydlení ve výši 80 % příslušných normativních nákladů na bydlení, pokud uvedené osoby v rozhodném období nebo po jeho část v tomto bytě nežily, a náklady na bydlení uhrazené v původním bytě, pokud tam žil stejný okruh společně posuzovaných osob pobírající na tento původní byt příspěvek na bydlení.¹⁰⁵

Od nákladů na bydlení je třeba odlišit již zmíněné normativní náklady na bydlení. Normativní náklady na bydlení jsou stanoveny prováděcím nařízením Vlády ČR k zákonu o státní sociální podpoře. V případě bytů užívaných na základě nájemní smlouvy jsou stanoveny jako průměrné celkové náklady na bydlení v závislosti na velikosti obce a počtu členů v domácnosti. Na druhé straně u vlastníků se posuzují pouze v závislosti na počtu členů v rodině.¹⁰⁶ Nově byly

¹⁰⁴ *Leták: Příspěvek na bydlení* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-bydleni-2023-01.pdf/fa83c8c3-2f70-ddf1-fd6a-cd32e8162008>

¹⁰⁵ *Leták: Příspěvek na bydlení* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-bydleni-2023-01.pdf/fa83c8c3-2f70-ddf1-fd6a-cd32e8162008>

¹⁰⁶ § 26 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

částky měsíčních normativních nákladů na bydlení v důsledku nárůstu cen energií pro rok 2023 navýšeny.¹⁰⁷

Výše příspěvku na bydlení se určí jako rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a výsledkem z výše uvedeného výpočtu součinu rozhodného příjmu rodiny a koeficientu 0,30. To neplatí, je-li výše nákladů na bydlení nižší než činí částka stanovená pro normativní náklady na bydlení, v takovém případě se výše stanoví jako rozdíl mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30.¹⁰⁸

2.1.2. Netestované dávky

Zákon o státní sociální podpoře, jak již bylo pojednáno výše, nazývá dávky, které jsou nezávislé na výši příjmu oprávněné osoby (a spolu s ní posuzovaných osob), jako dávky „ostatní“. Pod touto kategorií jsou zařazeny dvě plošně vyplácené dávky, a to rodičovský příspěvek a pohřebné, kterým se pro účely této práce nebudu nadále zabývat.

2.1.2.1. Rodičovský příspěvek

Rodičovský příspěvek je opakující se dávka, která náleží žadateli za každý měsíc osobní, celodenní a řádné péče o nejmladší dítě v rodině nebo nejmladší děti, které byly narozené současně, tzv. víceročata.

Žadatelem o příspěvek je vždy rodič. Za rodiče se považuje též osoba, která převzala dítě nebo děti současně narozené do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Za dítě převzaté do této péče se považuje dítě převzaté na základě rozhodnutí příslušného orgánu, dítě, jehož rodič zemřel a rovněž dítě manžela či partnera.¹⁰⁹ Žádost může podat rovněž osoba nezletilá, která svým podpisem v žádosti o rodičovský příspěvek čestně prohlašuje, že soud nerozhodl o pozastavení výkonu povinnosti a práva péče o dítě nebo současně narozené děti.

¹⁰⁷ § 26a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁸ § 27 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁹ § 31 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Žádost přichází v úvahu po skončení nároku na peněžitou pomoc v mateřství podle zákona o nemocenském pojištění. Tak říkajíc „mateřská“ je poskytována v souvislosti s porodem a náhradou mzdy z důvodu mateřské dovolené, tj. překážky na straně zaměstnance podle zákoníku práce.¹¹⁰ V opačném případě lze o rodičovský příspěvek požádat ode dne narození dítěte. Výhodou oproti „mateřské“¹¹¹ je možnost pobírání rodičovského příspěvku za současného nastoupení do zaměstnání nebo při podnikání, tedy nejen v nezaměstnanosti. Rodič dítěte tak může zvyšovat příjem rodiny, a stát skutečně, jak již samotný název inklinuje, pouze přispívá na náklady spojené s výchovou a péčí o dítě.

Ačkoliv se jedná o dávku, která není závislá na příjmu rodiny, může se měsíční výše příspěvku odvíjet od předchozího výdělku a rovněž nároku na peněžitou pomoc v mateřství vyplácenou příslušným orgánem sociálního pojištění. Rodič může čerpat rodičovský příspěvek až do výše své vlastní maximální hranice vypláceného rodičovského příspěvku.

Maximální hranice se stanoví jako částka odpovídající 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu, v případě víceročat činí maximální hranice 1,5násobek uvedeného výpočtu.¹¹² Pro stanovení denního vyměřovacího základu je třeba k žádosti přiložit „Potvrzení o nároku na dávky (náhrady) ovlivňující nárok a výši rodičovského příspěvku“, jestliže „mateřskou“ nevyplácela okresní správa sociálního zabezpečení. V opačném případě není nutné přílohu dokládat, úřady si v ní uvedené údaje předají samy.

Rodič, který nepobíral „mateřskou“ nebo který chce využít (vyššího) denního vyměřovacího základu druhého rodiče dokládá „Potvrzení o denním vyměřovacím základu ovlivňujícím výši rodičovského příspěvku“. Formulář potvrzuje příslušná okresní správa sociálního zabezpečení. Není-li možné stanovit denní vyměřovací základ ani jednomu z rodičů, činí maximální měsíční částka

¹¹⁰ § 195 an. zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

¹¹¹ § 16 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

¹¹² § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

13.000,- Kč v případě jediného nejmladšího dítěte v rodině a v případě vícero dětí se částka zvedá o 1,5násobek na 19.500,-Kč.¹¹³

Státem poskytovaný příspěvek má zákonem stanovenou pevnou sazbu za celé období, po které vznikl rodiči nárok na výplatu dávky, a činí 300.000,- Kč. To neplatí, vznikl-li nárok na dávku na nejmladší vícero dětí v rodině, v takovém případě je celkový obnos navýšen o 1,5násobek, tj. 450.000,- Kč. Rodičovský příspěvek lze pobírat do vyčerpání celkové částky, nejdéle však do 4 let věku nejmladšího dítěte/vícero dětí.¹¹⁴

Pokud měsíční výše částky není dostačující, popř. rodina čeká další dítě, je možnost prostřednictvím formuláře „*Volba výše rodičovského příspěvku*“ požádat o změnu výše měsíční částky tak, aby rodičovský příspěvek byl vyčerpán v plné výši před pobíráním druhé či další „mateřské“, a způsobem, kterým nepřekročí svou vlastní maximální hranici vypláceného rodičovského příspěvku. Volbu výše rodičovského příspěvku může rodič, který žádal o rodičovský příspěvek, měnit každé 3 po sobě jdoucí kalendářní měsíce. O zvýšení měsíční částky nejde žádat zpětně.¹¹⁵

Jestliže se během pobírání rodičovského příspěvku rozroste rodina o dalšího potomka, a nestihl by se tak celý obnos příspěvku pobíraného na starší dítě vyčerpat, má žadatel nárok na jednorázovou výplatu nevyčerpané zbylé částky. Zbývající část rodičovského příspěvku vyplácí příslušný Úřad práce ČR poté, co mu je rodičem oznámeno narození nového nejmladšího dítěte. V tomto případě se nevydává žádné rozhodnutí, jedinou podmínkou je, že alespoň jednomu z rodičů k datu narození dítěte lze stanovit denní vyměřovací základ nebo alespoň jeden z nich se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu samostatně výdělečně činnou.¹¹⁶

¹¹³ § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ § 30 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁵ § 30 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁶ *Leták: Rodičovský příspěvek* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 11. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Rodicovsky-prispevek-2022-12-nastenka.pdf/46a4006d-ad6a-8f8e-1dd4-40d1fde10b03>

Pro přiznání nároku na dávku musí rodič splňovat podmínku osobní, celodenní a řádné péče o dítě, na které žádá rodičovský příspěvek. Podmínka se považuje za splněnou, je-li řádná a celodenní péče o dítě zajištěna jinou osobou. Jednou z alternativ je využití zařízení pro děti předškolního věku.

Návštěva dítěte v zařízení je omezena časovým rozsahem. Obecně dítě, které navštěvuje zařízení pro děti předškolního věku, zde nesmí strávit dobu delší 92 hodin za kalendářní měsíc. Zvláštní úprava přípustného rozsahu návštěvy nepřevyšující 4 hodiny denně se uplatní v případě, že dítě dochází do léčebně rehabilitačního zařízení nebo zařízení pro děti předškolního věku pro zdravotně postižené děti, a dále také jestliže oba rodiče, popř. rodič, který je osamělý, je osobou těžce či úplně závislou na pomoci jiné osoby podle zákona o sociálních službách. Pro zdravotně postižené děti se tato doba prodlužuje nejdéle na 6 hod. Návštěva zařízení se sleduje pouze u dětí do 2 let.¹¹⁷ Údaj o docházení dítěte do výše uvedených zařízení prohlašuje rodič v žádosti o rodičovský příspěvek bez bližších specifikací. Údaj o zařízení, které dítě navštěvuje, a rozsah návštěv v uvedeném měsíci je třeba doložit na speciálním formuláři „*Potvrzení o návštěvách jeslí, mateřské školy nebo jiného obdobného zařízení pro děti předškolního věku*“, který vyplní a podepíše příslušné zařízení.

Nárok na příspěvek zaniká vyčerpáním celkové výše rodičovského příspěvku nebo dovršením věku 4 let dítěte, anebo narozením dalšího dítěte, které se stává nejmladším dítětem v rodině. V posledním případě je nutné si znovu o dávku požádat.

2.2. Náhradní výživné

Náhradní výživné je sociální dávka, kterou stát podporuje nezaopatřené dítě, pokud rodič řádně neplní soudem stanovenou vyživovací povinnost. Náhradní výživné je relativně nová dávka upravena stejnojmenným zákonem č. 588/2020 Sb. Nárok na náhradní výživné vzniká jako u přídatku na dítě přímo

¹¹⁷ Leták: *Rodičovský příspěvek* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 11. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Rodicovsky-prispevek-2022-12-nastenka.pdf/46a4006d-ad6a-8fbc-1dd4-40d1fde10b03>

dítěti, které musí prokázat svou nezaopatřenost patřičným dokladem (viz přídavek na dítě).

Za oprávněnou osobu se nepovažuje dítě, pokud je v plném přímém zaopatření zařízení péče o děti nebo mládež, anebo pokud mu náleží dávka pěstounské péče tzv. příspěvek na úhradu potřeb dítěte.¹¹⁸ Žádost se podává za každé vyživované dítě zvlášť u příslušného kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR podle místa trvalého bydliště a může jej podat samo nezaopatřené dítě a není-li dítě starší 18 let, pak za něj žádost podává zákonný zástupce (tj. rodič, pěstoun, soudem stanovený opatrovník a jiná osoba, které bylo dítě svěřeno do péče).¹¹⁹

Pro vznik nároku na náhradní výživné musí být splněny kumulativně následující podmínky:

1) dítě je nezaopatřené podle ZSSP (nezaopatřenost je nutné prokázat doložením jednoho z potvrzení předepsaných na tiskopisech MPSV a u dítěte mladšího 15 let rodným listem),

2) nezaopatřené dítě má na území ČR trvalý pobyt, není-li stanoveno jinak¹²⁰,

3) nezaopatřené dítě má na území ČR bydliště, to neplatí, je-li rodinným příslušníkem občana EU, který je u nás zaměstnaný nebo samostatně výdělečně činný a má právo na rovné zacházení podle příslušných unijních předpisů; bydlištěm¹²¹ se stejně jako u dávek státní sociální podpory rozumí místo na území ČR, na kterém se dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí příslušné osoby s tímto územím,

¹¹⁸ § 2 odst. 3 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (o náhradním výživném)

¹¹⁹ *Leták: Náhradní výživné* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 13. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-letak-NV-2021-09.pdf/70428ae1-f57d-d00e-f9dd-d896fb5d6979>

¹²⁰ § 2 odst. 1 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²¹ ve smyslu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

4) vyživovací povinnost je stanovena rozhodnutím soudu, úředně ověřená kopie exekučního titulu se dokládá spolu se žádostí o dávku,

5) soudem stanovená vyživovací povinnost není plněna vůbec nebo pouze v částečné výši, v obou případech se obligatorně dokládá „*Prohlášení o přijatém výživném a případném postoupení pohledávky*“, v posledním případě se navíc k prohlášení přikládá doklad potvrzující výši částečného plnění za každý měsíc, kdy nebylo plněno řádně (př. výpis z účtu),

6) byl příslušnému úřadu doložen doklad osvědčující, že k datu podání žádosti probíhá vymáhání pohledávky formou exekuce či soudního výkonu rozhodnutí, anebo jestliže jedna z forem těchto řízení ve věci probíhala, ale pro nemajetnost povinné osoby byla v posledních 4 měsících před podáním žádosti nebo v průběhu řízení o dávku či po přiznání nároku na ni zastavena.¹²²

Náhradní výživné je vypláceno kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR podle místa trvalého pobytu oprávněné osoby, a to opakovaně jednou za kalendářní měsíc následující po kalendářním měsíci, za který dávka náleží. To neplatí, pokud měsíční dávka nedosahuje minimální částky 100,- Kč, v takovém případě se dávka vyplácí pouze jednou za období, ve kterém je oprávněné osobě dávka přiznána.¹²³

Výše dávky je stanovena jako rozdíl exekučním titulem stanovené vyživovací povinnosti a částečného plnění výživného v příslušném měsíci, nejvýše však ve výši 3.000,- Kč měsíčně. Nárok na dávku je přiznán vždy na dobu 4 po sobě jdoucích kalendářních měsíců a jeho výše vychází z měsíčního průměru částek stanovených podle věty první za 4 kalendářní měsíce předcházející období, za které se nárok prokazuje a uplatňuje.¹²⁴

Do konce tohoto období je třeba doložit skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku. Žádost tedy není nutné podávat opakovaně, postačí vždy do

¹²² Leták: *Náhradní výživné* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 13. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-letak-NV-2021-09.pdf/70428ae1-f57d-d00e-f9dd-d896fb5d6979>

¹²³ § 8 odst. 3 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²⁴ § 4 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

konce 4 měsíčního období, po které se dávka vyplácí, prokázat, že podmínky nároku trvají.¹²⁵ Nárok lze přiznat nejdéle na dobu 24 měsíců, které na sebe kontinuálně nemusí navazovat.¹²⁶

Stejně jako u ostatních dávek je na žadateli, aby skutečnosti rozhodné pro přiznání nároku nebo pro jeho trvání dokázal. V souvislosti s trváním nároku na náhradní výživné může příslušný Úřad práce ČR vyzvat oprávněnou osobu k prokázání nároku na již přiznané náhradní výživné. Oprávněná osoba je povinna rozhodné skutečnosti prokázat ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení této výzvy, není-li stanovena lhůta delší. Neučiní-li tak, příslušný Úřad práce ČR zastaví výplatu dávky a stanoví dodatečnou lhůtu¹²⁷ k prokázání rozhodných skutečností. Po marném uplynutí dodatečné lhůty nárok na náhradní výživné zaniká. Po zániku lze podat žádost opětovně, nejdříve však po uplynutí 4 měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém došlo k zániku.¹²⁸ V opačném případě se výplata dávky obnovuje k měsíci, ve kterém jsou podmínky nároku prokázány.¹²⁹

2.3. Pěstounská péče

Ve smyslu zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, se pěstounskou péčí rozumí osobní péče, která je poskytovaná osobou pečující. Jedná se o jednu z forem náhradní rodinné péče, jež přichází v úvahu poté, co se o dítě nemůžou nadále starat jeho rodiče nebo jeho poručník.

Mezi dávky pěstounské péče, které jsou považovány za rodinné dávky jsou příspěvek na úhradu a potřeb dítěte a odměna pěstouna. Nicméně vedle těchto dávek existuje dávka poskytovaná za obdobným účelem jako odměna pěstouna, tj. příspěvek při pěstounské péči, rozdíl je pouze v typu pěstounské péče.

¹²⁵ § 8 odst. 4 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²⁶ § 14 odst. 3 písm. a) zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²⁷ § 14 odst. 1 písm. b) zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²⁸ § 11 odst. 4 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

¹²⁹ § 13 zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném

K žádosti o dávky pěstounské péče je třeba přiložit rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popř. alespoň návrh na zahájení takového řízení či usnesení o zahájení řízení, a rovněž čestné prohlášení osoby o počátečním datu osobní péče. Případně také rozhodnutí o zařazení osoby do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu nebo oznámení o vhodnosti. V každém případě je nutné doložit nezaopatřenost dítěte mladšího 15 let rodným listem a je-li starší, pak průkazem totožnosti, a po skončení povinné školní docházky potvrzením, které se podává na příslušném tiskopise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. A další dokumenty, které jsou v žádosti o dávku požadovány, zejména potvrzený formulář A1 „*Koordinace systému sociálního zabezpečení od zahraniční instituce*“ v případě zaměstnání v jiné členské zemi.

2.3.1. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte je měsíčně vyplácená dávka pokrývající výdaje spojené s péčí o dítě. Nárok vzniká nezaopatřenému¹³⁰ dítěti, které bylo svěřeno do pěstounské péče, byť jen na dobu přechodnou¹³¹, nebo poručenství a trvá nejdéle do 26. roku věku dítěte. Je-li dítě zletilé, musí splňovat podmínku trvalého žití a podílení se na úhradu svých potřeb spolu s bývalým pěstounem nebo poručníkem a současně nepobírá zaopatřovací příspěvek opakující se.¹³²

Nárok vzniká také, jedná-li se o *svěřenectví*. Svěřenectvím se rozumí rozhodnutí soudu o svěřeni nezletilého nezaopatřeného dítěte do osobní péče jiné osoby. Doba, po kterou může trvat nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, je omezen pouze do 18. roku věku dítěte.¹³³

¹³⁰ Nezaopatřenost se posuzuje podle ZSSP a je třeba ji doložit u dítěte do 15 let rodným listem a u dítěte staršího 15 let potvrzením uvedeným u přídatku na dítě.

¹³¹ Pěstounská péče na přechodnou dobu trvá nejdéle 1 rok. To neplatí, pokud do péče téhož pěstouna byli později svěřeni i sourozenci již svěřeného dítěte, v takovém případě se počátek délky poskytování péče posuzuje podle sourozence, který byl pěstounovi svěřen jako poslední. (§ 27a odst. 9 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů)

¹³² § 47f odst. 1 a 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹³³ *Leták: Příspěvek na úhradu potřeb dítěte* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 15. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-uhradu-potreb-ditete-2022-09-nastenka.pdf/3162cfce-5e21-3e20-35e7-04deae09098>

Podat žádost o příspěvek na úhradu potřeb dítěte může oprávněná osoba. Za oprávněnou osobu se pro účely příspěvku na úhradu potřeb dítěte považuje zletilé nezaopatřené dítě, které bylo do dne zletilosti svěřeno do péče osoby pečující, a není-li zletilé, pak osoba pečující o dítě nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte.¹³⁴

Osobou pečující se rozumí fyzická osoba,

a) které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, pěstounské péče po přechodnou dobu nebo předpěstounské péče,

b) která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,

c) která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná,

d) která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje.¹³⁵

Za jinou osobu odpovědnou za výchovu dítěte se považuje tzv. osoba pečující podle občanského zákoníku. Je jí fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, které bylo svěřeno do osobní péče rozhodnutím soudu z důvodu, že o něj nemohl osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, a to ode dne vykonatelnosti takového rozhodnutí.¹³⁶

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte však nebude poskytnut dítěti, který čerpá invalidní důchod pro invaliditu III.stupně (hledí se na něj jako na dítě zaopatřené) nebo žije v ústavním zařízení anebo o kterého pečuje osoba odlišná od soudem stanoveného svěřence.

Výše příspěvku je stanovena v závislosti na věku dítěte a jeho stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby. Podle věku se výše stanoví následovně:

¹³⁴ Viz údaje o žadateli v části A. *žádosti o dávku pěstounské péče – příspěvek na úhradu potřeb dítěte*. Dostupná též online na: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442264/PPUhr220101102.pdf/0a28c744-bfe4-fa8b-1904-6f69d6d98597>

¹³⁵ Viz poznámka pod čarou č. 1 *žádosti o dávku pěstounské péče – příspěvek na úhradu potřeb dítěte*. Dostupná online na: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1442264/PPUhr220101102.pdf/0a28c744-bfe4-fa8b-1904-6f69d6d98597>

¹³⁶ § 953 odst. 1 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- a) pro dítě ve věku do 6 let činí 6.290,- Kč,
- b) pro dítě starší 6 let a mladší 12 let věku činí 7.750,- Kč,
- c) pro dítě starší 12 let a mladší 18 let věku činí 8.870,- Kč,
- d) pro dítě starší 18 let a mladší 26 let věku činí 9.220,- Kč.¹³⁷

Takto stanovené částky jsou navýšené je-li svěřené dítě závislé na pomoci jiné fyzické osoby z důvodu jeho zdravotního postižení, a to podle jednotlivých stupňů závislosti. Čím vyšší stupeň, tím vyšší částka se oprávněné osobě vyplácí. Stupně závislosti se posuzují podle právní úpravy zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.¹³⁸

V případě svěřenectví se výše snižuje o soudem stanovené výživné pro rodiče nebo jiným povinným osobám a o případný invalidní či pozůstalostní důchod ze systému důchodového pojištění.¹³⁹

2.3.2.Odměna pěstouna

Dávka pěstounské péče odměna pěstouna je vyplácena opakovaně za každý měsíc, za který náleží. Odměna pěstouna je zvláštní dávkou, když tato se považuje, na rozdíl od jiných sociálních dávek, za příjem ze závislé činnosti podle jiných právních předpisů.¹⁴⁰

Osobou oprávněnou žádat o dávku je osoba pečující o dítě (vymezení stejné jako u příspěvku na úhradu potřeb dítěte), která poskytuje zprostředkovanou péči, nebo osoba v evidenci. Za osobu v evidenci se považuje fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, tzv. evidence žadatelů.¹⁴¹

¹³⁷ § 47f odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁸ Citovaný zákon ve svém ustanovení § 8 upravuje: stupeň I (lehká závislost), stupeň II (středně těžká závislost), stupeň III (těžká závislost), stupeň 4 (úplná závislost).

¹³⁹ Úřad práce. *Příspěvek na úhradu potřeb dítěte* [online]. 6. 3. 2023 [cit. 16. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-uhradu-potreb-ditete1>

¹⁴⁰ § 47k zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴¹ § 2a písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zprostředkovaná péče¹⁴² je jeden ze dvou typů pěstounské péče a spočívá v „napárování“ pěstouna, který byl po odborném posouzení zařazen do evidence osob vhodných stát se pěstounem, ke konkrétnímu dítěti¹⁴³ na základě oznámení o vhodnosti. Nejpozději do 30 dnů ode dne doručení takového oznámení, má vhodný pěstoun možnost podat návrh soudu na svěřeni dítěte do předpěstounské péče. „Oznámení o vhodnosti“¹⁴⁴ vydává v písemné podobě krajský úřad, jež vede příslušnou evidenci žadatelů o pěstounskou péči, a je podmínkou pro podání žádosti o odměnu pěstouna, kterou je třeba doložit dokument, ze kterého bude zřejmé, že kompetentní orgán vybral pro konkrétní dítě konkrétního žadatele.¹⁴⁵

Výše odměny pěstouna se vyplácí v závislosti na násobku minimální mzdy, počtu svěřených dětí a závislosti dětí na pomoci jiné fyzické osoby z důvodu jejich zdravotního stavu. Výše odměny se odvíjí rovněž od osoby, které bylo dítě (popř. děti) svěřeno do pěstounské péče, popř. které by jinak dítě bylo svěřeno do pěstounské péče.

Je-li odměna poskytována osobě pečující, tj. dlouhodobí pěstoun, je násobek minimální mzdy vždy nižší než v případě osoby v evidenci, tj. pěstoun na přechodnou dobu. Dlouhodobým pěstounům náleží odměna pěstouna v měsíční výši

- a) v případě 1 dítěte 1násobek minimální mzdy,
- b) v případě 1 dítěte ve stupni závislosti I (lehká závislost) 1,2násobek minimální mzdy,
- c) v případě 2 dětí 1,5násobek minimální mzdy,

¹⁴² Zprostředkování pěstounské péče zajišťují krajské úřady (§ 20 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů)

¹⁴³ Rozumí se jím dítě zařazené do evidence dětí, které potřebují zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče.

¹⁴⁴ Pokud je dítěti poskytována zprostředkovaná pěstounská péče a pěstoun do této péče přijme sourozence takového dítěte, je tato péče považována též za zprostředkovanou pěstounskou péči. Dokument „oznámení o vhodnosti“ není nutné pro vznik nároku na dávku dokládat. (§ 47a odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů)

¹⁴⁵ § 24 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

d) v případě 3 dětí nebo 1 dítěte ve stupni závislosti II (středně těžká závislost), III (těžká závislost), IV (úplná závislost) 2násobek minimální mzdy,

e) a za každé další dítě se navyšuje o 0,5násobek minimální mzdy nebo

f) za každé další dítě ve stupni závislosti III nebo IV o 0,7násobek.¹⁴⁶

Osobě v evidenci náleží odměna pěstouna ve výši 1,8násobek minimální mzdy za každý kalendářní měsíc, po kterou se považuje za osobu v evidenci, aniž by byla zároveň osobou pečující. Je-li tato osoba zároveň osobou pečující, je výše odměny stanovena vždy na jedno jí do péče svěřené dítě dle jeho zdravotního stavu, a za každé další dítě svěřené do péče se navyšuje na 0,3násobek minimální mzdy nebo na 0,5 násobek minimální mzdy v případě na pomoci závislého dítěte.¹⁴⁷

Minimální mzda je definována v zákoníku práce¹⁴⁸ jako nejnižší přípustná výše odměny za práci v základním pracovněprávním vztahu. Její základní sazba je stanovena nařízením vlády ČR¹⁴⁹ a v roce 2023 činí 17.300,- Kč za měsíc.

Výše odměny pěstouna náleží zpravidla jen jednomu z manželů, v některých zákonem stanovených případech lze požádat o vyplacení poloviny dávky každému z nich.¹⁵⁰

2.3.3.Příspěvek při pěstounské péči

Příspěvek při pěstounské péči je jedna z nejnovějších dávek pěstounské péče i sociálních dávek jako takových.¹⁵¹ Tato dávka je poskytována stejně jako odměna pěstouna opakovaně jednou za kalendářní měsíc, a to po celou dobu

¹⁴⁶ § 47j odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁷ § 47j odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁸ § 111 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 252/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁹ nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁰ § 47i odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵¹ Příspěvek při pěstounské péči je poskytován od ledna roku 2022.

trvání nároku na ni, nejpozději do doby nabytí zletilosti dítěte. Nárok lze přiznat i v případě, že nezaopatřené dítěte nabylo zletilosti, ale nepobírá zaopatřovací příspěvek.¹⁵²

Příspěvek při pěstounské péči je obdoba odměny pěstouna, z toho důvodu se jejich souběh vylučuje. Oproti odměně pěstouna se jedná o klasickou sociální dávku, ze které není odváděno pojistné na sociální a zdravotní pojištění a nepodléhá ani daní z příjmů.

Žádost o dávku pěstounské péče příspěvek při pěstounské péči podává osoba pečující, která poskytuje dítěte tzv. nezprostředkovanou pěstounskou péči. Pěstounská péče se považuje za nezprostředkovanou, pokud návrh na svěřeni dítěte do pěstounské péče podala fyzická osoba dítěti příbuzná nebo osoba blízká dítěte či jeho rodině. V tomto případě tedy není možné vystavit oznámení o vhodnosti, a proto se k žádosti o dávku nepřikládá.¹⁵³

Výše příspěvku je stanovena podobně jako tomu bylo u odměny pěstouna s tím rozdílem, že se odvíjí namísto násobku minimální mzdy od násobku životního minima jednotlivce. Výše násobku je ovlivněna taktéž individuálně podle osoby, které bylo dítě svěřeno do osobní péče. Pečuje-li o dítě např. teta, zletilý sourozenec nebo jiná osoba blízká je výše příspěvku za kalendářní měsíc dána součinem životního minima jednotlivce a koeficientu 2,3. Je-li pečující osobou osoba, která má vůči dítěti vyživovací povinnost, zejména jedná-li se o prarodiče, snižuje se koeficient na 1,8.¹⁵⁴

2.4. Jednorázový příspěvek na dítě

Jednorázový příspěvek pro rodiny s dětmi byl zákonem (zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě) zaveden v polovině roku 2022 z důvodu nepříznivé ekonomické situace (nejen) na území ČR, která vznikla v

¹⁵² §47ja odst. 1 věta druhá a třetí zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵³ *Leták: Příspěvek při pěstounské péči* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 16. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Jednorazove-davky-pest-pece-2023-01.pdf/ff6ccdd0-1064-caf0-26dc-744e35adc154>

¹⁵⁴ §47ja odst. 2 a 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

souvislosti s pandemií COVID-19 a válkou na Ukrajině. Jedná se o sociální dávku, kterou stát reaguje na zvyšování cen a zvyšující se inflaci a kterou se stát podílí na krytí nákladů rodiny spojené s výživou a ostatními osobními náklady, zejména v souvislosti se začátkem školního roku.¹⁵⁵

Nárok na vyplacení jednorázového příspěvku ve výši 5.000,-Kč má nezaopatřené dítě narozené od 2. srpna 2004 do 31. prosince 2022, tj. dítě mladší 18 let, pokud příjem jeho rodiny¹⁵⁶ byl v roce 2021 nižší než 1 milion korun hrubého. Nezletilé nezaopatřené dítě musí dále splnit podmínku trvalého pobytu (popř. jsou dětmi na území ČR ekonomicky aktivních občanů EU) a bydliště na území ČR.¹⁵⁷

Příspěvek byl automaticky vyplácen těm osobám, které pobíraly přídavek na dítě. Ostatní osoby musí o příspěvek zažádat osobně na vybraných pobočkách Czech POINTu nebo elektronicky prostřednictvím portálu Jenda¹⁵⁸ spravovaného MPSV, kde je nutné se prokázat elektronickou identitou (např. bankovní identita). Je-li dítě narozeno koncem roku 2022, lze žádost podat až do dne 1. července 2023.

2.5. Komparace vybraných rodinných dávek se Spolkovou republikou Německo

Rodinné dávky podle internetového portálu *Familienportal* spravovaného Spolkovým ministerstvem pro rodinu, seniory, ženy a mládež (*Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend*) jsou oproti výčtu rodinných dávek dle českého právního řádu stanoveny velmi obširným způsobem.

Mezi rodinné dávky se řadí rodičovský příspěvek (*das Elterngeld*), přídavek na dítě (*das Kindergeld*), příspěvek na bydlení (*das Wohngeld*), obdoba

¹⁵⁵ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rodiny dostanou 5 tisíc na dítě, zjednoduší se příspěvek na bydlení. Vláda schválila i další návrhy MPSV*, tisková zpráva [online]. 1. 6. 2022 [cit. 17. 3. 2023]. Dostupné na: https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/TZ_prispevek_5tistic_vlada_24052022+fin.pdf/24d91dfd-3bf3-dfbb-16f6-12c4c0fef667

¹⁵⁶ Posuzuje se příjem rodiče dítěte včetně druhého z manželů nebo partnerů, popř. druha/družky.

¹⁵⁷ § 2 zákona č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě

¹⁵⁸ Aplikace Jenda vznikla výhradně pro zefektivnění řízení o přiznání nároku na dávku jednorázového příspěvku na dítě.

náhradního výživného (*der Unterhaltsvorschuss*), dále také pozůstalostní důchody pro vdovy a sirotky (*Hinterbliebenenrente für Witwen und Waisen*), doplňkový přídavek na dítě (*der Kinderzuschlag*), peněžita pomoc v mateřství (*der Mutterschaftsleistungen*) a mnoho dalších dávek.¹⁵⁹

Podle věcného rozsahu koordinačního nařízení se za rodinné dávky nepovažují dávky v mateřství ani dávky pozůstalostní. Pro účely koordinačního nařízení se za rodinné dávky nepovažuje dávka týkající se záloh na výživné, tzv. *Unterhaltsvorschussgesetz*.¹⁶⁰

Pro účely této práce jsem si ke srovnání dávek poskytovaných rodinám s dětmi v České republice a ve Spolkové republice Německo vybrala nejčastěji poskytované rodinné dávky, tj. přídavek na dítě (Kindergeld) a rodičovský příspěvek (Elterngeld), a v souvislosti s aktuální ekonomickou situací také jednorázový příspěvek na dítě (Kinder Bonus).

Z důvodu komparace stejnojmenných dávek budu nadále užívat název „Kindergeld“ pro německý přídavek na dítě, a pokud se jedná o poskytovanou dávku na našem území, pak „přídavek na dítě“.

2.5.1. Komparace s přídavkem na dítě

Německá obdoba přídavku na dítě, Kindergeld, je opakující se dávka, vyplácena příslušným orgánem jednou za měsíc, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky.

Je postaven rovněž na principu solidarity, ale toliko mezi rodinami bezdětnými a rodinami s nezaopatřenými dětmi, které z důvodu jejich péče a výchovy mají zvýšené náklady. Je to právě Kindergeld, který slouží k vyrovnání těchto rodinných výdajů.

Právní úprava Kindergeldu není zakotvena pouze v jednom právním předpise, jako tomu je u přídavku na dítě, ale nárok oprávněným osobám může

¹⁵⁹ Familienportal. *Familienleistungen* [online]. © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné z: <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen>

¹⁶⁰ Příloha I k čl. 1 písm. z) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

vzniknout na základě dvou zákonů. Která právní úprava se použije závisí na daňové povinnosti osoby oprávněné podat žádost o přiznání nároku na dávku.

Jestliže oprávněná osoba podléhá neomezené daňové povinnosti, zejména, pokud podléhá dani z příjmu, postupuje se podle ustanovení § 62 an. spolkového zákona o dani z příjmu (*Einkommensteuergesetz*, „*EStG*“).¹⁶¹ V opačném případě se užije právní úprava spolkového zákona o přídavcích na vyživované děti (*Bundeskindergeldgesetz*, „*BKGG*“). Poslední uvedené slouží pro rodiče, kteří žijí v některém členském státě Evropské unie (EU), Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) nebo ve Švýcarsku a zároveň alespoň jeden z rodičů

- a) je v povinném pojistném vztahu u Spolkového úřadu práce (*Bundesagentur für Arbeit*) nebo
- b) vykonává činnost rozvojového pracovníka či misionáře nebo
- c) vykonává činnost v instituci mimo Německo podle spolkového zákona o státní službě (*Bundesbeamtenengesetz*) nebo
- d) žije v Německu, má občanství členského státu EU/EHP a současně je manželem/manželkou nebo životním partnerem/partnerkou příslušníka NATO.¹⁶²

Jestliže nárok rodiny na přídavek na dítě vznikne na základě obou právních předpisů, aplikační přednost má vždy zákon o dani z příjmu.¹⁶³ V obou případech je Kindergeld dávkou netestovanou, tedy dávkou, která nezávisí na příjmu rodiny. Příjem rodiny tak v tomto případě není podmínkou pro přiznání nároku. Stejně tak je zachována i výše Kindergeldu, která se v současnosti neodvíjí od věku dítěte, ale činí vždy za každé nezaopatřené dítě v domácnosti fixní částku ve výši 250 €. ¹⁶⁴

Důležitým aspektem přiznání nároku je podání příslušné žádosti o Kindergeld a spolu s ní doložit buď na příslušnou úřad nebo prostřednictvím

¹⁶¹ § 1 odst. 1 a odst. 1a věta druhá Einkommensteuergesetz (EStG)

¹⁶² § 1 odst. 1 Bundeskindergeldgesetz (BKGG)

¹⁶³ *Leták: Kindergeld*. Bundesagentur für Arbeit. Dostupný ke stažení na: <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>

¹⁶⁴ § 66 odst. 1 BStG, též ustanovení § 6 odst. 1 BKGG

vyplnění elektronického formuláře. Příslušným úřadem v oblasti přídatku na dítě je Pokladna pro vypláčení rodinných dávek (*Familienkasse*) zřízená při Spolkovém úřadu práce (*Bundesagentur für Arbeit*).¹⁶⁵ Formulář v elektronické podobě i formulář k vytištění je dostupný na stránkách Spolkového úřadu práce.

Žadatelem je osoba, která má dítě ve své domácnosti, samo zletilé nezaopatřené dítě nebo jiná osoba, zejména ústav, který poskytuje dítěti výživné místo rodičů. Nezletilé nezaopatřené dítě může rovněž podat žádost, ale ta musí být podepsána jeho zákonným zástupcem. (viz příložená žádost o přídatky na děti, tzv. Kindergeld)

Za osobu, která má dítě ve své domácnosti, se považují biologičtí rodiče dítěte, rodiče adoptovaného dítěte, nevlastní rodiče dítěte (tj. dítě manžela/ky, partnera/ky), prarodiče, a pokud již neexistuje užší vztah k vlastním rodičům, tak se za ni považují i pěstouni.¹⁶⁶

V žádosti o dávkou je třeba vyplnit údaje o dětech, na které žadatel již pobírá dávky, a údaje o žadateli i druhého z rodičů (resp. zákonných zástupců) žijící ve společné domácnosti. V případě, že biologický rodič nežije ve společné domácnosti, jeho údaje společně s údaji o dítěti, pro které žádáme o přídatvek, se uvádí až v „*Příloze dítěte*“. Žádost lze podat až o 6 měsíců zpětně před měsícem jejího podání příslušnému orgánu, nicméně v žádosti se nevyplňuje den, od kterého dávkou oprávněná osoba žádá.¹⁶⁷ Oba zákony rovněž stanoví, že přídatvek na dítě náleží za každý měsíc, ve kterém byly splněny podmínky nároku.¹⁶⁸

Naproti tomu je třeba, aby žádost podepsal i druhý z rodičů, jehož údaje jsou v žádosti obsaženy, pokud souhlasí, aby žadatel dostával přídatvek. Podpisu není třeba, pokud oprávněná osoba byla určena soudním rozhodnutím, jež se k žádosti přikládá. Nedá-li druhý z rodičů souhlas, je třeba skutečnost oznámit *Familienkasse*.

¹⁶⁵ § 70 odst. 1 věta první BStG a ustanovení § 7 odst. 1 a 2 BKGG

¹⁶⁶ § 63 odst. 1 a § 32 odst. 1 BStG a ustanovení § 2 odst. 1 BKGG

¹⁶⁷ § 70 odst. 1 věta druhá BStG, rovněž ustanovení § 5 odst. 2 BKGG

¹⁶⁸ § 66 odst. 2 BStG a ustanovení § 5 odst. 1 BKGG

Příloha dítěte je obligatorní přílohou k žádosti o dávku a vyplňuje se pro každé dítě, na které chceme dávku pobírat, zvlášť. Jednou z podmínek pro přiznání nároku na dávku je, že dítě má ke dni podání žádosti, a poté po celou dobu přiznání dávky, trvalé bydliště nebo místo obvyklého pobytu buď v Německu nebo v jiném členském státě.¹⁶⁹ Nejdůležitějším předpokladem po získání dávky je, stejně jako u přídatku na dítě, nezaopatřenost dítěte.

Odlišnost německé úpravy však tkví ve věkové hranici nezaopatřenosti dítěte. Zatímco u přídatku na dítě lze dávku pobírat, jsou-li splněny všechny zákonem stanovené předpoklady, do zletilosti, nejdéle však vždy do 26. roku věku dítěte, v případě Kindergeldu může po dosažení 18 let věku dítěte nárok trvat

- a) nejdéle do 21 let, je-li dítě nezaměstnané a zároveň hledá práci, tzn. je hlášeno na pracovním úřadu v Německu, nebo
- b) nejdéle do 25 let, pokud dítě
 - b)a) studuje, resp. se odborně vzdělává na výkon budoucího povolání,
 - b)b) hledá vzdělávací příležitosti (např. navzdory svému úsilí není přijat ke studiu z nedostatku vzdělávacích míst),
 - b)c) vykonává dobrovolnickou službu,
- c) neomezeně, není-li dítě schopné svými vlastními prostředky pokrýt nezbytnou životní potřebu v důsledku jeho zdravotního stavu, ve kterém se ocitl před dovršením 25. roku věku.¹⁷⁰

Ke všem skutečnostem, které oprávněná osoba uvede v *Příloze dítěte*, je nutné doložit patřičné doklady k jejich prokázání. Na rozdíl od přídatku na dítě, se v případě žádosti o Kindergeld předkládá rodný list jen na požádání *Familienkasse*, obligatorně jen, je-li dítě narozené v zahraničí.

V žádosti i v *Příloze dítěte* je zpravidla nutné vyplnit tzv. daňové identifikační číslo žadatele/dítěte. Daňové identifikační číslo je přiděleno každé osobě, která je s trvalým bydlištěm nebo s jediným bydlištěm registrována v rejstříku přihlašovaných osob v Německu, a osobě, která se v Německu považuje za plátce daně. Daňové identifikační číslo je tak uvedeno mimo jiné i na

¹⁶⁹ Leták: *Kindergeld*. Bundesagentur für Arbeit. Dostupný ke stažení na: <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>

¹⁷⁰ § 32 odst. 4 EStG a ustanovení § 2 odst. 2 BKGG

elektronickém potvrzení o dani z příjmu zaměstnavatele oprávněné osoby. Je patrné, že v případě osob žijící v jiné členské zemi EU/EHP¹⁷¹, kteří na německém území vykonávají soustavnou výdělečnou činnost, nebude jejich dítěti žádné takové číslo vydáno, pro účely žádosti postačí identifikace způsobem obvyklým v dané zemi (u nás je to typicky rodné číslo).¹⁷²

2.5.2. Komparace s jednorázovým příspěvkem na dítě

V Německu se v sociální oblasti rodinných dávek můžeme setkat s více jak jednou dávkou, kterou stát reagoval na ekonomickou situaci, zejména rychlého růstu cen zboží a služeb, v důsledku pandemie COVID-19 a ruského útoku na Ukrajinu.

Primárně byla stanovena nová dávka, která je svou právní úpravou obdobou jednorázového příspěvku na dítě, hovoříme o tzv. Kinder Bonus 2022. Sekundárně k finanční podpoře rodin došlo k lednu 2023 ke zvýšení měsíčně vyplácené částky Kindergeld, stejně tak testované dávky *Kinderzuschlag*, jejíž součástí se stala rovněž dávka *Sofortzuschlag*.

2.5.2.1. Der Kinderbonus 2022

Dětský bonus (*Kinderbonus*) zavedený v roce 2022 novelizací zákona BKGG (*Bundeskindergeldgesetz*). Novelizací bylo doplněno ustanovení § 6 odst. 3. Oproti tomu v České republice nešlo o novelizaci, ale o vydání zcela nového zákona.

Citované ustanovení definuje *Kinderbonus* jako jednorázovou dávku, jejíž výše činí 100 €. Tato částka je vyplácena, stejně jako tomu je u jednorázového příspěvku na dítě, na každé oprávněné dítě. Za oprávněné dítě se považuje pro účely přiznání nároku na dávku dítě, které má nárok na *Kindergeld* za měsíc červenec 2022, kdy byla dávka plošně pro tyto děti vyplácena. Nárok je zachován, pokud má dítě nárok na *Kindergeld* alespoň po dobu jednoho měsíce v roce 2022.

¹⁷¹ V takovém případě je třeba vyplnit „Přílohu EU“ nebo k žádosti připojit povolení k pobytu.

¹⁷² § 62 věta druhá a § 63 odst. 1 věta třetí a čtvrtá BStG

Tím je zachován nárok i pro děti, které se narodily po výplatním měsíci červenci 2022.

Na rozdíl od jednorázového příspěvku není *Kinderbonus* závislý na příjmu rodiny (což ostatně vyplývá z podstaty *Kindergeldu*). Navíc na dětský bonus mají nárok všechny děti bez ohledu na jejich věk.

Obdobně české právní úpravě nebylo nutné o *Kinderbonus* žádat, ale z důvodu existujícího nároku na *Kindergeld* byl vyplácen automaticky příslušným úřadem (*Familienkasse*).¹⁷³

Odlišností je situace novorozenců, jež musí splňovat podmínku pobírání *Kindergeldu*. V jejich případě bylo a je nutné požádat o přídavek na dítě, které se přiznává až o 6 měsíců zpětně k měsíci, ve kterém byly splněny všechny podmínky nároku na dávku. Tudíž, jedná-li se o dítě narozené koncem roku 2022, je možné podávat žádost o *Kindergeld* ještě v první polovině roku 2023, a bude-li tento přiznán zpětně, nejpozději k prosinci roku 2022, měl by být automaticky přiznán i jednorázový *Kinderbonus*.

Pro přiznání nároku na dávku *Kinderbonus* a její následnou výplatu platí, že je vyplácena vždy automaticky, nevyplňuje se žádný formulář se žádostí.

2.5.2.2. Der Kinderzuschlag

V návaznosti na výše uvedené je důležité zmínit též sociální solidaritu rodin s dětmi, které mají vysoké příjmy vůči rodinám s dětmi, jejichž příjem (a majetek) nestačí na pokrytí veškerých potřeb rodiny.

Dávka zohledňující příjmy rodiny, která, ačkoliv pobírá *Kindergeld*, nemá dostatečný příjem, se nazývá tzv. dětský příplatek (*Kinderzuschlag*). *Kinderzuschlag* je upraven v § 6a Spolkového zákona o přídavcích na děti (BKGG). Svou povahou jde o dávku pomoci v hmotné nouzi, neboť je vyplácena pouze v krajním případě, poté co již poskytovaná dávka *Kindergeld*, nepostačuje na pokrytí výdajů základních potřeb rodiny.

¹⁷³ *Höheres Kindergeld und weitere Verbesserungen für Kinder* [online]. Bundesregierung © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný na <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/entlastung-fuer-deutschland/unterstuetzung-fuer-familien-2125014>.

Z výše uvedeného je zřejmé, že jednou z podmínek pro přiznání nároku na dávku je nezaopatřenost dítěte. Peněžitá dávka až do výše 250 €¹⁷⁴ náleží žadateli za každé svobodné dítě mladší 25 let věku. Výše příplatku zahrnuje také od 1. července 2022 okamžitý příplatek (*Sofortzuschlag*¹⁷⁵) ve výši 20 € měsíčně na dítě. Dávka je vyplácena vždy jednou měsíčně spolu s dávkou *Kindergeld*.

Hlavním požadavkem pro přiznání nároku je příjem rodiny, který nesmí převyšovat zákonem stanovenou hranici hrubého měsíčního příjmu. Pro páry je maximální příjem určen vy výši 900 €, v případě samoživitelů je tato hranice snížena na 600 €. Odchylně od této úpravy je stanoven nárok i v případech, kdy jsou kumulativně splněny dvě podmínky. První podmínkou je, že oprávněná osoba nepobírá žádné dávky podle *Sociálního zákoníku, knihy II. (Sozialgesetzbuch, zweites Buch, též jen SGB II)*. A současně součet příjmů z práce (Erwerbseinkommen), *Kinderzuschlag* a příspěvku na bydlení (*Wohngeld*) nestačí na pokrytí potřeb rodiny a tento nedostatek činí částku nepřesahující 100 €. ¹⁷⁶

Odchylně od této úpravy je stanoven nárok i v případech, kdy součet příjmu z výdělečné činnosti (Erwerbseinkommen), *Kinderzuschlag* a příspěvku na bydlení (*Wohngeld*) není o více než 100 € nižší než nárok podle *Sociálního zákoníku, knihy II., též „SGB II“ (Sozialgesetzbuch, zweites Buch)*.¹⁷⁷

Pro účely nároku na *Kinderzuschlag* se zohledňují rovněž příjmy nebo majetek dítěte podle SGB, zejména výživné, zálohy na výživné nebo sirotčí

¹⁷⁴ Výše příspěvku byla zvýšena (opětovně) na 250 € měsíčně od 1. ledna 2023 z důvodu inflace. Viz *Höheres Kindergeld und weitere Verbesserungen für Kinder* [online]. Bundesregierung © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný na <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/entlastung-fuer-deutschland/unterstuetzung-fuer-familien-2125014>.

¹⁷⁵ *Sofortzuschlag*, nebo-li okamžitý příplatek, byl zaveden v roce 2022 zejména v reakci na pandemii COVID-19. Jedná se o měsíčně vyplácenou dávku, která mimo jiné je součástí *Kinderzuschlag* a která je dočasnou dávkou před zavedením „základního zabezpečení dětí“ (*Kindergrundsicherung*). V případě pobírání dávky *Kinderzuschlag*, je dávka vyplácena automaticky, tzn. není nutné o příspěvek žádat. Viz Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. *Sofortzuschlag wird ab sofort ausbezahlt* [online]. 1. 7. 2022 [cit. 29. 3. 2023] <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/aktuelles/alle-meldungen/sofortzuschlag-wird-ab-sofort-ausbezahlt-193758>

¹⁷⁶ *Kinderzuschlag* [online]. Familienportal © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný online na <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kinderzuschlag>.

¹⁷⁷ *Kinderzuschlag* [online]. Familienportal © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný online na <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kinderzuschlag>.

důchod. Příjmy dítěte se však z výše dávky *Kinderzuschlag* neodečítají v plné výši, ale pouze ve výši 45 %.¹⁷⁸

Žádost se podává spolu s příslušnými přílohami též u Pokladny pro vyplácení rodinných dávek Spolkového úřadu práce.¹⁷⁹

3. Koordinace rodinných dávek v EU

3.1. Obecně ke koordinaci sociálního zabezpečení v EU

Než se budeme věnovat *koordinaci sociálního zabezpečení v EU* je vhodné se předtím zabývat právem Evropské Unie (dále též jako „EU“ nebo „Unie“) a jeho vztahem k právnímu řádu České republiky.

Evropská unie je mezinárodní organizací aktuálně sdružující 27 států ležících na evropském kontinentu. Několikaletým procesem vstupu do EU si prošla i Česká republika. Příprava na vstup země do EU zahájil tehdejší premiér Václav Klaus předložením žádosti o členství v lednu 1996. Proces byl ukončen splněním podmínek členství v květnu 2004 a Česká republika se stala jedním z členských států. Předpokladem splnění „kodaňských kritérií“ je mj. přijetí všech právních předpisů EU.¹⁸⁰ Pro tyto účely bylo třeba novelizovat Ústavu ČR (č. 1/1993 Sb.), která se tzv. *euronovelou* (č. 395/2001 Sb.) s účinností od června 2002 rozšířila o ustanovení řešící otázky závazku České republiky, které pro ni vyplývají z členství v mezinárodní organizaci.

Český stát je tudíž vázán právními předpisy přijatými na půdě EU. Unijní právo se rozlišuje na dva hlavní typy právních předpisů podle jejich právních síly. Na vrcholu hierarchie stojí primární právo, tj. zakládací smlouvy, zejména Smlouva o fungování EU (SFEU), Smlouva o Evropské unii (SEU), Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM) a Listina základních práv Evropské unie¹⁸¹ (LZPEU). Primární právo upravuje cíle Unie,

¹⁷⁸ § 6a odst. 3 BKGG

¹⁷⁹ *Kinderzuschlag* [online]. Familienportal © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný online na <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kinderzuschlag>.

¹⁸⁰ *Přistoupení k EU* [online]. Evropská unie. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/joining-eu_cs

¹⁸¹ čl. 6 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii

její jednotlivé orgány, včetně jejich pravomocí, a vztah mezi Unií a členskými státy.

Orgány Unie přijímají na základě a v mezích primárního práva právní předpisy celkem v pěti formách, a to ve formě nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska nebo doporučení.

Veliký význam pro členské státy Unie má vnitřní trh. Vnitřním trhem rozumíme otevřený prostor mezi jednotlivými členskými státy, státy Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) a Švýcarskem. V současné době hovoříme o tzv. *Schengenském prostoru*, jehož právní základ byl položen koncem 20. století v Schengenu. Schengenský hraniční kodex (Schengenská dohoda z roku 1985 a Schengenská úmluva z roku 1990) tehdy podepsala pětice evropských zemí – Francie, Německo, Belgie, Nizozemí a Lucembursko.¹⁸² Byl tím vytvořen vnitřní trh, ve kterém občané začali realizovat 4 základní svobody pohybu:

- a) zboží,
- b) služeb,
- c) kapitálu, a
- d) osob.¹⁸³

Tyto základní pilíře, na kterých stojí právo EU, jsou klíčové pro realizaci evropské sociální politiky. Sociální politika, jak již bylo nastíněno v úvodu, je cílevědomé chování subjektů sociálního práva směřující k udržování a/nebo fungování sociálního systému. Evropský parlament, Rada a Evropská komise vyhlásily v listopadu 2017 na summitu v Göteborgu základní prvek oživení EU v sociální oblasti stanovením 20 zásad, které se vztahovaly na oblast rovných příležitostí a přístupu na trhu práce, na spravedlivé pracovní podmínky a dále na sociální ochranu a začleňování.¹⁸⁴

¹⁸² *Schengenský prostor: souvislosti* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie. 9. 3. 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/schengen-area/>

¹⁸³ čl. 26 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie

¹⁸⁴ *Sociální práva v EU* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie. 7. 12. 2022 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/social-rights-eu/>

Jednotlivé výše uvedené oblasti zahrnují v sobě celou řadu sociálních situací, které vyžadují právem stanovenou sociální ochranu. Již jsme si uvedly příklady právních úprav v národních systémech dvou států EU a je očividné, že se vcelku značně od sebe diferencují. Na otázku, proč tomu tak je, nám jednoznačně odpovídá čl. 152 Smlouvy o fungování EU: odpovědnost za sociální politiku si nesou jednotlivé státy samy.

Není to nic překvapivého, když vezmeme v úvahu různorodost vnitrostátních systémů. Především v oblasti ekonomické, kterou můžeme změřit výší minimální mzdy, jež odráží ekonomickou vyspělost dané země, např. v ČR k lednu 2023 činí 103,80,- Kč za hodinu, zatímco v Německu od října 2022 činí hodinová minimální mzda 12 € (tj. v přepočtu cca 283,- Kč).¹⁸⁵ Bylo by proto nesmyslné, aby EU vytvořila harmonizační pravidla. Synonymem harmonizace je sladění, hovoříme tak o pravidlech, kterými EU stanovuje pravidla jednotlivým členským státům, jejichž účelem je sjednocení jednotlivých vnitrostátních právních předpisů.

Z toho důvodu hraje Evropská unie v sociálním zabezpečení převážně roli garanta ochrany sociálních práv migrujících občanů z jednoho státu do druhého státu Evropské unie. Migrace v rámci Schengenského prostoru je možná ustanovením svobody volného pohybu osob

- a) v primárním právu EU (čl. 45 SFEU o volném pohybu pracovníků) a
- b) v sekundárním právu též prostřednictvím koordinačního nařízení.

Koordinační předpisy určují, ve kterých případech a za jakých podmínek se použije vnitrostátní sociální právo jednotlivých členských států, aniž by do jejich právních úprav zasahovalo.¹⁸⁶ Sociálním právem rozumíme soubor právních předpisů Společenství upravující oblast společenských vztahů.¹⁸⁷

Právní základ koordinace sociálního zabezpečení tvoří

¹⁸⁵ § 1 odst. 2 zákona upravující obecnou minimální mzdy (Mindestlohngesetz, též MiLoG)

¹⁸⁶ Gregorová, Z., Galvas, M., Komendová, J., Stránský, J., Černá, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018, str. 248.

¹⁸⁷ Tomeš, I. a Koldinská, K. *Sociální právo Evropské Unie*. Praha: C.H. Beck, 2003, str. 76.

1) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, které nabylo účinnosti až v květnu 2010 přijetím prováděcího nařízení (dále též jako „Nařízení 883/04“),

2) prováděcí nařízení, tj. nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011, o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie (dále též jako „Nařízení 987/09“).¹⁸⁸

Nařízení 883/04 obsahuje v prvních dvou hlav obecná ustanovení vlastní všem oblastem sociálního zabezpečení. V první řadě stanoví jeho působnost, tzn. odpovídá na otázku co, na koho a na jakém území se vztahuje:

a) *územní rozsah* – budeme-li vycházet z osobního rozsahu, je koordinační nařízení platné na území států EU, EHP a Švýcarska,

b) *osobní rozsah*¹⁸⁹ – vztahuje se na všechny občany EU, EHP a Švýcarska, stejně jako na státní příslušníky třetích zemí a jejich rodinné příslušníky, pokud legálně pobývají na území EU,

c) *věcný rozsah*:

c)a) pozitivní vymezení – strukturován podle jednotlivých sociálních událostí, nikoliv podle systémů (příspěvkové či nepříspěvkového), jedná se o:

c)a)a) dávky v nemoci

c)a)b) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky,

c)a)c) dávky v invaliditě,

c)a)d) dávky ve stáří,

c)a)e) pozůstalostní dávky,

c)a)f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání,

c)a)g) pohřebné,

c)a)h) dávky v nezaměstnanosti,

¹⁸⁸ Koldinská, K., Tomeš, I. a Křepelka, F. Sociální právo EU. Praha: Wolters Kluwer, 2017, str. 154.

¹⁸⁹ Osobní rozsah je vázán na podmínku tzv. mezinárodního prvku. Žádat o dávky podle pravidel určených koordinačním nařízením může pouze osoba nacházející se v situaci, která není omezena pouze na jeden stát. Tuto podmínku typicky bude splňovat český občan pracující v Německu.

- c)a)i) předdůchodové dávky,
- c)a)j) rodinné dávky a
- c)a)k) zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky^{190,191}

c)b) negativní vymezení – nařízení se nevztahuje na:

- c)b)a) sociální pomoc¹⁹²,
- c)b)b) lékařskou péči a
- c)b)c) na systémy dávek pro oběti války nebo jejich důsledků

Dále se v obecných ustanovení dočteme o jednotlivých formulacích základních zásada koordinace:

a) *rovné zacházení* (čl. 4) – osobám oprávněným z Nařízení 883/04 je v oblasti dávek poskytovaných členskými státy EU zaručena nepřipustnost diskriminace na základě státní příslušnosti,

b) *použití jednoho právního řádu* (čl. 10 a 11 odst. 1) – nárok na dávky a jejich přiznání náleží vždy jen jednou, tzn. podléhají právní úpravě pouze jednoho členského státu,

c) *sčítání dob pojištění* (čl. 6) – záruka zohlednění předchozí doby, ve které osoba získala pojištění, zaměstnání nebo bydlení v jiných zemích, než ve které uplatňuje nárok na dávku,

d) *export dávek, tj. zachování nabytých práv* (čl. 7) – záruka vyplácení již přiznaných dávek, jestliže oprávněná osoba již ve státě nežije, tzn. dávky jsou vypláceny ve všech členských zemích, kde oprávněná osoba nebo jeho rodinný příslušníci pobývají (zachování práva volného pohybu osob).¹⁹³

Agenda oblasti sociálního zabezpečení je z důvodů prolínání nároků a zkoumání rozhodných skutečností pro přiznání nároku na dávku v konkrétním

¹⁹⁰ Zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky jsou definovány čl. 70 Nařízení 883/04 jako dávky poskytované buď na doplňkové, náhradní či pomocné krytí zaručující minimální existenčně nutný příjem proti sociálním událostem stanovených ve věcném rozsahu tohoto nařízení nebo na výhradně zdravotně postižené osoby a zároveň jsou jednak součástí nepřispěvkového systému a jednak uvedené v příloze „X“.

¹⁹¹ čl. 2 a 3 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

¹⁹² srov. Rozsudek ze dne 11. listopadu 2014, Dano proti Jobcenter Leipzig, C-333/13, ECLI:EU:C:2014:2358, bod 63

¹⁹³ Ilona Kostadinovová. *Sociální politika koordinace sociálního zabezpečení v Evropské unii* [prezentace]. Str. 23 [cit. 29. 3. 2023].

případě administrativně náročná. Sociální zabezpečení aplikované v rámci Společenství vyžaduje úzkou spolupráci mezi příslušnými orgány dotčených států. V první řadě mají vůči sobě oznamovací povinnost. Navzájem si sdělují informace týkající se opatření přijatých k provádění Nařízení 883/04 a změn vnitrostátních právních předpisů na jejich území, které mohou mít vliv na ustanovení citovaného nařízení.¹⁹⁴ Nezbytné informace jsou rovněž poskytovány dotčeným osobám.

Pro účely koordinace sociálního zabezpečení vznikly na poli Unie dva orgány – řídicí a poradní. První z nich se nazývá *Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení* zřízená při Evropské komisi. Jedná se o kolegiální orgán složený ze zástupců vlád každého členského státu, kteří se usnáší kvalifikovanou většinou, vyjma stanov (nutná vzájemná dohoda všech členů). Povinnosti správní komise se vyznačují značnou různorodostí. Především se zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu Nařízení 883/04 nebo prováděcího nařízení a jiných relevantních dokumentů, které s nimi souvisí. Rovněž posiluje a rozvíjí spolupráci mezi členskými státy a jejich institucemi a v neposlední řadě předkládá evropské komisi příslušné návrhy týkající se koordinace systému sociálního zabezpečení.¹⁹⁵

Druhým orgánem, který se zabývá koordinací systému sociálního zabezpečení, je *Poradní výbor pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení* (dále jen „poradní výbor“). Poradní výbor se skládá z jednoho zástupce vlády, jednoho zástupce odborových organizací a jednoho zástupce organizací zaměstnavatelů vždy za každý členský stát. Poradní orgán je oprávněn i ze svého vlastního podnětu přezkoumat obecné nebo zásadní otázky vyplývající z provádění předpisů EU o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a zaujímat stanoviska k těmto záležitostem pro správní komisi.¹⁹⁶

¹⁹⁴ čl. 76 odst. 1 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

¹⁹⁵ čl. 72 an. nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

¹⁹⁶ čl. 75 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

3.2. Koordinační nařízení v oblasti rodinných dávek

V úvodu již bylo pojednáno o pojmu „rodinné dávky“, jejichž definice není ve vnitrostátním právu dohledatelná, o definici se pokouší evropské Nařízení 883/04. Rodinnou dávkou se rozumí všechny věcné nebo peněžité dávky určené k vyrovnání rodinných výdajů. Jejich součástí jsou doplňkové nebo zvláštní dávky pro sirotky, vyplácené v jiné formě než důchody nebo příplatky k důchodům. Naproti tomu se za rodinné dávky nepovažují zálohy na výživné a zvláštní dávky při narození dítěte a při osvojení dítěte uvedených v příloze I.¹⁹⁷

Definice nepřímo zavádí zásadu solidarity v oblasti rodinných dávek. Solidarita je dána účelem poskytování dávky, a tím je vyrovnání rodinných výdajů. Pojem „vyrovnání“ evokuje solidaritu mezi rodinami s vyššími příjmy a rodinami s nižšími příjmy. Sociální politika EU v oblasti rodinných dávek tímto směřuje k potírání chudoby a sociálního vyloučení osob nacházející se ve špatné finanční situaci.

Nařízení 883/04 rovněž vymezuje okruh rodinných příslušníků. Jestliže vnitrostátní právní úprava nestanoví jinak, jsou jimi manžel nebo manželka, nezletilé děti a zletilé nezaopatřené děti. V případě nezletilých dětí chybí podle evropského práva podmínka nezaopatřenosti. Rodinným příslušníkem je také osoba, která je závislá hlavně na pojištěné osobě nebo důchodci, se kterým nežije v jedné domácnosti.¹⁹⁸

Rodinný příslušníci podléhají právní úpravě koordinačního nařízení, nachází-li se v situaci s mezinárodním prvkem. Mezinárodní prvek, pro účely koordinace sociálního zabezpečení, existuje pouze při právních vztazích vznikajících ve více jak jednom státě. Často se mohou objevit alespoň dva státy potenciálně příslušné k poskytnutí rodinných dávek. Nejčastějším způsobem, kdy k tomu dochází, je výdělečná činnost osoby v členském státě za hranicemi členského státu, kde se nachází její trvalé bydliště nebo obvyklé bydliště.

¹⁹⁷ čl. 1 písm. z) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

¹⁹⁸ čl. 1 písm. i) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

Řešením jsou pravidla přednosti při překrývání nároků. Došlo-li k souběhu nároku v různých státech z různých důvodů, pořadí přednosti se stanoví podle

- a) *místa zaměstnání* nebo samostatné výdělečné činnosti rodinného příslušníka,
- b) *místa pobírání důchodu*, pokud žádný z rodinných příslušníků nepracuje,
- c) *místa bydliště*, jestliže žádný z posuzovaných členů rodiny nevykonává výdělečnou činnost, ani nepobírá důchod.¹⁹⁹

To neplatí v případě, že nárok rodinným příslušníkům přísluší ze stejného důvodu. Při této situaci se využívá kritérium pro určení pořadí přednosti dotčených států *místo bydliště dětí*. Není-li ani takové kritérium dostatečné k určení přednosti, postupuje se podle výše jednotlivých dávek. Příslušným je stát, ve kterém je poskytována vyšší dávka.²⁰⁰

Právní řád státu, který je určen na základě pravidel přednosti k poskytnutí rodinných dávek, může stanovit nižší částku dávky než stanovovaly právní předpisy druhého kompetentního státu. Rodina má nárok na doplatek rozdílu těchto dávek, tzv. vyrovnávací doplatek.²⁰¹ Vyrovnávací doplatek nemusí být rodině poskytnut na děti bydlící v jiném členském státě, pokud by dotčené státy byly určeny výhradně podle místa bydliště.²⁰²

Vyrovnávací doplatek je zvláštností v oblasti rodinných dávek, která dopadá na zásadu jedné aplikovatelné legislativy, neboť z výše uvedené je zřejmé, že se v takovém případě užijí dva právní předpisy. Jinak je zásada aplikována běžným způsobem.

Členské státy zpravidla nestanoví pro získání nároku na rodinné dávky podmínku dosažení určité doby pojištění. Státy, jež takovou podmínku mají, se

¹⁹⁹ čl. 68 odst. 1 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

²⁰⁰ Koldinská, K., Pikorová, G., Švec, L., Tomeš, I. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2.vydání Praha: C. H. Beck, 2012, str. 164.

²⁰¹ Koldinská, K., Pikorová, G., Švec, L., Tomeš, I. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2.vydání Praha: C. H. Beck, 2012, str. 164.

²⁰² čl. 68 odst. 2 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

řídí zásadou sčítání dob pojištění, která je ve většině případů rodinných dávek jinak neaplikovatelná.

Co ovšem stojí za pozornost je ustanovení § 67 Nařízení 883/04, které zvláště upravuje export rodinných dávek a zásadu rovného zacházení. Tuhle úpravu vnesla do citovaného nařízení judikatura Evropského soudního dvora pro vyjasnění pravidel zachování nabytých práv v souladu se zásadou zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti.²⁰³ Osoba má nárok na rodinné dávky v souladu s právními předpisy příslušného členského státu, včetně dávek pro rodinné příslušníky, kteří bydlí v jiném členském státě, jako by bydleli v příslušném členském státě. Výjimku tvoří důchodce, kterému vzniká nárok na rodinné dávky podle místa poskytování jeho důchodu.

Ustanovení o rodinných dávkách v kapitole 8 Nařízení 883/04 jsou rozvíjeny prováděcím nařízením. Důležitým ustanovením je čl. 60 upravující procesní hlediska postupu přiznání a výplaty rodinných dávek. Žádost o rodinné dávky má být adresovaná příslušné instituci, která žádost posoudí na základě všech dostupných skutečností rozhodných pro přiznání dávky. Přičemž je zachována zásada rovného zacházení a na všechny osoby v rodině se pohlíží, jakoby bydlely v příslušném členském státě. Instituce, které byla žádost předána, může rozhodnout třemi způsoby:

- 1) rozhodne pozitivně o své příslušnosti k poskytnutí rodinných dávek podle pravidel přednosti a zároveň neexistuje nárok na vyrovnávací doplatek nebo
- 2) rozhodne pozitivně o své příslušnosti k poskytnutí rodinných dávek podle pravidel přednosti a zároveň vznikl nárok na vyrovnávací doplatek anebo
- 3) rozhodne negativně o své příslušnosti k poskytnutí rodinných dávek podle pravidel přednosti.

Nejjednodušší je postup podle bodu 1. Instituce kompetentní podle pravidel přednosti poskytne rodinné dávky podle právních předpisů platných na jejím území. Pokud vznikl nárok na vyrovnávací doplatek, musí žádost spolu s

²⁰³ Např. Rozsudek ze dne 22. února 1990, Bronzino proti Kindergeldkasse, C-228/88, ECLI: ECLI:EU:C:1990:85.

vyrozuměním o rozhodnutí o žádosti, o výši vyplacených rodinných dávek a prozatímním rozhodnutím neprodleně postoupit příslušné instituci druhého kompetentního státu a současně o tom uvědomí dotčenou osobu. Dojde-li však k negativnímu závěru, postoupí žádost instituci jiného členského státu na základě pravidel přednosti a uvědomí o tom oprávněnou osobu.

Pokud instituce, které byla žádost postoupena, nezaujme do dvou měsíců žádný postoj k prozatímnímu rozhodnutí (v podstatě odůvodnění příslušnosti druhé instituce na základě práva přednosti), aplikuje se obsah prozatímního rozhodnutí a dávky budou poskytnuté institucí uvedené v prozatímním rozhodnutí. Jestliže tato instituce nesouhlasí s ustanovením své příslušnosti, postupuje se podle čl. 6 Nařízení 987/09, v takovém případě je prozatímně příslušná instituce podle místa bydliště dítěte. Po tuto dobu příslušná instituce vede vyúčtování prozatímně vyplácené částky pro účely následného zaslání instituci, která byla určena za příslušnou pro vyplácení dávek. Postup stanoví ustanovení čl. 73 Nařízení 987/09.²⁰⁴

²⁰⁴ Koldinská, K., Pikorová, G., Švec, L., Tomeš, I. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2. vydání Praha: C. H. Beck, 2012, str. 168.

Závěr

Vymezení výčtu všech sociálních dávek, které se považují za dávky pro rodiny s dětmi v České republice, bylo poněkud komplikované. Pro jejich vymezení bylo třeba vycházet především z definice rodinných dávek podle Nařízení 883/04. Komplikace nastaly v případě vnitrostátního zákonodárství, ve kterém absentuje taxativní výčet, který by byl s Nařízením 883/04 v souladu. V jejich vymezení selhalo samo Ministerstvo práce a sociálních věcí, které vymezuje rodinné dávky hned třemi různými způsoby, jejichž základem, ve kterém se shodují, je rodičovský příspěvek a přídavek na dítě. O jejich vymezení se na svých stránkách pokusilo i Ministerstvo zahraničních věcí, ale i v tomto případě nebylo vymezení jednak dostatečné, jednak v souladu s evropským nařízením o koordinaci sociálního zabezpečení.

Evropská unie ponechává právní úpravu jednotlivých dávek na národní právní systémy. Stanovit jejich vymezení je nepochybně odpovědností každého členského státu. Jejich stanovení je přitom nedílnou součástí správného fungování koordinace sociálního zabezpečení v rámci Evropské unie. Bez jejich vymezení je třeba vždy dávky posuzovat podle definice Nařízení 883/04, neboť pravidla koordinace se na rodinné dávky aplikují pouze tehdy, pokud se podle uvedeného nařízení za rodinné dávky považují.

Rodinné dávky se nepodařilo vymezit ani ve Spolkové republice Německo, která je chápe v širším slova smyslu a zahrnuje do nich též mj. sociální ochranu v těhotenství a mateřství, což jsou dávky spadající sice do věcného rozsahu Nařízení 883/04, ale nikoliv do oblasti rodinných dávek.

Odlišnost národních úprav se odvíjí evidentně z hospodářské situace v dané zemi. Odrazem aktuální ekonomické krize byla řada novelizací právních předpisů v členských státech Evropské unie spojená zejména s navýšením jednotlivých dávek poskytovaných rodinám s dětmi. Z důvodu závažnosti situace byly dokonce členské státy v podstatě nuceny zavádět dávky nové a zpravidla mimořádné, které by okamžitě pomohly rodinám boji s chudobou a proti sociálnímu vyloučení.

V tomhle ohledu je třeba zmínit jednorázový příspěvek na dítě, který byl zaveden v České republice pouze pro rodiny s dětmi mladších 18 let věku. Zavedení dávky mělo podpořit nízkopříjmové rodiny, Vláda ČR se však rozhodla o omezení věkové kategorie dětí, kterým by měl být příspěvek poskytnut. Podmínka nároku na dávku z hlediska věku dítěte je v tomto směru ryze diskriminační. Vláda ČR neposkytla řádnou pomoc těm rodinám, kteří pečují o nezaopatřené děti starší 18 let a jejichž výdaje jsou srovnatelné s výdaji rodin s nezletilými dětmi. Osobně se domnívám, že jednorázový příspěvek je spíše než-li dávkou sociální dávkou politickou. Dávka byla poskytnuta způsobem přílišně neovlivňující deficit státního rozpočtu.

Česká úprava by zasloužila větší komplexnost po vzoru německé úpravy. Rodinné dávky by především měly pozitivně stimulovat demografický vývoj tak, aby se rodiny nemusely obávat péče o své potomky. Abychom toho mohli dosáhnout, je třeba navýšit částky poskytovaných dávek.

Hlavním důvodem je poskytování rodičovského příspěvku jako jediné dávky nezávislé na příjmu rodiny. Ustanovení o rodičovském příspěvku v podstatě umožňuje pracovat spíše osobám na tzv. *home office*. Nároky na další příspěvky – přírůstek na dítě nebo příspěvek na bydlení – jsou závislé na příjmu rodiny, a rodičovský příspěvek je tak jedinou dávkou, kterou rodič může pobírat, nespĺňuje-li test příjmů. Z toho důvodu by měl být rodičovský příspěvek poskytován ve vyšší výměře.

Pokud by to nebylo možné z důvodu snahy zmírnit deficit státního rozpočtu, je třeba vycházet z historického vývoje sociálního zabezpečení. Rodinné dávky v České republice by tak v budoucnu mohly být poskytovány v souladu s koordinační zásadou sčítání dob ze systému pojistného po vzoru vývoje důchodového a nemocenského pojištění.

Za výhodu v oblasti koordinace sociálního zabezpečení považuji snahu o plnou elektronizaci systému. Elektronizace je dalším krokem ke zjednodušení spolupráce mezi institucemi členských států a především podávání žádostí oprávněnou osobou v jiné členské zemi. Žadatelé nemusí stát fronty na příslušném

úřadě, ale postačí jim internet a webové stránky úřadu, který umožňuje podání žádosti online formou.

V tomto směru upřednostňuji formuláře vydané oprávněným ministerstvem České republiky než formuláře vydané na území německém. České formuláře jsou mnohem více přehlednější. Ze samotné žádosti je patrné, kdo je oprávněn být osobou žadatele, jaké má žadatel povinnosti a jaké další přílohy je třeba v jaké situaci vyplnit.

Do budoucna by nebylo rozhodně na škodu, kdyby formuláře žádostí spolu se základními informacemi, jež jsou pro přiznání nároku na dávku potřebné, byly k dispozici nejen v národním jazyce a v angličtině, ale rovněž v ostatních zbylých jazycích Evropské unie. Jedná se o důsledek koordinace a snahy elektronizovat koordinační pravidla.

Za výhodu v oblasti sociálního zabezpečení považuji centralizaci nepojistných systémů pod jediný správní orgán, a to pod Úřad práce ČR. Agenda Úřadu práce ČR je ovšem mnohem širší, není omezena pouze na nepříspěvkové systému sociálního zabezpečení. V Německu situaci vyřešily prostřednictvím *Familienkasse* zřízenou při *Bundesagentur für Arbeit*. Avšak zavedení zvláštního orgánu, který by měl na starost sociální zabezpečení nebo pouze rodinnou agendu, je v současnosti zbytečné z důvodu výše zmíněného technického pokroku.

Závěrem lze podotknout, že úprava rodinných dávek, jak ji zná náš právní řád, není v oblasti sociální politiky zcela dostatečná. Je více než pravděpodobné, že tato oblast bude potřebovat značnou reformu, aby se přizpůsobila evropským poměrům a byla plně v souladu s evropským právem.

Resumé

The thesis focuses on the coordination of social benefits of the European Union provided to families with dependent children. However, social policy is dependent on the economic development of each territory, and it is therefore the responsibility of each state to implement social policy through its own legislation in accordance with European coordination rules.

For these purposes, the thesis is designed on the basis of the Czech legal system in the field of social security. First of all, I deal with general rules regarding social security. To define the concept of social security law, it is necessary to recall its historical origin.

The next part is focused on a specific area of social security law, namely social benefits for families with children provided under Czech legislation in comparison with some types of benefits in the same area based on German legislation.

The last part is devoted to the coordination of social security itself, with a special focus on family benefits, as regulated by European legislation.

The conclusion is an analysis *de lege ferenda*, especially of Czech legislation, which is not entirely sufficient in the area of social policy. It is more than likely that this area will need significant reform to adapt to European conditions and be fully compliant with European law.

Seznam použitých zkratk

BKGG	Bundeskindergeldgesetz
čl.	článek
ČR	Česká republika
EU/Unie/Společství	Evropská unie
EStG	Einkommensteuergesetz
Listina	Listina základních práv a svobod
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Nařízení 883/04	nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
Nařízení 987/09	nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011
SGB	Sozialgesetzbuch
ZSSP	Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zdrojů

Literatura

1. GREGOROVÁ, Z., GALVAS, M., KOMENDOVÁ, J., STRÁNSKÝ, J., ČERNÁ, J. *Právo sociálního zabezpečení České republiky a Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2018. ISBN 978-80-210-8842-9.
2. KOLDINSKÁ, K., PIKOROVÁ, G., ŠVEC, L. a TOMEŠ, I. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-439-1.
3. KOLDINSKÁ, K., TOMEŠ, I. a KŘEPELKA, F. *Sociální právo EU*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-701-1 .
4. KOLDINSKÁ, K. a TRÖSTER, P. *Právo sociálního zabezpečení*. 7., podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-692-0.
5. TOMEŠ, I. *Povinná sociální solidarita*. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3835-5.
6. TOMEŠ, I. a KOLDINSKÁ, K. *Sociální právo Evropské Unie*. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-831-2.
7. ŠÁMALOVÁ, K. a VOJTÍŠEK, P. *Sociální správa: organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-2195-3.
8. ŠTANGOVÁ, V., LANG, R. a kol. *Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-856-3.

Internetové zdroje

9. Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. *Sofortzuschlag wird ab sofort ausgezahlt* [online]. 1. 7. 2022 [cit. 29. 3. 2023] <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/aktuelles/alle-meldungen/sofortzuschlag-wird-ab-sofort-ausgezahlt-193758>
10. *Dávky a příspěvky* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí © [cit. 8. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/davky-a-prispevky#rodinne-davky>
11. Familienportal. *Familienleistungen* [online]. © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné z: <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen>
12. *Höheres Kindergeld und weitere Verbesserungen für Kinder* [online]. Bundesregierung © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný na <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/entlastung-fuer-deutschland/unterstuetzung-fuer-familien-2125014>.
13. *Kinderzuschlag* [online]. Familienportal © 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupný online na <https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/kinderzuschlag>.
14. *Leták: Přídavek na dítě* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Pridavek+na+dite-2022-12.pdf/cd73bfc3-5d29-64cd-3dc2-d2cd457d49d2>
15. *Leták: Příspěvek na bydlení* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 10. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-bydleni-2023-01.pdf/fa83c8c3-2f70-ddf1-fd6a-cd32e8162008>
16. *Leták: Rodičovský příspěvek* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 11. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Rodicovsky-prispevek-2022-12-nastenka.pdf/46a4006d-ad6a-8fbe-1dd4-40d1fde10b03>
17. *Leták: Náhradní výživné* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 13. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-letak-NV-2021-09.pdf/70428ae1-f57d-d00e-f9dd-d896fb5d6979>

18. *Leták: Příspěvek na úhradu potřeb dítěte* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 15. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Prispevek-na-uhradu-potreb-ditete-2022-09-nastenka.pdf/3162cfce-5e21-3e20-35e7-04deae09098>
19. *Leták: Příspěvek při pěstounské péči* [online]. Úřad práce ČR © [cit. 16. 3. 2023]. Dostupný na: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/2426644/UP-Jednorazove-davky-pest-pece-2023-01.pdf/ff6ccdd0-1064-caf0-26dc-744e35adc154>
20. *Leták: Kindergeld*. Bundesagentur für Arbeit. Dostupný ke stažení na: <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder>
21. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pomoc MPSV v číslech: rodina se dvěma dětmi může získat téměř 20 tisíc korun za jediný měsíc*, tisková zpráva [online]. 28. 8. 2022 [cit. 10. 3. 2023]. Dostupné na: https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/TZ_pomoc_modelove_prikklady_28_08_2022_1.pdf/2aac1d54-e7e3-0874-8d8b-d5dd1343239b
22. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rodiny dostanou 5 tisíc na dítě, zjednoduší se příspěvek na bydlení. Vláda schválila i další návrhy MPSV*, tisková zpráva [online]. 1. 6. 2022 [cit. 17. 3. 2023]. Dostupné na: https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/TZ_prispevek_5tisic_vlada_24052022+fin.pdf/24d91dfd-3bf3-dfbb-16f6-12c4c0fef667
23. Odbor komunikace 01400. *Vláda schválila konečnou podobu úsporného tarifu*. In: *mpo.cz* [online]. 25. 8. 2022 [cit. 10. 3. 2023] Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/vlada-schvalila-konecnou-podobu-usporneho-tarifu-z-dilny-mpo--269504/>
24. *Přistoupení k EU* [online]. Evropská unie. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/joining-eu_cs
25. *Rodinné dávky* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí [cit. 8. 3. 2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/cesi_v_zahranici/cz/zdravotni_a_socialni_pojisteni_duchod_a/rodinne_davky/index.html

26. *Schengenský prostor: souvislosti* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie. 9. 3. 2023 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/schengen-area/>
27. *Sociální práva v EU* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie. 7. 12. 2022 [cit. 29. 3. 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/social-rights-eu/>
28. Úřad práce. *Příspěvek na úhradu potřeb dítěte* [online]. 6. 3. 2023 [cit. 16. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-uhradu-potreb-ditete1>

Právní předpisy

29. Důvodová zpráva k zákonu č. 401/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
30. Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
31. Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011
32. Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
33. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
34. Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku, ve znění pozdějších předpisů
35. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
36. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
37. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

38. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
39. Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
40. Zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů
41. Zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
42. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
43. Zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném
44. Zákon č. 196/2022, o jednorázovém příspěvku na dítě
45. Smlouva o Evropské unii
46. Smlouva o fungování Evropské unie
47. Spolkový zákon o přídavcích na děti ze dne 11. 10. 1995, tzv. Bundeskindergeldgesetz (BKGG), v platném znění [online]. Dostupný na: https://www.gesetze-im-internet.de/bkgg_1996/BJNR137800995.html
48. Zákon o dani z příjmu ze dne 16. 10. 1934, tzv. Einkommensteuergesetz (EStG), v platném znění [online]. Dostupný na: <https://www.gesetze-im-internet.de/estg/BJNR010050934.html#BJNR010050934BJNG023403140>
49. Zákon o minimální mzdě ze dne 11. 8. 2014, tzv. *Mindestlohngesetz* (MiLoG), v platném znění [online]. Dostupný na: <https://www.gesetze-im-internet.de/milog/BJNR134810014.html>

Judikatura

50. nález Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 2/08, bod 52
51. nález Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 2/08, bod 54
52. nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2019 Pl.ÚS 31/17, bod 4 odůvodnění
53. Rozsudek ze dne 22. února 1990, Bronzino proti Kindergeldkasse, C-228/88, ECLI: ECLI:EU:C:1990:85.
54. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. ledna 2011, č. j. 3 Ads 126/2010 - 74.
55. Rozsudek ze dne 27. 3. 1998, Petrovic proti Rakousku, č. 20458/92, ECLI:CE:ECHR:1998:0327JUD002045892, bod 29.
56. Rozsudek ze dne 11. listopadu 2014, Dano proti Jobcenter Leipzig, C-333/13, ECLI:EU:C:2014:2358, bod 63

Další prameny

57. Ilona Kostadinovová. Sociální politika koordinace sociálního zabezpečení v Evropské unii [prezentace]. [cit. 29. 3. 2023].
58. Malast, J. *Správní právo přehledně*. Aktuální ke dni 1. ledna 2022. Správní právo online - <https://www.spravko.cz/>.

Přílohy

Jednotlivé formuláře českých žádosti jsou dostupné na stránkách MPSV:
<https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare>

Žádost o přídavek na dítě

Žádost o příspěvek na bydlení

Žádost o rodičovský příspěvek

Žádost o náhradní výživné

Žádost o příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Žádost o odměnu pěstouna

Žádost o příspěvek při pěstounské péči

Formuláře pro poskytování dávky Kindergeld jsou dostupná na stránkách
Bundesagentur für Arbeit: [https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/
downloads-familie-und-kinder](https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-familie-und-kinder)

Žádost o přídavek na dítě – Kindergeld

Příloha Dítě – příloha k žádosti o Kindergeld

Žádost o *Kinderzuschlag* (zkrácená)

podací razítko	C – S15
----------------	---------

Žádost o přidavek na dítě

A. Žadatel:

Vyplňte v případě, že žádost podává zákonný zástupce nezletilého nezaopatřeného dítěte/děti nebo zletilé nezaopatřené dítě.

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před:	za:
		Státní příslušnost:
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:
		PSC:
Adresa pro doručování ³⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:
		PSC:
Bydliště v ČR ⁴⁾ :	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost žadatele ⁶⁾ :
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

Vztah k dítěti/dětem (nevyplňujte v případě, že jste zletilé nezaopatřené dítě):
 Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

patřím nepatřím
 do okruhu společně posuzovaných osob

B. Právníká osoba zastupující žadatele:

Vyplňte v případě, že žádost podává zařízení zastupující nezletilé nezaopatřené dítě/děti (obecní úřad, ústav).

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.:
	Č. orient.:
	PSC:
Telefon:	E-mail:
	ID datové schránky:

C. Rozhodné období:

Veškeré příjmy uváděné v této žádosti jsou za kalendářní čtvrtletí (tj. rozhodné období)⁷⁾:

. čtvrtletí 20

- 1) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 2) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 3) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 4) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíše **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.
- 5) Do kolonky **Příjmy** zapíše **ANO**, pokud příslušná osoba v rozhodném období měla kromě rodičovského příspěvku, náhradního výživného a zaopatřovacího příspěvku opakujícího se některý příjem rozhodný pro přiznání dávky. Pro všechny osoby, které v rozhodném období žádný z takových příjmů neměly, kolonku proškrtněte.
- 6) Do kolonky **Nezaopatřenost žadatele** zapíše **ANO**, pokud splňujete podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pokud nejste nezaopatřeným dítětem, kolonku proškrtněte.
- 7) U přidavku na dítě, na nějž se uplatňuje nárok v 1. čtvrtletí 2022 je rozhodným obdobím 4. čtvrtletí 2021, pro nárok ve 2. čtvrtletí 2022 je rozhodným obdobím 1. čtvrtletí 2022 atd.

D. Nezetlíle nezaopatřené děti, na něž uplatňuji nárok na příspěvek na dítě⁸⁾:
 Nevypínejte v případě, že jste zletilé nezaopatřené dítě.

č.	Příjmení	Jméno	Rodné příjmení ²⁾	Rodné číslo v ČR ¹⁾	Příjmy ⁵⁾	Bydliště v ČR ⁴⁾
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

E. Ostatní osoby, které s dítětem/děti patří do okruhu společně posuzovaných osob⁹⁾:
 Neuvádějte sebe a děti uvedené v části D.

Podpisem stvrzuje každá z uvedených osob (v případě nezletilých dětí jejich zákonný zástupce) správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a o bydlišti v ČR, a v případě nezaopatřených dětí skutečnosti prokazující jejich nezaopatřenost.

1.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
2.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
3.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
4.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
5.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
6.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:
7.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁴⁾ :
	Příjmy ⁵⁾ :	Nezaopatřenost ¹⁰⁾ :	Podpis:

F. Žádám o přiznání dávky ode dne:

G. Dítě/všechny děti, uvedené v části D, mám v přímém zaopatření:

Nevypínejte v případě, že jste zletilé nezaopatřené dítě.

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant, v případě varianty **ne** sdělte, kdo má dítě/děti v přímém zaopatření.

ano ne

8) Pro nezaopatřené dítě, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, podejte vždy samostatnou žádost. Za rodinu se v takovém případě považuje samo toto dítě.

9) Nevypínejte v případě žádosti, již uplatňujete nárok na dávku pro dítě, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež. Za rodinu se v takovém případě považuje samo toto dítě.

10) Do kolonky **Nezaopatřenost** zapíšte **ANO**, pokud příslušná osoba splňuje podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pro osoby, které nejsou nezaopatřenými dětmi, kolonku proškrtněte.

H. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

 na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹¹⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

 na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město)		

 poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

I. Adresy trvalého pobytu dětí uvedených v části D a ostatních osob uvedených v části E, u nichž je tato adresa odlišná od adresy trvalého pobytu žadatele:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	PSČ:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	PSČ:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	PSČ:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:

J. Údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Zaškrtněte prosím jednu ze dvou následujících variant.

 Pro všechny společně posuzované osoby platí:

- jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky¹²⁾,
- nemají bydliště v jiném členském státě Evropské unie,
- nepracují v jiném členském státě Evropské unie,
- nepobírají dávku v nezaměstnanosti nebo důchod v jiném státě Evropské unie,
- nejsou občany jiného členského státu Evropské unie,
- nejsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky bydlícími v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky pracujícími, studujícími nebo žijícími.

 Neplatí předchozí varianta.11) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

12) § 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

K. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že jsou v této žádosti uvedeny všechny společně posuzované osoby.

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí

- výši příjmu
- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nezaopatřenost dětí
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatu.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne	.	.	20	Podpis žadatele:
---	-----	---	---	----	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby **průkaz totožnosti**, u dětí do 15 let rodný list
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let **nejpozději do 30. září tohoto kalendářního roku**, pokud v odůvodněných případech krajská pobočka Úřadu práce ČR neumožní prokázání nezaopatřenosti dítěte v pozdějším termínu:
 - Potvrzení o studiu** nebo Rozhodnutí o přerušení studia na VŠ v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo
 - Potvrzení o zdravotním stavu nezaopatřeného dítěte** nebo
 - Potvrzení o neschopnosti nezaopatřeného dítěte soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz** nebo
 - Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku**
- pro každou ze společně posuzovaných osob, která vyplnila **ANO** v kolonce **Příjmy, Doklad o výši čtvrtletního příjmu** za příslušné kalendářní čtvrtletí
- pokud některá ze společně posuzovaných osob pobírala v rozhodném období příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti podle občanského zákoníku nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí a poskytovatel tohoto příjmu je rovněž společně posuzovanou osobou, **Doklad o výživném poskytovaném společně posuzovanou osobou** za příslušné kalendářní čtvrtletí
- pro trvání nároku na každé kalendářní čtvrtletí musí každá ze společně posuzovaných osob do konce prvního měsíce tohoto čtvrtletí doložit **Doklad o výši čtvrtletního příjmu** za předchozí kalendářní čtvrtletí nebo musí být pro toto čtvrtletí uvedena na **Prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky**
- **Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU**, pokud jste v části J zaškrtnl(a) druhou variantu nebo pokud jste u některé z osob proškrtnl(a) kolonku **Bydliště v ČR**.

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

Úřad práce ČR

SSP

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko	C – S15
----------------	---------

Žádost o příspěvek na bydlení

A. Žadatel o příspěvek:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost: CZE		
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:
	Číslo bytu ³⁾ :	
Skutečný pobyt ⁴⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:
	Číslo bytu ³⁾ :	
Adresa pro doručování ⁴⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁵⁾ :	Příjmy ⁶⁾ :	Nezaopatřenost žadatele ⁷⁾ :
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

Veškeré příjmy uváděné v této žádosti jsou za kalendářní čtvrtletí (tj. rozhodné období⁸⁾):

. čtvrtletí 20

Vztah k bytu, který žadatel skutečně užívá:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících variant.

- jsem nájemcem bytu⁹⁾
- jsem členem družstva, které je vlastníkem bytu
- jsem vlastníkem bytu
- jsem vlastník stavby pro individuální či rodinnou rekreaci a užívám ji k trvalému bydlení¹⁰⁾
- jsem podnájemce celého bytu
- jsem uživatel celého bytu na základě služebnosti (věcného břemene)
- jsem manželem vlastníka bytu a užívám tento byt na základě práva bydlení odvozeného od jeho vlastnického práva

Vlastník bytu:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před:	za:

1) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

2) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

3) Kolonku **Číslo bytu** uveďte v případě, že se na adrese nachází více než jeden byt. Pokud nejsou čísla bytu zavedena, uveďte jinou identifikaci bytu (polohu, apod.).

4) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

5) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.

6) Do kolonky **Příjmy** zapíšte **ANO**, pokud příslušná osoba v rozhodném období měla kromě přídatku na dítě, rodičovského příspěvku, náhradního výživného a záopatřovacího příspěvku opakujícího se některý příjem rozhodný pro přiznání dávky. Pro všechny osoby, které v rozhodném období žádný z takových příjmů neměly, kolonku proškrtněte.

7) Do kolonky **Nezaopatřenost žadatele** zapíšte **ANO**, pokud splňujete podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pokud nejste nezaopatřeným dítětem, kolonku proškrtněte.

8) U příspěvku na bydlení, na nějž se uplatňuje nárok ve 4. čtvrtletí 2022, je rozhodným obdobím 3. čtvrtletí 2022, pro nárok v 1. čtvrtletí 2023 je rozhodným obdobím 4. čtvrtletí 2022 atd.

9) U příspěvku na bydlení se za nájemce bytu považují oba manželé, mají-li k bytu společné nájemní právo podle § 745 a § 746 občanského zákoníku. Za dobu trvání nájemního vztahu se pro účely nároku na příspěvek na bydlení považuje i doba od zániku členství v bytovém družstvu do uplynutí lhůty k vyklizení bytu, doba od smrti nájemce služebního bytu nebo bytu zvláštního určení do uplynutí lhůty k vyklizení tohoto bytu a doba od trvalého opuštění služebního bytu nebo bytu zvláštního určení jeho nájemcem do uplynutí lhůty k vyklizení tohoto bytu.

10) Z uvedeného titulu k bytu si lze o dávku žádat od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022.

B. Osoby, které užívají byt společně s žadatelem (sebe již neuvádějte):

Uveďte manžela/manželku nebo partnera/partnerku (v části B1), nezaopatřené děti (nezletilé i zletilé, v části B2), nezletilé zaopatřené děti (v části B3) a další osoby, které v bytě bydlí (v části B4).
 Podpisem stvrzuje každá z uvedených osob (v případě nezletilých dětí jejich zákonný zástupce) správnost a úplnost uvedených údajů.
 Dále stvrzuje, že skutečně užívá byt uvedený v části A a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu, údaje o bydlišti v ČR, a v případě nezaopatřených dětí skutečnosti prokazující jejich nezaopatřenost.

B1. Manžel/manželka, partner/partnerka¹¹⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
Příjmy ⁶⁾ :	Nezaop. ¹²⁾ :	Podpis:

B2. Nezaopatřené děti:

Uveďte jen děti žadatele. Ostatní děti, které užívají byt, uveďte v části B4.

1.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	
2.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	
3.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	

B3. Nezletilé zaopatřené děti:

Uveďte jen děti žadatele. Ostatní děti, které užívají byt, uveďte v části B4.

1.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	
2.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	
3.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Podpis:	

B4. Ostatní osoby, které užívají byt:

Uveďte všechny ostatní osoby neuvedené v částech B1, B2 a B3, které užívají byt.

1.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Nezaop. ¹²⁾ :	Spol. hrazení nákladů ¹³⁾ :
2.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Nezaop. ¹²⁾ :	Spol. hrazení nákladů ¹³⁾ :
3.	Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
	Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před: za:	Bydliště v ČR ⁵⁾ :
	Příjmy ⁶⁾ :	Nezaop. ¹²⁾ :	Spol. hrazení nákladů ¹³⁾ :

11) Dle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

12) Do kolonky **Nezaop.** zapíšte **ANO**, pokud příslušná osoba splňuje podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pro osoby, které nejsou nezaopatřeny dětmi, kolonku proškrtněte.

13) Do kolonky **Spol.hrazení nákladů** zapíšte **ANO**, pokud v bytě s žadatelem společně žijete a uhrazujete náklady na své potřeby. V ostatních případech kolonku proškrtněte.

C. Žádám o přiznání dávky ode dne: do¹⁴⁾:

D. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹⁵⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

E. Adresy trvalého pobytu osob uvedených v části B, u nichž je tato adresa odlišná od adresy skutečného pobytu:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.:	PSČ:

¹⁴⁾ Kolonku do vyplňte pouze v případě, že uplatňujete nárok na příspěvek na bydlení pouze do určitého data.
¹⁵⁾ Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

F. Údaje pro vyplacení dávky v rámci Evropské unie:

Část E vyplňte pouze v případě, že nejste občanem ČR a mezi dnem hlášení k pobytu v ČR a dnem, od něhož žádáte o přiznání dávky, neuplynulo 365 dnů, nebo pokud jste u některé z osob proškrtli(a) kolonku bydliště v ČR.

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR¹⁶⁾:

Údaje o jiné osobě:

Vyplňte pouze v případě, že žadatel ke dni, od něhož žádá o přiznání dávky, nebyl na území ČR zaměstnán ani od úřadu práce v ČR nepobíral dávky v nezaměstnanosti, nebo v případě, že nebyl občanem EU. Uveďte údaje některé osoby uvedené v části B, která k tomuto dni byla na území ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírala dávky v nezaměstnanosti a byla občanem EU.

Podpisem příslušná osoba stvrzuje správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, údaje o zaměstnání a o pobírání dávek v nezaměstnanosti.

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ¹⁾ :
Státní příslušnost:	Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR ¹⁶⁾ :	Podpis:

G. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že jsem uvedl(a) všechny osoby, které společně užívají byt¹⁷⁾.

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí

- výši příjmu
- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nezaopatřenost uvedených dětí
- právní vztah k bytu žadatele o dávku
- výši uhrazených nákladů na bydlení
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplátě.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Zároveň jsem si vědom(a), že ÚP může provést šetření v bytě za účelem ověření skutečnosti rozhodných pro nárok a výši dávky.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne . . 20	Podpis žadatele:
---	------------	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby **průkaz totožnosti**, u dětí do 15 let rodný list
- každá ze společně posuzovaných osob, která vyplnila ANO v kolonce **Příjmy**, musí podat **Doklad o výši čtvrtletního příjmu** za příslušné kalendářní čtvrtletí
- pokud některá ze společně posuzovaných osob pobírala v rozhodném období příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti podle občanského zákoníku nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí a poskytovatel tohoto příjmu je rovněž společně posuzovanou osobou, **Doklad o výživném poskytovaném společně posuzovanou osobou** za příslušné kalendářní čtvrtletí
- **Doklad o výši nákladů na bydlení** za byt, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení
- v případě, že žadatel je občanem jiného státu EU a mezi dnem jeho hlášení k pobytu v ČR a dnem, od něhož žádá o přiznání dávky, neuplynulo 365 dnů, jeho pracovní smlouvu nebo potvrzení o pobírání dávek v nezaměstnanosti
- v případě, že žadatel není občanem EU nebo ke dni, od něhož žádá o přiznání dávky, nebyl v ČR zaměstnán ani od úřadu práce v ČR nepobíral dávky v nezaměstnanosti, pracovní smlouvu nebo potvrzení o pobírání dávek v nezaměstnanosti osoby uvedené v části F
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let:
Potvrzení o studiu nebo
Rozhodnutí o přerušení studia na VŠ v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo
Potvrzení o zdravotním stavu nezaopatřeného dítěte nebo
Potvrzení o neschopnosti nezaopatřeného dítěte soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
Potvrzení o vedení v evidenci ÚP pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku
- doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy, podnájemní smlouvy, smlouvy o zřízení služebnosti k užívání celého bytu nebo na základě vlastnictví k nemovitosti
- **Prohlášení osob, které neuhrazují náklady na své potřeby společně s žadatelem** pro všechny osoby, které užívají byt společně s žadatelem, ale společně neuhrazují náklady na své potřeby

Upozornění:

- pro trvání nároku od 1. 4. do 30. 6. a od 1. 10. do 31. 12. musí každá ze společně posuzovaných osob do 30. 4. a do 31. 10. doložit Doklad o výši čtvrtletního příjmu za předchozí kalendářní čtvrtletí nebo musí být pro toto čtvrtletí uvedena na Prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky, a současně Doklad o výši nákladů na bydlení za byt, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení
- pro trvání nároku od 1. 1. do 31. 3. a od 1. 7. do 30. 9. není povinnost doložat příjmy a náklady za předchozí kalendářní čtvrtletí; v případě jejich doložení je však třeba tak učinit do 15. 1. nebo do 15. 7.

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

¹⁶⁾ Jestliže byla příslušná osoba ke dni, od něhož žádáte o přiznání dávky, v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírala dávky v nezaměstnanosti, uveďte ANO, jinak kolonku proškrtněte.

¹⁷⁾ § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

podací razítko	VC – S15
----------------	----------

Žádost o rodičovský příspěvek

A. Žadatel - rodič¹⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
		Státní příslušnost: CZE
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Adresa pro doručování ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁵⁾ :	Nárok na PPM ⁶⁾ :	
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

B. Nejmladší dítě nebo současně narozené děti v rodině do 4 let věku, o které osobně, celodenně a řádně pečují a žádám na ně rodičovský příspěvek:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Trvalý pobyt ⁷⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁵⁾ :	Zdrav. p. ⁸⁾ :	
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Trvalý pobyt ⁷⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁵⁾ :	Zdrav. p. ⁸⁾ :	
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Trvalý pobyt ⁷⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁵⁾ :	Zdrav. p. ⁸⁾ :	

- 1) Rodičem se pro účely rodičovského příspěvku rozumí též osoba, která převzala dítě nebo současně narozené děti do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Za dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů se považuje dítě osvojené, dítě, jež bylo převzato do této péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, dítě, jehož rodič zemřel, a dítě manžela nebo partnera.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 5) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.
- 6) Do kolonky **Nárok na PPM** zapíšte **ANO**, pokud má rodič nárok na peněžitou pomoc v mateřství, nemocenské poskytované v souvislosti s porodem a náhradou mzdy podle § 192 zákoníku práce. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 7) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.
- 8) Do kolonky **Zdrav. p.** zapíšte **ANO**, pokud se jedná o dítě zdravotně postižené, v opačném případě kolonku proškrtněte.

C. Druhý rodič¹⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Místo pobytu ⁷⁾ : Obec:		
Část obce:		
Ulice:		
Č. p.: Č. orient.: PSČ:		
Nárok na PPM ⁶⁾ :		

D. Všechny ostatní děti v rodině do čtyř let věku:

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

E. Žádám o přiznání dávky ode dne:

F. Požadovaná výše dávky⁹⁾:
 Kč

G. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

 na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹⁰⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

 na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město)		

 poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

 poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

9) Pro stanovení nároku a výše rodičovského příspěvku je rozhodující výše denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění. Výši denního vyměřovacího základu rozhodující pro stanovení nároku a výše rodičovského příspěvku naleznete např. na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce, jež Vám byla poukázána OSSZ/PSSZ/MSSZ.

Rodič vždy musí provést volbu výše dávky rodičovského příspěvku.

a) Pokud lze aspoň jednomu z rodičů v rodině stanovit 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce převyšující 13 000 Kč, může rodič volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku až do této výše. Pokud žádá o rodičovský příspěvek na dvě a více současně narozené děti, může provést volbu až do výše 1,5 násobku 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu.

b) Pokud ani jednomu z rodičů nelze stanovit denní vyměřovací základ nebo denní vyměřovací základ v částce převyšující 13 000 Kč, rodič volí výši rodičovského příspěvku až do částky 13 000 Kč měsíčně, v případě dvou a více současně narozených dětí do částky 19 500 Kč měsíčně.

Volbu lze měnit nejdříve po uplynutí 3 celých kalendářních měsíců po sobě jdoucích, po které byl rodičovský příspěvek vyplácen, a to i v případě, že došlo u rodičovského příspěvku ke změně oprávněné osoby. Volbu výše rodičovského příspěvku nelze provést zpětně.

10) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

H. Údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Zaškrtněte prosím jednu ze dvou následujících variant.

- Pro žadatele, jeho manžela/manželku nebo druha/družku, pro všechny jejich nezaopatřené děti a pro ostatní osoby, které s nimi patří do okruhu osob společně posuzovaných¹¹⁾, platí:
- jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky¹²⁾,
 - nemají bydliště v jiném členském státě Evropské unie,
 - nepracují v jiném členském státě Evropské unie,
 - nepobírají dávku v nezaměstnanosti nebo důchod v jiném státě Evropské unie,
 - nejsou občany jiného členského státu Evropské unie,
 - nejsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky bydlícími v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky pracujícími, studujícími nebo žijícími.
- Neplatí předchozí varianta.

I. Prohlášení žadatele:

O dítě nebo současně narozené děti uvedené v části B osobně celodenně a řádně:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících tří variant. V případě třetí varianty doplňte jméno dítěte/děti uvedeného(y)ch v části B, které je/jsou hospitalizováno(y) ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče déle než 3 kalendářní měsíce.

- pečuji
- nepečuji, protože jsem ze zdravotních důvodů ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče déle než 3 kalendářní měsíce
- nepečuji, protože dítě nebo některé ze společně narozených dětí uvedené v části B je/je jsou ze zdravotních důvodů ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče déle než 3 kalendářní měsíce

Příjmení	Jméno	Datum nástupu do zdravotnického zařízení
		. . 20
		. . 20
		. . 20

Dále prohlašuji, že:

V případě, že dítě nebo současně narozené děti uvedené v části B nedosáhlo(y) 2 let věku, zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant¹³⁾. V případě druhé varianty doplňte jméno dítěte/děti uvedeného(y)ch v části B, které navštěvuje(ji) jesle, mateřskou školu, léčebně rehabilitační zařízení nebo jiné obdobné zařízení pro děti.

- dítě nebo současně narozené děti nenavštěvuje(i) jesle, mateřskou školu, léčebně rehabilitační zařízení nebo jiné obdobné zařízení pro děti
- dítě nebo některé ze současně narozených dětí navštěvuje(i) jesle, mateřskou školu, léčebně rehabilitační zařízení nebo jiné obdobné zařízení pro děti v rozsahu, který je z hlediska nároku na výplatu rodičovského příspěvku přípustný¹⁴⁾

Příjmení	Jméno

Dále prohlašuji, že:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

- alespoň jednomu z rodičů byla
- ani jednomu z rodičů nebyla pravomocně uložena sankce podle zvláštního právního předpisu¹⁵⁾ za neplnění povinností souvisejících s řádným plněním povinné školní docházky dítěte v rodině.

11) § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

12) § 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

13) Docházka do zařízení pro děti se nesleduje u dětí starších 2 let.

14) Za přípustný rozsah návštěvy jeslí, mateřské školy, léčebně rehabilitačního zařízení nebo jiného obdobného zařízení, kterým lze zajistit péči o dítě nebo současně narozené děti, se pro účely rodičovského příspěvku považují tyto případy:

- dítě nebo současně narozené děti, které nedosáhlo(y) 2 let věku, navštěvuje(i) jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti v rozsahu nepřevyšujícím 92 hodin v kalendářním měsíci,

- dítě nebo současně narozené děti pravidelně navštěvuje(i) léčebně rehabilitační zařízení nebo mateřskou školu nebo její třídu zařízení pro zdravotně postižené děti nebo jesle se zaměřením na vady zraku, sluchu, řeči a na děti tělesně postižené a mentálně retardované v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně,

- dítě nebo současně narozené děti zdravotně postižené pravidelně navštěvuje(i) jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 6 hodin denně,

- dítě nebo současně narozené děti navštěvuje(i) jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně a jestliže oba rodiče nebo osamělý rodič je osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách.

15) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Dále prohlašuji, že:
 Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant. V případě první varianty doplňte celkovou částku a měnu, kterou jste do data podání žádosti vyčerpal(a), a měsíční výši, kterou od data podání žádosti v jiném státě nadále čerpáte¹⁶⁾.

pobírám/pobíral(a) jsem

	Částka	Měna
Celková částka		
Měsíční výše		

nepobírám/nepobíral(a) jsem
 dávku obdobnou rodičovskému příspěvku na stejné dítě nebo současně narozené děti z ciziny (jiného státu).

Pokud jsem nezletilá osoba, čestně prohlašuji, že soud nerozhodl o pozastavení výkonu povinnosti a práva péče o dítě nebo o současně narozené děti.

Prohlašuji, že veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí.

- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nepříznivý zdravotní stav dítěte nebo současně narozených dětí uvedeného(y)ch v části B, pokud je u něj(ich) uvedeno zdravotní postižení
- údaj o tom, zda a po jakou dobu dítě nebo současně narozené děti navštěvuje(i) jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti předškolního věku
- údaje o nároku na peněžitou pomoc v mateřství, nemocenské poskytnuté v souvislosti s porodem a náhradu mzdy podle § 192 zákoníku práce a jejich výši
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplátě.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne	. . 20	Podpis žadatele:
---	-----	--------	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby **průkaz totožnosti**, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- pokud některý z rodičů má nárok na peněžitou pomoc v mateřství, nemocenské poskytnuté v souvislosti s porodem a náhradu mzdy podle § 192 zákoníku práce, **Potvrzení o nároku na dávky (náhrady) ovlivňující nárok a výši rodičovského příspěvku** (dokládá pouze rodič, který pobíral peněžitou pomoc v mateřství od jiného plátce než OSSZ/PSSZ/MSSZ)
- pokud jste v části F provedl(a) volbu výše požadované dávky převyšující 13 000 Kč nebo v případě, že žádáte o rodičovský příspěvek na dvě nebo více současně narozené děti, převyšující 19 500 Kč, **Potvrzení o nároku na dávky (náhrady) ovlivňující nárok a výši rodičovského příspěvku** (dokládá pouze rodič, který pobíral peněžitou pomoc v mateřství od jiného plátce než OSSZ/PSSZ/MSSZ) nebo **Potvrzení o denním vyměřovacím základu ovlivňujícím výši rodičovského příspěvku** (dokládá rodič, který nepobíral peněžitou pomoc v mateřství, ale lze mu stanovit denní vyměřovací základ, který použije pro volbu výše rodičovského příspěvku)
- pro dítě nebo současně narozené děti mladší 2 let **Potvrzení o návštěvě jeslí, mateřské školy nebo jiného obdobného zařízení pro děti předškolního věku**, pokud je dítě uvedené v části B navštěvuje
- **Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU**, pokud jste v části H zaškrtl(a) druhou variantu nebo pokud jste u některé z osob proškrtl(a) kolonku Bydliště v ČR
- Doklad o nároku a výši dávky obdobné rodičovskému příspěvku pobírané v jiném státě, pokud jste v části I zaškrtl(a) variantu pobírám/pobíral(a) jsem

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

¹⁶⁾ Pokud jste k datu podání žádosti vyčerpal(a) celkovou částku dávky obdobné rodičovskému příspěvku, která Vám byla vyplacena v jiném státě, vyplňte celkovou částku a měnu. Pokud k datu podání žádosti nadále pobíráte dávku obdobnou rodičovskému příspěvku v jiném státě, vyplňte její měsíční výši. Při ukončení výplaty dávky v jiném státě je třeba tuto skutečnost nahlásit Úřadu práce ČR.

podací razítko	C – S10
----------------	---------

Žádost o náhradní výživné

A. Žadatel - nezaopatřené dítě, které je oprávněnou osobou (osoba žádající o náhradní výživné):

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost: CZE		
Trvalý pobyt: Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Stát:		
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Bydliště v ČR ⁶⁾ :		
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

Doplňující informace o žadateli:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Žadatel je není v plném přímém zaopatření zařízení péče o děti nebo mládež.

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Žadatel náleží nenáleží dávka péčovské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

V případě, že jste v části A kolonku **Bydliště v ČR** proškrtnl(a), zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Žadatel je není rodinným příslušníkem občana EU a EHS, který je v ČR ekonomicky aktivní⁷⁾.

B. Zástupce žadatele (osoba, k jejíž rukám má být výživovací povinnost plněna – příjemce výživného):

Vypíňte v případě, že žádost podává zástupce žadatele.

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Trvalý pobyt: Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Stát:		
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Bydliště v ČR ⁶⁾ :		Vztah k žadateli ⁸⁾ :
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

1) Uveďte všechna jména osoby.

2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

4) Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.

5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště. V opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepesti této osoby s Českou republikou.

7) Za občana EU a EHS, který je v ČR ekonomicky aktivní se považuje osoba, která je na území ČR zaměstnána, vykonává samostatnou výdělečnou činnost nebo od úřadu práce v ČR pobírá dávky v nezaměstnanosti.

8) Do kolonky **Vztah k žadateli** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – zákonný zástupce, 2 – poručník, 3 – pěstoun, 4 – soudem stanovený opatrovník, 5 – jiná osoba, které byl nezletilý svěřen do péče.

C. Údaje o exekuci nebo soudním výkonu rozhodnutí:

Uveďte instituci (soud, exekutorský úřad), u které byl podán návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Instituce:	IČO:
Sídlo:	
Předmět řízení:	Spisová značka ⁹⁾ :

D. Identifikace povinné osoby:

Uveďte osobu, které byla soudem stanovena povinnost hradit výživné osobě uvedené v části A.

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: CZE
Trvalý pobyt ¹⁰⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Stát:		

E. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹¹⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uveďte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:

Pokud jste uvedl(a) způsob výplaty poštovním poukazem, zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Dávám nedávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby Úřad práce ČR předával mé rodné číslo nebo datum narození,

pokud rodné číslo nemám přiděleno, České poště, a to u všech výplat, které jsou mi zasilány poštovní poukázkou, přičemž Česká pošta rodné číslo použije výhradně k vyšší ochraně výplaty dávek.

9) Je-li spisová značka známa, uveďte ji. V opačném případě kolonku nevyplňujte.

10) Je-li známý trvalý pobyt povinné osoby, uveďte jej. V opačném případě adresu nevyplňujte.

11) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

F. Prohlášení žadatele:

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé, jsem si vědom(a), že uvedením nepravdivých údajů o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na dávku, její výši a výplatu se mohu dopustit trestného činu podvodu podle ustanovení § 209 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby:

- a) státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:
 - údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
 - údaje o bydlišti na území České republiky
 - skutečnosti prokazující nezaopatřenost oprávněné osoby
 - další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.
- b) instituce, u které byl podán návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci:
 - bezplatně na vyzvu ÚP ČR sdělila údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši, výplatě a vymáhání.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne . . 20	Podpis žadatele/zástupce:
---	------------	---------------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro uvedené osoby (vyjma osoby povinné hradit výživné) průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list,
- exekuční titul, jehož obsahem je úprava vyživovací povinnosti k oprávněné osobě,
- doklad osvědčující, že byl podán návrh na výkon soudního rozhodnutí nebo exekuce,
- doklad prokazující výši částečného plnění výživného (např. výpis z účtu, písemné potvrzení o předání a převzetí výživného),
- byla-li pohledávka na výživné postoupena, doklad prokazující její postoupení,
- **Prohlášení o přijatém výživném a případném postoupení pohledávky** (dokládá se vždy i v případě, kdy nebylo přijato žádné výživné),
- je-li výživné vymáháno v zahraničí, musí být k žádosti přiložen doklad osvědčující, že byl podán návrh na výkon rozhodnutí příslušnému orgánu v zahraničí nebo žádost o vymáhání výživného prostřednictvím Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí,
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let.
Potvrzení o studiu nebo
Potvrzení o zdravotním stavu nezaopatřeného dítěte
Potvrzení o neschopnosti nezaopatřeného dítěte soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat
výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.

Nevíte-li si rady s vyplněním tohoto tiskopisu, lze kontaktovat zaměstnance Úřadu práce ČR na tel. čísle 800 77 99 00, kteří Vám s vyplněním žádosti pomohou.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

podací razítko VC – S15

Žádost o dávku pěstounské péče - příspěvek na úhradu potřeb dítěte

A. O příspěvek na úhradu potřeb dítěte žádá:

Zaškrtněte prosím jednu z uvedených možností.

- osoba pečující o dítě¹⁾ nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte²⁾ (vyplňte všechny části kromě D)
- zletilé nezaopatřené dítě, které bylo do dne zletilosti svěřeno do péče osoby pečující¹⁾ (vyplňte všechny části kromě částí C, G)

B. Osoba pečující o dítě¹⁾ nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte²⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ³⁾ :
Rodné příjmení ⁴⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: CZE
Trvalý pobyt ⁶⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:
Adresa pro doručování ⁶⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁷⁾ :		
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

1) Osobou pečující o dítě se rozumí:

- fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, pěstounské péče na přechodnou dobu nebo předpěstounské péče nebo osoba, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední neb
 - osoba, která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná nebo
 - osoba, která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje.
- 2) Jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte se rozumí fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do osobní péče rozhodnutím soudu podle § 953 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to ode dne vykonatelnosti takového rozhodnutí.
- 3) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
- 4) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 5) § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 7) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou

C. Nezletilé nezaopatřené děti v osobní péči osoby pečující¹⁾ nebo nezletilé nezaopatřené děti v osobní péči jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte²⁾:

V tabulce uveďte pouze ty děti, na které jste dosud nárok na příspěvek na úhradu potřeb neuplatnil(a).

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ³⁾	Bydliště v ČR ⁷⁾	Závislost I až IV ⁸⁾	Důchod ⁹⁾	§ 953 OZ ¹⁰⁾	Výživné ¹¹⁾
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								

D. Zletilé nezaopatřené dítě, které žádá o příspěvek a které bylo do dne zletilosti svěřeno do péče osoby pečující¹⁾:

Příjmení:		Jméno:		Rodné číslo v ČR ³⁾ :	
Rodné příjmení ⁴⁾ :		Titul před:	za:	Státní příslušnost:	
Trvalý pobyt ⁵⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p.:		Č. orient.: PSČ:	
Adresa pro doručování ⁶⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p.:		Č. orient.: PSČ:	
Bydliště v ČR ⁷⁾ :		Závislost I až IV ⁸⁾ :		Důchod ⁹⁾ : Kč	
Telefon:		E-mail:		ID datové schránky:	

E. Žádám o přiznání dávky ode dne :

- 8) Do kolonky **Závislost I až IV** zapíšte **ANO**, pokud se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 9) Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, zapíšte do sloupce **Důchod** měsíční výši tohoto důchodu v Kč. Pokud dítě není poživitelem důchodu z důchodového pojištění, kolonku proškrtněte.
- 10) Do kolonky **§ 953 OZ** zapíšte **ANO**, pokud máte v osobní péči toto dítě svěřeno rozhodnutím soudu do péče jiné fyzické osoby podle § 953 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Do kolonky **Výživné** zapíšte **ANO**, pokud bylo rodičům nezletilého dítěte svěřeno do Vaší osobní péče podle § 953 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, stanoveno soudem výživné.

F. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹²⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město: (uveďte alespoň město a stát) Stát:	
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město: (uveďte alespoň město)	

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

Pokud jste uvedl(a) způsob výplaty poštovním poukazem, zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Dávám nedávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby Úřad práce ČR předával mé rodné číslo nebo datum narození, pokud rodné číslo nemá přiděleno, České poště, a to u všech výplat, které jsou mi zaslány poštovní poukázkou, přičemž Česká pošta rodné číslo použije výhradně k vyšší ochraně výplaty dávek.

G. Adresy trvalého pobytu nezletilých dětí uvedených v části C, u nichž je tato adresa odlišná od adresy trvalého pobytu osoby pečující o dítě¹⁾ nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte²⁾ uvedené v části B:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ³⁾ :
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:	
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ³⁾ :
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:	
Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ³⁾ :
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:	

H. Údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Zaškrtněte prosím jednu ze dvou následujících variant.

Pro osobu pečující o dítě¹⁾ nebo jinou osobu odpovědnou za výchovu dítěte²⁾, jejího manžela/manželku nebo druhu/družku, pro všechny jejich nezaopatřené děti a pro ostatní osoby, které s nimi patří do okruhu osob společně posuzovaných³⁾, platí:

- jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky⁴⁾,
- nemají bydliště v jiném členském státě Evropské unie,
- neppracují v jiném členském státě Evropské unie,
- nepobírají dávku v nezaměstnanosti nebo důchod v jiném státě Evropské unie,
- nejsou občany jiného členského státu Evropské unie,
- nejsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky bydlícími v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky pracujícími, studujícími nebo žijícími.

Neplatí předchozí varianta.

¹²⁾ Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.
¹³⁾ § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

I. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že děti uvedené v části C nejsou v plném přímém zaopatření ústavního zařízení, ani v péči jiné osoby, které bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů, ani v osobní péči jiné osoby, která nemá k dítěti vyživovací povinnost, jestliže probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem, ani v osobní péči jiné fyzické osoby.

Veškeré údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:

- údaje o prohlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby pro všechny děti, u nichž je v žádosti tento stav uveden
- skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatu

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Rozhodnými skutečnostmi pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu jsou např. ukončení nezaopatřenosti svěřeného dítěte (zejména ukončení studia), svěřené dítě je poživatelem důchodu z důchodového pojištění, předání svěřeného dítěte do péče ústavního zařízení, předání svěřeného dítěte do péče jiné fyzické osoby na základě rozhodnutí soudu nebo předání svěřeného dítěte do osobní péče jiné fyzické osoby apod.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne . . 20	Podpis žadatele:
---	------------	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud u průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péčovské péče, rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do předpěstounské péče na přechodnou dobu, rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do předpěstounské péče, rozhodnutí soudu o jmenování poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje), rozhodnutí o svěřeni dítěte do osobní péče jiné fyzické osoby dle § 953 OZ) nebo návrh, který byl podán k soudu na svěřeni dítěte/děti do péčovské péče, předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte, usnesení o zahájení řízení o svěřeni dítěte do péčovské péče nebo předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední
- aktuální rozhodnutí soudu o stanovení výživného pro děti, které byly svěřeny do osobní péče jiné fyzické osoby podle § 953 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- čestné prohlášení osoby o počátečním datu osobní péče o dítě, která podala návrh na svěřeni dítěte do její péčovské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její péčovské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední. Čestné prohlášení se podává na tiskopise předepsaném ministerstvem.
- rozhodnutí krajského úřadu o zařazení osoby do evidence osob, které mohou vykonávat péčovskou péči na přechodnou dobu podle § 27a odst. 1 až 3 zákona, jedná-li se o osobu v evidenci
- vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16a odst. 3 zákona, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3 zákona
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od 15 let:
Potvrzení o studiu nebo
Rozhodnutí o přerušeni studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo
Potvrzení o zdravotním stavu nebo
Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
Potvrzení o vedení v evidenci úřadu práce pro uchazeče o zaměstnání po skončení povinné školní docházky do 18. roku věku
- **V případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, rozhodnutí o přiznání důchodu a potvrzení o jeho výši** (rozhodnutí ČSSZ, VÚSZ, OSZMV nebo od jiného plátce).
- **Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU, pokud jste v části H zaškrtnl(a) druhou variantu nebo pokud jste u některé z osob proškrtl(a) kolonku Bydliště v ČR.**

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

Úřad práce ČR

SPOD

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko	VC – S15
----------------	----------

Žádost o dávku péčovské péče - odměna péčovce

A. Žadatel - osoba pečující o dítě nebo osoba v evidenci¹⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost: CZE
Místo narození:		
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	Ulice:
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:
PSČ:	Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	
Ulice:	Část obce:	Č. p.:
Č. orient.:	PSČ:	Bydliště v ČR ⁶⁾ :
Telefon:	E-mail:	Rodinný stav ⁷⁾ :
ID datové schránky:		

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Jsem nejsem veden(a) v evidenci osob, které mohou vykonávat péčovskou péči na přechodnou dobu.

B. Manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti:

Vztah k žadateli:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

manžel(ka) poručník žijící ve společné domácnosti

Podpisem stvrzuje manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti správnost a úplnost uvedených údajů a dává souhlas s tím, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplátě. Adresu trvalého pobytu a adresu pro doručování vyplňte pouze v případě, že jsou odlišné od adres uvedených v části A.

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	Ulice:
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:
PSČ:	Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	
Ulice:	Část obce:	Č. p.:
Č. orient.:	PSČ:	Telefon:
E-mail:	ID datové schránky:	Bydliště v ČR ⁶⁾ :
Podpis:		

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti je není veden(a) v evidenci osob, které mohou vykonávat péčovskou péči na přechodnou dobu.

1) Osobou pečující o dítě se rozumí:

- fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do péčovské péče, péčovské péče na přechodnou dobu nebo předpéčovské péče nebo
 - osoba, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její péčovské péče nebo předpéčovské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední nebo
 - osoba, která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěřeni dítěte do její péčovské péče nebo předpéčovské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná nebo
 - osoba, která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje.
- Osobou v evidenci se rozumí fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat péčovskou péči na přechodnou dobu.
- Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).
 - Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
 - § 47o zákona č.359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
 - Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
 - Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.
 - Do kolonky **Rodinný stav** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1–svobodný(á), 2–ženatý/vdaná, 3–vdovec/vdova, 4–rozvedený(á), 5 - registrované partnerství.

C. Děti v osobní péči osoby pečující¹⁾, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči⁸⁾:

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Závislost I až IV ⁹⁾	Přechodné ¹⁰⁾	Péče ¹¹⁾
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							

D. Žádám o přiznání dávky ode dne:

E. Informace o prohlášení poplatníka daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků¹²⁾:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Uplatňuji neuplatňuji u Úřadu práce ČR nárok na slevu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

F. Informace potřebné pro přihlášení k nemocenskému pojištění:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant. Pokud důchod pobíráte, uveďte odkdy a zvolte jednu ze sedmi variant druhu tohoto důchodu.

Nepobírám pobírám důchod od a to:

☐ starobní	☐ ze zahraničí charakteru starobního
☐ starobní důchod před dosažením důchodového věku	☐ ze zahraničí charakteru invalidního III. stupně
☐ invalidní III. stupně	☐ ze zahraničí charakteru invalidního I. nebo II. stupně
☐ invalidní I. nebo II. stupně	

Pokud jste byl(a) jako zaměstnanec účasten (účastna) nemocenského (popř. důchodového nebo úrazového) pojištění v cizině a po jeho skončení jste v ČR zatím nebyl(a) zaměstnan(a), uveďte následující informace o nositeli pojištění a své číslo pojištění.

Název nositele pojištění:
Adresa: Ulice: Č.p.:
Obec:
Post Code: Stát:
Číslo pojištění:

8) Zprostředkovanou pěstounskou péčí se dle § 47a odst. 1 písm. b) ZSPOD rozumí:

- pěstounská péče poskytovaná dítěti osobou pečující po doručení oznámení o vhodnosti této osoby stát se pěstounem tohoto dítěte podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3 ZSPOD (zájemce o pěstounskou péči byl krajským úřadem po absolvování odborného posouzení a příprav k přijetí do rodiny zařazen do příslušné evidence a následně vybrán jako vhodný pěstoun pro konkrétní dítě),
 - pěstounská péče na přechodnou dobu (osoba je zařazena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu),
 - pěstounská péče poskytovaná sourozenci dítěte svěřeného do pěstounské péče podle bodu 1, je-li poskytována toutéž osobou pečující (zde je pěstounskou rodinu možné považovat za osoby blízké z titulu péče o sourozence a je možné podat návrh přímo na soud, nemusí dojít k „párování“ ze strany krajského úřadu).
- 9) Do kolonky **Závislost I až IV** zapíše ANO, pokud se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 10) Do kolonky **Přechodné** zapíše ANO, pokud je dítě svěřené do pěstounské péče na přechodnou dobu, v opačném případě kolonku proškrtněte.
- 11) Do kolonky **Péče** zapíše S, pokud má dítě ve společné péči; Z, pokud je dítě ve výlučné péči žadatele; M, pokud je dítě ve výlučné péči manžela(ky) žadatele nebo poručníka žijícího se žadatelem ve společné domácnosti.
- 12) Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na úrazové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti.

G. Informace pro úhrady zdravotního pojištění:

Vyplňte prosím název zdravotní pojišťovny.

Název zdravotní pojišťovny:

H. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹³⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

Pokud jste uvedl(a) způsob výplaty poštovním poukazem, zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Dávám nedávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby Úřad práce ČR předával mé rodné číslo nebo datum narození,

pokud rodné číslo nemám přiděleno, České poště, a to u všech výplat, které jsou mi zasílány poštovní poukázkou, přičemž Česká pošta rodné číslo použije výhradně k vyšší ochraně výplaty dávek.

I. Údaje pro vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR¹⁴⁾:

13) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

14) Jestliže příslušná osoba je v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírá dávky v nezaměstnanosti, uveďte **ANO**, jinak kolonku proškrtněte.

J. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, splňují podmínky nezaopatřenosti a trvale se mnou žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Prohlašuji, že děti uvedené v části C nejsou v plném přímém zaopatření ústavního zařízení, ani v péči jiné osoby, které bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů, ani v osobní péči jiné osoby, která nemá k dítěti vyživovací povinnost, jestliže probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem, ani v osobní péči jiné fyzické osoby.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí

- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nepříznivý zdravotní stav každého dítěte, u kterého jste v části C uvedl(a) závislost na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I, II, III nebo IV
- údaje prokazující skutečnosti, které jste uvedl(a) v částech E, F, G a H
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatu.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Rozhodnými skutečnostmi pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu jsou např. ukončení nezaopatřenosti svěřeného dítěte (zejména ukončení studia), svěřením dítěte je poživatelem důchodu z důchodového pojištění, předání svěřeného dítěte do péče ústavního zařízení, předání svěřeného dítěte do péče jiné fyzické osoby na základě rozhodnutí soudu, do faktické péče jiné fyzické osoby apod.

V	dne	. . 20	Podpis žadatele:
---	-----	--------	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu, rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do předpěstounské péče, rozhodnutí soudu o jmenování poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje) nebo návrh, který byl podán k soudu na svěřeni dítěte/děti do pěstounské péče, předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte nebo usnesení o zahájení řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední
- čestné prohlášení osoby o počátečním datu osobní péče o dítě, která podala návrh na svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední. Čestné prohlášení se podává na tiskopise předepsaném ministerstvem.
- rozhodnutí krajského úřadu o zařazení osoby do evidencí osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu podle § 27a odst. 1 až 3 zákona, pokud je osoba uvedena v části A nebo B v této evidenci veden
- vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16a odst. 3 zákona, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3 zákona
- oznámení krajského úřadu o vhodnosti podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3 zákona
- pro všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, jejich nezaopatřenost:
Potvrzení o studiu nebo Rozhodnutí o přerušení studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo Potvrzení o zdravotním stavu nebo Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
- skutečnosti, které jste uvedl(a) v částech E, F, G a H
- **Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**, pokud v části E uplatňujete nárok na slevu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků u Úřadu práce ČR.
- **Rozhodnutí o přiznání důchodu z důchodového pojištění** (rozhodnutí ČSSZ, VÚSZ, OSZMV nebo od jiného plátce).
- **Potvrzený formulář A1 Koordinace systému sociálního zabezpečení** od zahraniční instituce v případě zaměstnání v jiné členské zemi EU.

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

podací razítko	VC – S15
----------------	----------

Žádost o dávku péstounské péče - příspěvek při péstounské péči

A. Žadatel - osoba pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou péstounskou péčí¹⁾:

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
		Státní příslušnost: CZE
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Bydliště v ČR ⁶⁾ :	Rodinný stav ⁷⁾ :	
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:

B. Manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti:

Vztah k žadateli:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

manžel(ka)

poručník žijící ve společné domácnosti

Podpisem stvrzuje manžel(ka) žadatele nebo poručník žijící se žadatelem ve společné domácnosti správnost a úplnost uvedených údajů a dává souhlas s tím, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplátě. Adresu trvalého pobytu a adresu pro doručování vyplňte pouze v případě, že jsou odlišné od adres uvedených v části A.

Příjmení:	Jméno:	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
		Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁴⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.: PSČ:
Telefon:	E-mail:	ID datové schránky:
Bydliště v ČR ⁶⁾ :		Podpis:

1) Osobou pečující o dítě se rozumí:

- fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do péstounské péče nebo předpěstounské péče nebo
 - osoba, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její péstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední nebo
 - osoba, která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěřeni dítěte do její péstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná nebo
 - osoba, která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje.
- Všechny výše uvedené možnosti nebyly zprostředkovány krajským úřadem podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3 zákona č. 359/1999, o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).
 - Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
 - § 47o zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
 - Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem
 - Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.
 - Do kolonky **Rodinný stav** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství.

C. Děti v osobní péči osoby pečující¹⁾, která poskytuje dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči⁸⁾:

č.	Příjmení	Jméno	Rodné číslo v ČR ²⁾	Bydliště v ČR ⁶⁾	Závislost II, III, IV ⁹⁾	Vyživovací povinnost ¹⁰⁾	Péče ¹¹⁾
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

D. Žádám o přiznání dávky ode dne:

E. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹²⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město a stát)		
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	Stát:
(uveďte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p.: Č. orient.: PSČ:

Pokud jste uvedl(a) způsob výplaty poštovním poukazem, zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant.

Dávám nedávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby Úřad práce ČR předával mé rodné číslo nebo datum narození,

pokud rodné číslo nemám přiděleno, České poště, a to u všech výplat, které jsou mi zaslány poštovní poukázkou, přičemž Česká pošta rodné číslo použije výhradně k vyšší ochraně výplaty dávek.

8) **Nezprostředkovanou pěstounskou péčí** se rozumí pěstounská péče, kdy je dítě v osobní péči osoby příbuzné nebo blízké, případně si pěstoun sám dítě vybral a požádal o jeho svěřeni do své pěstounské péče. V těchto případech krajský úřad nerozhodoval o zařazení žadatele do příslušné evidence, nedošlo k „napárování“ ke zcela neznámému dítěti a vystavení oznámení o vhodnosti pěstouna ke konkrétnímu dítěti, ale o dítě je pečováno typicky v rámci širší rodiny či komunity.

9) Do kolonky **Závislost II, III, IV** zapíšte **ANO**, pokud se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech kolonku proškrtněte.

10) Do kolonky **Vyživovací povinnost** zapíšte **ANO**, pokud jste osobou, která má vůči dítěti vyživovací povinnost (např. prarodič nebo praprarodič).

11) Do kolonky **Péče** zapíšte **S**, pokud máte dítě ve společné péči; **Z**, pokud je dítě ve výlučné péči žadatele; **M**, pokud je dítě ve výlučné péči manžela(ky) žadatele nebo poručníka žijícího se žadatelem ve společné domácnosti.

12) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

F. Údaje pro vyplácení dávek v rámci Evropské unie:

Údaje o žadateli:

Zaměstnání nebo dávky v nezaměstnanosti v ČR¹³⁾:

G. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, splňují podmínky nezaopatřenosti a trvale se mnou žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Prohlašuji, že děti uvedené v části C nejsou v plném přímém zaopatření ústavního zařízení, ani v péči jiné osoby, které bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů, ani v osobní péči jiné osoby, která nemá k dítěti vyživovací povinnost, jestliže probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem, ani v osobní péči jiné fyzické osoby.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí:

- údaje o přihlášení se k trvalému pobyt
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nepříznivý zdravotní stav každého dítěte, u kterého jste v části C uvedl(a) závislost na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo IV
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplati.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu.

Rozhodnými skutečnostmi pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu jsou např. ukončení nezaopatřenosti svěřeného dítěte (zejména ukončení studia), svěřené dítě je poživatelem důchodu z důchodového pojištění, předání svěřeného dítěte do péče ústavního zařízení, předání svěřeného dítěte do péče jiné fyzické osoby na základě rozhodnutí soudu, do faktické péče jiné fyzické osoby apod.

V	dne . . . 20	Podpis žadatele:
---	--------------	------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do předpěstounské péče, rozhodnutí soudu o jmenování poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje) nebo návrh, který byl podán k soudu na svěřeni dítěte/děti do pěstounské péče, předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte nebo usnesení o zahájení řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední
- čestné prohlášení osoby o počátečním datu osobní péče o dítě, která podala návrh na svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěřeni dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední. Čestné prohlášení se podává na tiskopise předepsaném ministerstvem.
- vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16a odst. 3 zákona, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3 zákona
- pro všechny uvedené děti, které již jsou zletilé, jejich nezaopatřenost:
Potvrzení o studiu nebo Rozhodnutí o přerušeni studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo Potvrzení o zdravotním stavu nebo Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

¹³⁾ Jestliže příslušná osoba je v ČR zaměstnána nebo od úřadu práce v ČR pobírá dávky v nezaměstnanosti, uveďte ANO, jinak kolonku proškrtněte.

Přidávky na děti č.	Kindergeld-Nr.
<input type="text"/>	
Daňové identifikační číslo žadatele v Německu (nutno vyplnit) Steuerliche Identifikationsnummer der antragstellenden Person in Deutschland (zwingend auszufüllen)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

k

Respektujte prosím připojené pokyny a formulář Přidávky na děti.
 Beachten Sie bitte die anhängenden Hinweise und das Merkblatt Kindergeld.

Žádost o přidávky na děti

Připojte prosím „Přílohu Dítě“ pro každé dítě, na které žádáte o přídavek.

Telefonické dotazy během dne na číslem:
 Rückfrage tagsüber unter Nr.:

Počet připojených „Příloh Dítě“:

Antrag auf Kindergeld

Bitte fügen Sie für jedes Kind, für das Kindergeld beantragt wird, eine „Anlage Kind“ bei.
 Anzahl der beigefügten „Anlage Kind“: ...

1 Údaje o žadateli

Angaben zur antragstellenden Person

Příjmení Familiennamen		Titul Titel	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
Jméno Vorname		Příp. rodné jméno a příjmení z dřívějšího manželství ggf. Geburtsname und Familienname aus früherer Ehe	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
Datum narození Geburtsdatum	Místo narození Geburtsort	Pohlaví Geschlecht	Státní příslušnost * (viz pokyny) Staatsangehörigkeit * (siehe Hinweise)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

* **nejedná-li** se o Německo, **ale** stát EU/EHP, vyplňte „Přílohu EU“
 * **nejedná-li** se o stát EU/EHP nebo Švýcarsko, připojte povolení k pobytu
 * **wenn nicht** Deutschland, **aber** EU-/EWR-Staat, bitte „Anlage EU“ ausfüllen!
 * **wenn nicht** EU-/EWR-Staat oder Schweiz, bitte Aufenthaltstitel beifügen!

Adresa (ulice/náměstí, číslo domu, poštovní směrovací číslo, místo bydliště, stát)
 Anschrift (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort, Staat)

Rodinný stav:
 Familienstand:

svobodná/ý
 ledig

od
 seit

vdaná/ženatý
 verheiratet

vdova/vdovec
 verwitwet

žijící v registrovaném partnerství
 in eingetragener Lebenspartnerschaft lebend

rozvedená/ý
 geschieden

žijící trvale odděleně
 dauernd getrennt lebend

2 Údaje o manželovi/manželce, resp. registrované(m) životní(m) partnerovi/partnerce nebo druhém biologickém rodiči, resp. nevlastním rodiči žijícím ve společné domácnosti

Angaben zum/zur Ehepartner(in) bzw. eingetragenen Lebenspartner(in) oder zum anderen leiblichen Elternteil bzw. Stiefelternanteil im gemeinsamen Haushalt

Příjmení Familiennamen		Jméno Vorname		Titul Titel	
<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>	
Datum narození Geburtsdatum	Státní příslušnost Staatsangehörigkeit		Příp. rodné jméno a příjmení z dřívějšího manželství ggf. Geburtsname und Familienname aus früherer Ehe		
<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>		

Adresa, pokud je odlišná od navrhující osoby, např. v případě jiného bydliště v tuzemsku či v zahraničí
 (ulice/náměstí, číslo domu, poštovní směrovací číslo, místo bydliště, stát)
 Anschrift, wenn abweichend von antragstellender Person, z. B. bei weiterem Wohnsitz im In- oder Ausland (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort, Staat)

KG 1-z- 0122 - Stand Juli 2022

3 Údaje o způsobu platby
Angaben zum Zahlungsweg

IBAN IBAN	
BIC BIC	
Banka, finanční ústav (příp. i pobočka) Bank, Finanzinstitut (ggf. auch Zweigstelle)	
Majitelem/majitelkou účtu je Kontoinhaber(in) ist	
☐ Žadatel/ka uvedený/á pod bodem 1 antragstellende Person wie unter Nr. 1	
☐ nikoliv žadatel/ka, nýbrž: nicht antragstellende Person, sondern	
Příjmení, jméno Familienname, Vorname	

4 Vyrozumění nezasílat mně, nýbrž následující osobě (např. daňovému poradci, advokátovi, atd.):

Der Bescheid soll nicht mir, sondern folgender Person (z. B. Steuerberater, Rechtsanwalt, etc.) zugesandt werden:

Příjmení Familienname	Jméno Vorname
Adresa, pokud je odlišná od navrhující osoby (ulice/náměstí, číslo domu, poštovní směrovací číslo, místo bydliště, stát) Anschrift, wenn abweichend von antragstellender Person (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort, Staat)	

5 Údaje o dětech
Angaben zu Kindern

Za každé dítě, pro které žádáte o přídavky, je třeba podat vyplněnou „Přílohu Dítě“ zvlášť.
Für jedes Kind, für das Kindergeld beantragt wird, ist eine gesonderte „Anlage Kind“ auszufüllen einzureichen.

Na tyto děti již přídavky pobírám
(I v případě jiného bankovního spojení, vyčlenění a úhrady):
Für folgende Kinder beziehe ich bereits Kindergeld
(auch in Fällen der abweichenden Kontoverbindung, Abzweigung und Erstattung):

Jméno dítěte, příp. odlišné příjmení Vorname des Kindes, ggf. abweichender Familienname	Datum narození Geburtsdatum	Pohlaví Geschlecht	U které Familienkasse (Číslo přídavku na dítě / osobní číslo zaměstnance)? Bei welcher Familienkasse (Kindergeldnummer, Personalnummer)?

6 Následující započítávané děti mají být zohledněny:
 Folgende Zählkinder sollen berücksichtigt werden:

Jméno dítěte, příp. odlišné příjmení Vorname des Kindes, ggf. abweichender Familienname	Datum narození Geburtsdatum	Pohlaví Geschlecht	Kdo pobírá přídavky na děti (Příjmení, jméno)? Wer bezieht das Kindergeld (Familienname, Vorname)?	U které Familienkasse (Číslo přídavku na dítě / osobní číslo zaměstnance)? Bei welcher Familienkasse (Kindergeldnummer, Personalnummer)?

Potvrzuji, že všechny údaje (taky v přílohách) jsou úplné a odpovídají pravdě. Je mi známo, že veškeré změny, které jsou pro nárok na přídavky na děti důležité, musím Familienkasse sdělit neprodleně. Obsah letáku o přídavcích na děti (k nalezení na www.familienkasse.de) jsem vzal na vědomí.

Ich versichere, dass alle Angaben (auch in den Anlagen) vollständig sind und der Wahrheit entsprechen. Mir ist bekannt, dass ich alle Änderungen, die für den Anspruch auf Kindergeld von Bedeutung sind, unverzüglich der Familienkasse mitzuteilen habe. Den Inhalt des Merkblattes Kindergeld (zu finden unter www.familienkasse.de) habe ich zur Kenntnis genommen.

Upozornění k ochraně osobních údajů:

Vaše osobní údaje jsou zpracovávány podle § 31, § 62 až 78 zákona o daních z příjmů a ustanovení daňového řádu, resp. na základě zákona o přídavku na dítě a zákona o sociálním zabezpečení. Účelem zpracování je ověření Vašeho nároku na přídavek na dítě. Bližší informace o tom, jak jsou Vaše osobní údaje pokladnou pro vyplácení přídavků na dítě (Familienkasse) zpracovávány, a o Vašich právech dle článků 13 až 22 obecného nařízení o ochraně osobních údajů naleznete na internetu na stránce Vaší pokladny pro vyplácení přídavků na dítě (na adrese www.arbeitsagentur.de/datenschutz-familienkasse), kde naleznete také kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů. Po ukončení vyplácení přídavku na dítě se příslušný spis zpravidla uschovává po dobu 6 let.

Hinweis zum Datenschutz:
 Ihre Daten werden gemäß der §§ 31, 62 bis 78 Einkommensteuergesetz und der Regelungen der Abgabenordnung bzw. aufgrund des Bundeskindergeldgesetzes und des Sozialgesetzbuches verarbeitet. Zweck der Verarbeitung der Daten ist die Prüfung Ihres Anspruchs auf Kindergeld. Nähere Informationen über die Verarbeitung Ihrer Daten durch die Familienkasse und zu Ihren Rechten nach Artikel 13 bis 22 der Datenschutz-Grundverordnung erhalten Sie im Internet auf der Seite Ihrer Familienkasse (zu finden unter www.arbeitsagentur.de/datenschutz-familienkasse), auf der auch die Kontaktdaten der/des Datenschutzbeauftragten bereitgestellt sind. Kindergeldakten werden in der Regel nach dem Ende der Kindergeldzahlung noch für 6 Jahre aufbewahrt.

Datum Datum

.....
 Podpis návrhující osoby příp. zákonného zástupce
 Unterschrift der antragstellenden Person bzw. der gesetzlichen Vertretung

Souhlasím s tím, aby byly přídavky na děti určeny příp. schváleny ve prospěch návrhující osoby.
 Ich bin damit einverstanden, dass das Kindergeld zugunsten der antragstellenden Person festgesetzt bzw. bewilligt wird.

Datum Datum

.....
 Podpis osoby uvedené pod bodem 2, příp. jejího zákonného zástupce
 Unterschrift der unter Punkt 2 genannten Person bzw. deren gesetzlichen Vertretung

Příjmení a jméno žadatele Familiennamen und Vorname der antragstellenden Person	
<input type="text"/>	
Přidávky na děti č.	Kindergeld-Nr.
<input type="text"/>	<input type="text"/>

k

Příloha Dítě k žádosti o přidávky na děti ze dne poř. č.

Anlage Kind zum Antrag auf Kindergeld vom ...
Lfd. Nr. ...

Respektujte prosím pokyny k žádosti o přidávky na děti a formulář Přidávky na děti.
Bitte beachten Sie die Hinweise zum Antrag auf Kindergeld und das Merkblatt Kindergeld.

1 Údaje o dítěti Angaben zum Kind

Daňové identifikační číslo dítěte
(pokud přiděleno, nutno vyplnit)
Steuerliche Identifikationsnummer des Kindes
(soweit vergeben zwingend auszufüllen)

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Příjmení Familiennamen	Titul Titel
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Jméno Vorname	Rodné jméno Geburtsname
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Datum narození Geburtsdatum	Místo narození Geburtsort	Pohlaví Geschlecht	Státní příslušnost Staatsangehörigkeit
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Adresa, pokud je odlišná od navrhující osoby (ulice/náměstí, číslo domu, poštovní směrovací číslo, místo bydliště, stát)
Anschrift, wenn Abweichend von antragstellender Person (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort, Staat)

Důvod odlišné adresy (např. pobyt na jiném bydlišti v tuzemsku či v zahraničí, u prarodičů, v pečovatelské instituci / domově, kvůli školnímu a profesnímu vzdělávání)
Grund der abweichenden Anschrift (z. B. Unterbringung in weiterem Wohnsitz im In- oder Ausland, bei Großeltern, in einer Pflegestelle/einem Heim, wegen Schul- oder Berufsausbildung)

2 Vztah nezletilého dítěte Kindschaftsverhältnis

	vlastní dítě leibliches Kind	adoptivní dítě *) Adoptivkind *)	dítě v péstounské péči Pflegekind	nevlastní dítě Stiefkind	vnuče Enkelkind
k žadající osobě zur antragstellenden Person	☐	☐	☐	☐	☐
k manželovi/manželce, příp. registrované(mu) životní(mu) partnerovi/partnerce zum/zur Ehepartner(in) bzw. eingetragenen Lebenspartner(in)	☐	☐	☐	☐	☐
k jiné osobě (např. jiný ze dvou rodičů; prosím, doložte údaje) zu einer anderen Person (z. B. anderer Elternteil; bitte unten Angaben machen)	☐	☐	☐	☐	☐

*) příp. přiložte rozhodnutí o přijetí

*) ggf. Annahmebeschluss beifügen

Údaje k jiné osobě (prosím, zapíšte zde)

Angaben zur anderen Person (bitte hier eintragen)

Příjmení Familiennamen	Jméno Vorname	Datum narození Geburtsdatum
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Poslední známá adresa (ulice/náměstí, číslo domu, poštovní směrovací číslo, místo bydliště, stát) letzte bekannte Anschrift (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort, Staat)	Státní příslušnost Staatsangehörigkeit
<input type="text"/>	<input type="text"/>

příp. doplňující údaje (např. zemřel, otcovství není potvrzeno, neznámé)
ggf. Zusatzangaben (z. B. verstorben, Vaterschaft nicht festgestellt, unbekannt)

KG 1-zz Anlage Kind - 01.22 - Stand Juli 2022

K 3.2 Údaje o výdělečné činnosti (pouze u zápisů pod bodem 3.1)

Zu 3.2: Angaben zur Erwerbstätigkeit (nur bei Eintragungen unter 3.1)

b) Dítě bylo/je výdělečně činné, resp. bude výdělečně činné
Das Kind war/ist erwerbstätig bzw. wird erwerbstätig sein.

ano ja ne (dále bod 3.3) nein (weiter bei 3.3)

Činnost Tätigkeit

jedno nebo více drobných zaměstnání ve smyslu
§§ 8, 8a sociálního zákoníku IV (tzv. mini job)
*eine oder mehrere geringfügige Beschäftigung(en)
im Sinne der §§ 8, 8a SGB IV (sog. Minijob)*

jiná výdělečná činnost
andere Erwerbstätigkeit

Nadřízený úřad, resp. zaměstnavatel (jméno, adresa):
Dienstherr bzw. Arbeitgeber (Name, Anschrift):

další výdělečná činnost
(v případě více než dvou zaměstnání vyplňte na zvláštním listu)
weitere Erwerbstätigkeit
(bei mehr als zwei Beschäftigungen Angaben auf gesondertem Blatt)

Nadřízený úřad, resp. zaměstnavatel (jméno, adresa):
Dienstherr bzw. Arbeitgeber (Name, Anschrift):

Celková (dohodnutá) pravidelná týdenní pracovní doba: hodin
Insgesamt (vereinbarte) regelmäßige wöchentliche Arbeitszeit: Stunden

3.3 Údaje v případě postižení

Angaben zum Vorliegen einer Behinderung

Má dítě postižení, které se vyskytlo před uplynutím 25. roku života?

Liegt bei dem Kind eine Behinderung vor, welche vor Vollendung des 25. Lebensjahres eingetreten ist?

 ano ja ne nein**4 Žádal nebo pobíral jste Vy nebo osoba uvedená pod bodem 2 na toto dítě již dětské přídavky?**

Haben Sie oder eine unter Punkt 2 genannte Person für dieses Kind bereits Kindergeld beantragt oder erhalten?

ano, prosím zde uvést ja, bitte hier Angaben machen ne nein

Příjmení, jméno žadající, resp. pobírající osoby Datum narození
Familiennamen, Vorname der antragstellenden bzw. kindergeldbeziehenden Person Geburtsdatum

období Zeitraum

Familienkasse, adresa číslo přídavků na dítě
Familienkasse, Anschrift Kindergeldnummer

5 Jste nebo byl/a jste Vy nebo osoba uvedená pod bodem 2, k níž má dítě jako nezletilé vztah, v posledních 5 letech před podáním žádosti činný/á ve veřejné službě?

Sind oder waren Sie oder eine unter Punkt 2 genannte Person, zu der das Kind in einem Kindschaftsverhältnis steht, in den letzten 5 Jahren vor der Antragstellung im öffentlichen Dienst tätig?

ano, prosím zde uvést ja, bitte hier Angaben machen ne nein

Příjmení, jméno zaměstnance
Familiennamen, Vorname des Beschäftigten

období Zeitraum

Jméno/název zaměstnavatele, příp. úřadu
Name/Bezeichnung des Dienstherrn/Arbeitgebers bzw. der Dienststelle

Adresa zaměstnavatele, příp. úřadu
Anschrift des Dienstherrn/Arbeitgebers bzw. der Dienststelle

Název a adresa příslušné Familienkasse, pokud se liší od zaměstnavatele
Name und Anschrift der zuständigen Familienkasse, sofern abweichend vom Dienstherrn/Arbeitgeber

6 Máte nebo měl/a jste Vy nebo osoba uvedená pod bodem **2** na dítě v posledních 5 letech před podáním žádosti nárok na peněžité dávky na dítě od nějakého orgánu mimo Německo nebo od nějaké mezistátní nebo nadnárodní instituce?

Besteht oder bestand für Sie oder eine unter Punkt 2 genannte Person für das Kind in den letzten 5 Jahren vor der Antragstellung ein Anspruch auf eine kindbezogene Geldleistung von einer Stelle außerhalb Deutschlands oder von einer zwischen- oder überstaatlichen Einrichtung?

ano, prosím zde uvést
ja, bitte hier Angaben machen

ne
nein

Příjmení, jméno pobírající osoby Familiennamen, Vorname der beziehenden Person		Datum narození Geburtsdatum	
Druh dávky Leistung	měsíční částka monatlicher Betrag	Euro	od/od ab/von
instituce poskytující dávku, adresa leistende Stelle, Anschrift		do bis	
		Spisová značka Aktenzeichen	

7 Byl/a jste Vy nebo osoba uvedená pod bodem **2**, k níž má dítě jako nezletilý vztah, v posledních 5 letech před podáním žádosti

Sind oder waren Sie oder eine unter Punkt 2 genannte Person, zu der das Kind in einem Kindschaftsverhältnis steht, in den letzten 5 Jahren vor der Antragstellung

- a) činný/á mimo Německo jako zaměstnanec/zaměstnankyně, podnikatel/ka nebo pracovník/pracovnice pomoci rozvojovým zemím?
außerhalb Deutschlands als Arbeitnehmer(in), Selbständige(r), Entwicklungshelfer(in) tätig?
- ano
ja
- ne
nein
- b) činný/á v Německu v pobočce nebo zařízení jiného státu nebo jako příslušník/příslušnice ozbrojených sil NATO?
in Deutschland bei einer Dienststelle oder Einrichtung eines anderen Staates oder als Angehörige(r) der NATO-Streitkräfte tätig?
- ano
ja
- ne
nein
- c) zaměstnán/a v Německu na podnět zaměstnavatele se sídlem mimo Německo (kupř. osoba vyslaná na práci v zahraničí)?
in Deutschland auf Veranlassung eines Arbeitgebers mit Sitz außerhalb Deutschlands beschäftigt (z. B. entsandte Person)?
- ano
ja
- ne
nein

Jestliže ano, prosím zde uvést:
Wenn ja, bitte hier Angaben machen:

Příjmení, jméno pracovníka/pracovnice Familiennamen, Vorname des/der Beschäftigten	od/od ab/von	do bis	období Zeitraum
Příjmení / název nadřízeného úřadu / zaměstnavatele (příp. osobní číslo), resp. podniku, pracoviště či zařízení Name/Bezeichnung des Dienstherrn/Arbeitgebers (ggf. Personalnummer) bzw. des Unternehmens, der Dienststelle oder Einrichtung			
Adresa nadřízeného úřadu u zaměstnavatele, podniku, pracoviště nebo zařízení Anschrift des Dienstherrn/Arbeitgebers, des Unternehmens, der Dienststelle oder Einrichtung			
Místo/země výdělečné činnosti Ort/Land der Erwerbstätigkeit			

Potvrzuji, že všechny údaje jsou úplné a odpovídají pravdě. Je mi známo, že veškeré změny, které jsou pro nárok na přídavky na děti důležité, musím *Familienkasse* sdělit neprodleně. Obsah letáku o přídavcích na děti (k nalezání na www.familienkasse.de) jsem vzal na vědomí.

Ich versichere, dass alle Angaben vollständig sind und der Wahrheit entsprechen. Mir ist bekannt, dass ich alle Änderungen, die für den Anspruch auf Kindergeld von Bedeutung sind, unverzüglich der Familienkasse mitzuteilen haben. Den Inhalt des Merkblattes Kindergeld (zu finden unter www.familienkasse.de) habe ich zur Kenntnis genommen.

Upozornění k ochraně osobních údajů: Vaše osobní údaje jsou zpracovávány podle § 31, § 62 až 78 zákona o daních z příjmů a ustanovení daňového řádu, resp. na základě zákona o přídavku na dítě a zákona o sociálním zabezpečení. Účelem zpracování je ověření Vašeho nároku na přídavek na dítě. Bližší informace o tom, jak jsou Vaše osobní údaje pokladnou pro vyplácení přídavků na dítě (Familienkasse) zpracovávány, a o Vašich právech dle článků 13 až 22 obecného nařízení o ochraně osobních údajů naleznete na internetu na stránce Vaší pokladny pro vyplácení přídavků na dítě (na adrese www.arbeitsagentur.de/datenschutz-familienkasse), kde naleznete také kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů. Po ukončení vyplácení přídavku na dítě se příslušný spis zpravidla uschovává po dobu 6 let.

Hinweis zum Datenschutz: Ihre Daten werden gemäß der §§ 31, 62 bis 78 Einkommensteuergesetz und der Regelungen der Abgabenordnung bzw. aufgrund des Bundeskindergeldgesetzes und des Sozialgesetzbuches verarbeitet. Zweck der Verarbeitung der Daten ist die Prüfung Ihres Anspruchs auf Kindergeld. Nähere Informationen über die Verarbeitung Ihrer Daten durch die Familienkasse und zu Ihren Rechten nach Artikel 13 bis 22 der Datenschutz-Grundverordnung erhalten Sie im Internet auf der Seite Ihrer Familienkasse (zu finden unter www.arbeitsagentur.de/datenschutz-familienkasse), auf der auch die Kontaktdaten der/des Datenschutzbeauftragten bereitgestellt sind. Kindergeldakten werden in der Regel nach dem Ende der Kindergeldzahlung noch für 6 Jahre aufbewahrt.

Datum
Datum

Podpis navrhující osoby příp. zákonného zástupce
Unterschrift der antragstellenden Person bzw. der gesetzlichen Vertretung

Familienname und Vorname der kindergeldbeziehenden Person
Kindergeld-Nr.

Kurzantrag auf Kinderzuschlag bei unveränderten Verhältnissen

i Bitte beachten Sie die Ausfüllhinweise zum Antrag und den Anlagen. Diese finden Sie im Internet unter www.familienkasse.de.

Bitte verwenden Sie Druckbuchstaben beim Ausfüllen und beachten Sie das Merkblatt Kinderzuschlag (zu finden unter www.familienkasse.de). Senden Sie den ausgefüllten und unterschriebenen Antrag an die Familienkasse der Bundesagentur für Arbeit.

Erhalten Sie bereits Kinderzuschlag und haben sich in Ihren Verhältnissen (Einkommen - Einnahmen und Ausgaben, Kindeseinkommen, Vermögen und Wohnkosten) seit der letzten Antragstellung keine wesentlichen Änderungen ergeben, können Sie einen Kurzantrag stellen, um weiterhin Kinderzuschlag zu erhalten.

Nicht wesentlich ist eine Änderung, wenn sie sich nach Ihrer Einschätzung im Ergebnis nicht oder jedenfalls nicht erheblich auf die Höhe des Kinderzuschlags auswirkt. Haben sich Ihre Verhältnisse nicht wesentlich geändert, wird der Kinderzuschlag anhand der bereits vorliegenden Angaben berechnet. Entsprechende Nachweise und Unterlagen müssen - auch zu einem späteren Zeitpunkt - nicht vorgelegt werden.

Hinweis: Bei der Berechnung werden die aktuellen Regelbedarfe entsprechend der jeweiligen Altersstufe für Ihr Kind herangezogen. Daher kann es zu Änderungen in der Höhe des Kinderzuschlags kommen, auch wenn sich Ihre Verhältnisse ansonsten nicht geändert haben.

Den Kurzantrag können Sie nur verwenden, wenn Sie die folgende Frage mit „Nein“ beantworten können:

- War Ihr letzter Antrag auf Kinderzuschlag ein Kurzantrag? Ja Nein

Haben Sie die Frage mit „Ja“ beantwortet oder haben sich Ihre Verhältnisse wesentlich geändert, stellen Sie bitte den üblichen Antrag auf Kinderzuschlag und fügen die erforderlichen Anlagen und Nachweise bei.

Beantragen Sie Kinderzuschlag unzulässig mit einem Kurzantrag, obwohl Sie die Frage mit „Ja“ beantwortet haben oder sich erkennbar wesentliche Änderungen in Ihren Verhältnissen ergeben haben, kann Ihr Antrag nicht ohne Weiteres bearbeitet werden. Die Familienkasse wird Sie dann anschreiben und Unterlagen anfordern. Das kann zu Verzögerungen führen.

Angaben zu meiner Person **i** 1

Familienname, Vorname		Geburtsdatum	
Ggf. abweichender Geburtsname und/oder Familienname aus früherer Ehe/Lebenspartnerschaft		Titel	
Anschrift (Straße/Platz, Hausnummer, Postleitzahl, Wohnort)			

Hiermit beantrage ich Kinderzuschlag. In meinen Verhältnissen haben sich keine wesentlichen Änderungen seit der letzten Antragstellung ergeben.

ERKLÄRUNG

Hinweis zum Datenschutz: Ihre Daten werden aufgrund des Bundeskindergeldgesetzes und des Sozialgesetzbuches verarbeitet. Zweck der Verarbeitung der Daten ist die Prüfung Ihres Anspruchs auf Kinderzuschlag. Nähere Informationen über die Verarbeitung Ihrer Daten durch die Familienkasse und zu Ihren Rechten nach Artikel 13 bis 22 der Datenschutz-Grundverordnung erhalten Sie im Internet auf der Seite Ihrer Familienkasse (zu finden unter www.arbeitsagentur.de/datenschutz-familienkasse), auf der auch die Kontaktdaten der/des Datenschutzbeauftragten bereitgestellt sind. Kinderzuschlagsakten werden in der Regel nach dem Ende der letzten Kinderzuschlagszahlung noch für 6 Jahre aufbewahrt.

Ich versichere, dass alle Angaben richtig und vollständig sind. Ich werde der Familienkasse alle Änderungen, die für den Kinderzuschlag von Bedeutung sind, unaufgefordert und unverzüglich mitteilen. Das Merkblatt über Kinderzuschlag habe ich bereits erhalten und von seinem Inhalt Kenntnis genommen. Mit der Erhebung, Verarbeitung und Nutzung der für die Kinderzuschlagszahlung erforderlichen Daten bin ich einverstanden.

Datum
Unterschrift der antragstellenden Person bzw. gesetzliche Vertretung

.....
Unterschrift des Partners/der Partnerin als zweite antragstellende Person bzw. gesetzliche Vertretung

i 1 Eine zweite Unterschrift ist nur notwendig, wenn innerhalb einer Bedarfsgemeinschaft das Kindergeld für die im Antrag genannten Kinder an zwei Kindergeldberechtigte ausgezahlt wird. In den Fällen ist die untenstehende Erklärung ebenfalls zu unterschreiben.

Ich bin damit einverstanden, dass die Familienkasse die im Rahmen des steuerrechtlichen Kindergeldes gespeicherten Daten (z. B. Kindergeldnummer, IBAN) verwenden darf, sofern sie für die Bewilligung und Auszahlung des Kinderzuschlags erforderlich sind. Dies kann ich jederzeit für die Zukunft widerrufen.

Kindergeldnummer der zweiten antragstellenden Person
Unterschrift der zweiten antragstellenden Person bzw. gesetzliche Vertretung